

การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2554

การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2554

จิรภา เพชรสงคราม. (2554). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี และด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ การทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอน จำนวน 262 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียนตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิ การศึกษาและขนาดสถานศึกษา โดยรวมพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันและครูที่อยู่ในสถานศึกษา ขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน

สำหรับครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า มีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ครูมีส่วน ร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ตามความคิดเห็นของครู พบว่า มีปัญหาด้านข้อมูลสารสนเทศขาดการจัดเอกสารที่เป็นระบบ เกณฑ์มาตรฐานการศึกษายังไม่ คำนึงถึงสภาพนักเรียน ครอบครัว เศรษฐกิจและสังคม ไม่นำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาในการ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ขาดการสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผน โครงการ/กิจกรรม การไม่มีการ ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องด้านบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจ ความเคยชินกับการทำงานรูปแบบ เดิมๆของบุคลากร ครูบางส่วนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการรายงานคุณภาพการศึกษา และด้าน กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องส่วนข้อเสนอแนะ ควรมีการ

ติดตาม และนำข้อมูลมาปรับใช้อย่างต่อเนื่อง ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถตรงตามเป้าหมาย ให้มีการประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อรับทราบและสรุปการทำงานที่ได้ปฏิบัติผ่านมา ให้มีการตรวจสอบ/ประเมินผลจากการทำกิจกรรม/โครงการทุกครั้งเพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุง นำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง ผู้บริหารจะต้องกระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบร่วมกันดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ควรมีการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพที่ปรากฏต่อผู้เรียน ควรรายงานตามสภาพความเป็นจริง และสร้างความตระหนักให้ครูและผู้เกี่ยวข้องรู้หน้าที่และเน้นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

A STUDY OF TEACHER PARTICIPATION IN EDUCATIONAL QUALITY
ASSURANCE DEVELOPMENT FOR THE SCHOOL'S THE UNDER JURISDICTION
OF BANGKOK MUNICIPAL ADMINISTRATION BANGKHUNTIEN DISTRICT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 2011

Geerapa Petchsongkram. (2011). **A Study of Teacher Participation in Education Quality Assurance Development of the Schools under the Jurisdiction of Bangkok Municipal Administration, Bangkhuntien District.** Master's Project, M.Ed. (Education Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Dr. Puongrat Kesonpat.

The objectives of this research were to study and compare the teacher participation in education quality assurance development of the schools under the jurisdiction of Bangkok Municipal Administration, Bangkhuntien District. The education quality assurance development under study consisted of 8 aspects: 1) the organization of the administration and information system, 2) the development of educational standards, 3) the making of educational development plan, 4) the implementations according to the educational development plans, 5) the examination and review of educational quality, 6) the evaluation of educational quality, 7) the annual report of educational quality, 8) the maintenance of educational quality assurance. The comparisons were conducted by teachers' education degrees, work experiences, and school sizes. The samples in this study consisted of 262 school teachers. The instrument used for data collection was a 5-point rating scale questionnaire. The data were analyzed by percentages, means ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.), and One-Way ANOVA.

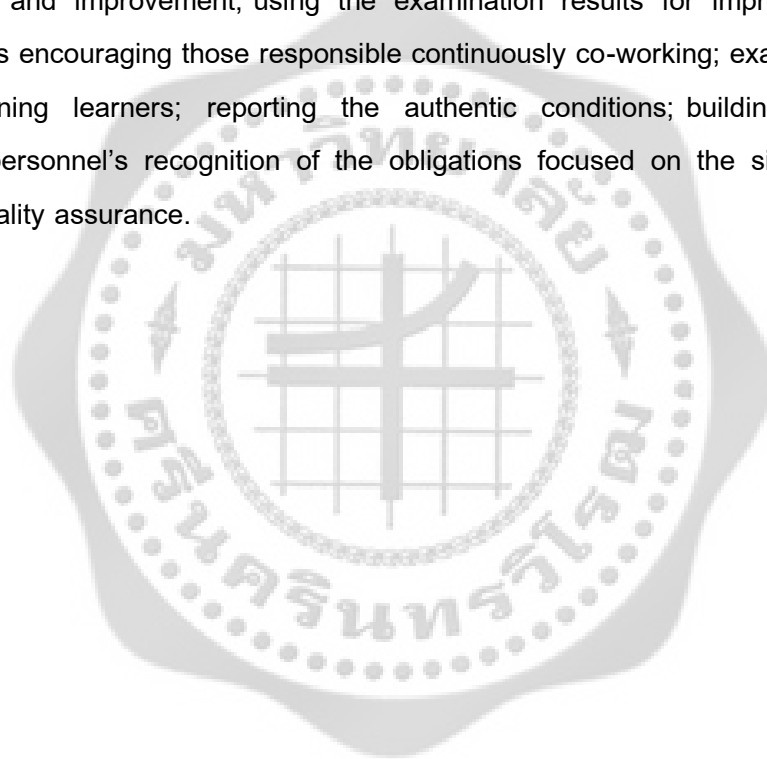
The results of the research were concluded as follow.

1. The teacher participation in the education quality assurance development of the schools under the jurisdiction of Bangkok Municipal Administration, Bangkhuntien District, as a whole and individual aspects, were at the high level.

2. The comparisons of the teacher participation in the education quality assurance development of the schools according to the teachers' opinions by education degrees and school sizes found no differences. When compared by work experiences, the teacher participation as a whole and individual aspects, except the development of educational standards, were significantly different at .05 level.

3. The study of the teachers' opinions on the problems and suggestions regarding the teacher participation in the education quality assurance development of the schools in were concluded as follow. Data and information - lacking of systematic document management; educational quality standards - not yet having taken into account the

conditions of student, family, economy and social; not using evaluation results for continuous improvement and development of the implementations; lacking of supports for the implementations according to the plans, projects/activities; lacking of continual follow-up and evaluation; personnel lacking of knowledge and understanding, being accustomed to old way of work; some teachers hardly participating in the education quality report; the education quality assurance process not being continuously implemented. The suggestions included: following-up and applying the data continuously; developing teachers to gain target knowledge and competencies; co-meeting and planning to inform and conclude past implementations; examining/evaluating the results of every activity/project for further development and improvement; using the examination results for improving the defect; administrators encouraging those responsible continuously co-working; examining qualitative data concerning learners; reporting the authentic conditions; building teachers' and concerning personnel's recognition of the obligations focused on the significance of the education quality assurance.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินการประกัน
คุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ของ จีรภา เพชรสงคราม
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือโท ดร.ไพบูลย์ อ่อนมั่ง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2554

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ทุกขั้นตอนเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ไพบูลย์ อ่อนมั่ง กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ให้ความรู้และคำแนะนำตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้สารนิพนธ์ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือโท ดร. ไพบูลย์ อ่อนมั่ง อาจารย์ ดร.นิตย์ โรจนรัตน์วานิชย์ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง นางศิริวรรณ จันทน์กะพ้อ หัวหน้ากลุ่มงาน พัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพ สำนักการศึกษารุงเทพมหานคร และนายสุวิทย์ สุวรรณศิลป์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าแพ กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณคณะครูและผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางขุนเทียน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและเสียสละเวลาในการให้สัมภาษณ์การวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ พี่ๆ น้องๆ ครอบครัวเพชรสงครามและเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมนำบูชาแด่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่กล่าวนามและมีได้กล่าวนาม บิดา มารดา ครูอาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตั้งแต่นั้นอดีตจนถึงปัจจุบัน

จිරภา เพชรสงคราม

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	
	ภูมิหลัง.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	ความสำคัญของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
	สมมุติฐานของการวิจัย.....	11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
	แนวคิด และหลักการการมีส่วนร่วม.....	13
	แนวคิดการมีส่วนร่วม.....	13
	ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	15
	ลักษณะการมีส่วนร่วม.....	17
	รูปแบบการมีส่วนร่วม.....	19
	แนวคิด และหลักการในการประกันคุณภาพ.....	22
	แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	22
	ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	25
	หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน.....	27
	การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา.....	32
	นโยบายและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน.....	42
	การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	62
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ.....	91
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	93
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	99
	การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง.....	99
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	100
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	100

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	102
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	143
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	143
สมมุติฐานของการวิจัย.....	144
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	144
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	144
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	145
สรุปผลการวิจัย.....	146
อภิปรายผลการวิจัย.....	147
ข้อเสนอแนะ.....	154
บรรณานุกรม.....	155
ภาคผนวก.....	162
ภาคผนวก ก.....	163
ภาคผนวก ข.....	177
ภาคผนวก ค.....	179
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	186

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	99
2 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา.....	105
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยรวมและรายด้าน.....	106
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จำแนกเป็นรายข้อ (n=262).....	107
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ (n=262).....	108
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ (n=262).....	109
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ (n=262).....	110
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ (n=262).....	111

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา การศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ (n=262).....	112
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ (n=262).....	113
11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ (n=262).....	114
12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	115
13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	116
14 ค่าความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	117
15 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	118

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน.....	119
17 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน.....	119
18 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	120
19 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	121
20 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน.....	121
21 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน.....	122
22 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	123

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
23 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนา การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา.....	124
24 ค่าความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	125
25 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหา การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน.....	127
26 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหา การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน.....	128
27 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหา การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน.....	129
28 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหา การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน.....	130
29 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหา การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน.....	131
30 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหา การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพ การศึกษาประจำปี โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน.....	132
31 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหา การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน.....	133

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วม.....	18
3 บทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายใน.....	37
4 องค์กรประกอบการดำเนินงานประกันคุณภาพสถานศึกษา.....	51
5 กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาสู่โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	86

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

คุณภาพการศึกษา พิจารณาได้จากเป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของผู้จบการศึกษาว่าจะต้องมีความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติต่าง ๆ อย่างน้อยต้องครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด แต่เนื่องจากการพิสูจน์คุณภาพผู้เรียนที่จบการศึกษาต้องอาศัยเวลา ดังนั้นกระบวนการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพและยั่งยืนจึงเป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้เสียและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่า เมื่อบุตรหลานจบการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ไปแล้ว จะเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้าไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2550: 120)

รัฐเห็นความสำคัญของการศึกษาในปี พ.ศ. 2542 รัฐจึงได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยยึดหลักการจัดการศึกษา 3 ประการคือ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 3) พัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งให้มีการกำหนดมาตรฐาน และจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ประภา สิทธิไชย (ประภา สิทธิไชย อ้างอิงจาก กระทรวงศึกษาธิการ. 2542: 23) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิรูปสังคมไทย เพื่อสร้างความแข็งแกร่งที่ยืนหยัดอยู่ในสังคมโลกยุคข้อมูลสารสนเทศได้อย่างสง่างาม จำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานของการปฏิรูปการศึกษา ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพ กำหนดไว้ว่า ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มีการประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย โดยกำหนดให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การผุดงระบบการประกันคุณภาพ ดังนั้นมาตรา 48 จึงได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการ

ประกันคุณภาพภายในขึ้น และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

ในส่วนของสำนักงานเขตบางขุนเทียน มีจำนวนครู 739 คน นักเรียน 16,094 คน จัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติฯ ระเบียบข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550 รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาในรูปของอนุบาลศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยฝ่ายการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการ การเงิน บัญชี และพัสดุ จัดทำฎีกาเบิกจ่ายเงินประเภทต่าง ๆ การควบคุมจัดทำทะเบียนเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์ เก็บรักษารวบรวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา การกำหนด ชื่อโรงเรียน งานกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา ตรวจเยี่ยมโรงเรียน ร่วมพิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ดำเนินการเกี่ยวกับงานการเจ้าหน้าที่ของข้าราชการและลูกจ้างในโรงเรียนและในฝ่ายการศึกษา การนิเทศการศึกษา ดำเนินงานศูนย์วิชาการเขต และปฏิบัติหน้าที่อื่น ที่เกี่ยวข้อง มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 16 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนหมู่บ้านเกาะโพธิ์ โรงเรียนวัดหัวกระบือ โรงเรียนคลองห้วยทราย (ปลื้ม – เชื้อมณกุล) โรงเรียนวัดสะแกงาม โรงเรียนวัดกำแพง โรงเรียนศาลเจ้า (ห้าวานุกุลวิทยา) โรงเรียนแก้วขำทับอุปภัมภ์ โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์ โรงเรียนวัดบางกระดี โรงเรียนวัดแสงดำ โรงเรียนวัดท่าข้าม โรงเรียนวัดบัวผ้น โรงเรียนวัดกก โรงเรียนวัดประชานิยม โรงเรียนวัดเลา (คณะศิษย์เทพสิทธินุทิศ) และโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา เนื่องจากเขตบางขุนเทียนมีเขตพื้นที่กว้างใหญ่ มีลักษณะภูมิประเทศและลักษณะ ทางกายภาพแตกต่างกันมาก บริเวณที่อยู่ติดชายทะเลและริมคลองยังคงมีสภาพเป็นชนบทอย่างเด่นชัด ส่วนบริเวณที่อยู่แถบถนนสายหลัก เช่น ถนนพระรามที่ 2 ถนนบางขุนเทียน และถนนวงแหวนรอบนอกมีสภาพเป็นสังคมเมือง นอกจากนี้ยังมีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก รวมทั้งเคหะชุมชนและหมู่บ้านจัดสรรหลายแห่ง ทำให้สภาพความเป็นอยู่ ฐานะและความหนาแน่นของประชากรมีความแตกต่างกัน ส่งผลให้โรงเรียนในสังกัดที่กระจายอยู่ในทำเลต่าง ๆ มีความแตกต่างกันและมีความหลากหลาย ทั้งในด้านของขนาด จำนวนนักเรียน การจัดการศึกษา จุดเด่น จุดด้อย เอกลักษณ์และคุณภาพ ฯลฯ ซึ่งเขตบางขุนเทียนมีจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการ พัฒนาด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาจำนวน 14 มาตรฐาน 52 ตัวบ่งชี้ โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของมาตรฐานการศึกษาชาติ

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต้องมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและการร่วมคิด ร่วมทำของผู้บริหาร ครู และบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญ ทั้งนี้เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความรับผิดชอบและความผูกพันที่จะมุ่งมั่นร่วมมือร่วมใจการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งได้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 มาตรา 8 (2)ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น มาตรา 24 (6) การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนา ผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา และมาตรา 58(2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 2549: 11-46) และจากมาตราดังกล่าวข้างต้นได้สอดคล้องดังที่ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (ช่อเพชร เบ้าเงิน. 2548: 4; อ้างอิงจาก สมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2526: 183) กล่าวว่า การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์กรนั้นบุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) ในการดำเนินการหรือปฏิบัติการกิจต่างๆ ซึ่งทำให้บุคคลมีความผูกพัน (Commitment) ต่อกิจกรรมและองค์กร ในที่สุดการมีส่วนร่วมทำให้เกิดความเกี่ยวข้องและความเกี่ยวข้องนี้ทำให้เกิดความผูกพัน ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประการหนึ่ง มีข้อมูลการวิจัยที่บ่งบอกว่าการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประสบปัญหาหลายประการ ดังจะเห็นได้จากผลงานการวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช. (ช่อเพชร เบ้าเงิน. 2548: 4; อ้างอิงจาก สุวิมล ว่องวานิช. 2542 :18) ที่ได้สำรวจการดำเนินงานด้าน การประเมินผลภายในสถานศึกษา 63 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง 2,398 คน พบว่า ที่ผ่านมามาสถานศึกษาส่วนใหญ่จะทำการประเมินอย่างไม่เป็นระบบ บุคลากรภายในไม่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินและไม่ได้นำผลไปใช้ในการวางแผนบริหาร หรือพัฒนาการปรับปรุงจัดการศึกษาตามหลักที่ควรจะเป็น

จากสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2542 สรุปได้ว่า แม้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจะสนับสนุน ส่งเสริม ในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่ปรากฏว่าสถานศึกษายังไม่ ดำเนินการเป็นรูปธรรมเท่าใดนัก และปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่น่าจะเป็นสาเหตุของปัญหาในเรื่องนี้ ก็คือ การมีส่วนร่วมและการร่วมคิดร่วมทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจ มีขวัญ และมีกำลังใจดีขึ้น กรมการปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานถึงปัญหาในการประกันคุณภาพว่าเป็นเรื่องแยกส่วนมาปฏิบัติ นอกเหนือจากการบริหารงานปกติภายในสถานศึกษา ผู้บริหารจึงมอบหมายให้บุคลากรใน สถานศึกษาจำนวนหนึ่งทำหน้าที่ เกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพ สาเหตุประการที่สอง คือเป็นการ เพิ่มภาระให้บุคลากรต้องมาทำเรื่อง การประกันคุณภาพ จำรูญ เรื่องขจร. (ช่อเพชร เบ้าเงิน.

2548: 5; อ้างอิงจาก จำรูญ เรื่องขจร. 2545: 21) ได้กล่าวว่กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะสำเร็จได้ คณะครูอาจารย์และบุคลากรทุกฝ่ายภายในสถานศึกษาต้องเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้ทุกคนในองค์กรร่วมกันพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของสังคมและความต้องการที่เปลี่ยนแปลง

จากความสำคัญของการมีส่วนร่วมของครู ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพศึกษาของสถานศึกษาให้ มีการจัดการศึกษาที่มี คุณภาพตามมาตรฐาน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษาที่ครูทำการสอน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการวางแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้ กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา โดยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ใน 8 ด้าน ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผลดูระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในปีการศึกษา 2551 จำนวน 16 โรงเรียน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 739 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ปีการศึกษา 2551 จำนวน 262 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :43) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นและใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้น แล้วสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับฉลาก

3. ขอบเขตด้านตัวแปร ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1) วุฒิการศึกษา
  - 1.1 ปริญญาตรี
  - 1.2 สูงกว่าปริญญาตรี
- 2) ประสบการณ์การทำงาน
  - 2.1 น้อยกว่า 10 ปี
  - 2.2 10 – 15 ปี
  - 2.3 15 ปีขึ้นไป

3) ขนาดสถานศึกษา

3.1 ขนาดเล็ก

3.2 ขนาดกลาง

3.3 ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม คือ ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา 8 ด้าน ได้แก่

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การมีส่วนร่วม** หมายถึง การมีส่วนร่วมของครูในการปฏิบัติงานและ ดำเนินกิจกรรมร่วมกันในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

2. **การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา** หมายถึง การดำเนินการประกันคุณภาพในของโรงเรียน 8 ด้าน ดังนี้

2.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน แต่งตั้งกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยให้ครูมีส่วนร่วม จัดทำข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทุกด้านของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ตลอดจนจัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลที่เพียงพอในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ ภารกิจและจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และมีการปรับปรุงและพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

2.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และมีการประชุมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ

สถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียนทุกระดับชั้น บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีการพัฒนางานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่ร่วมกันกำหนด ตลอดจนมีการพัฒนา ปรับและใช้มาตรฐานการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

2.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โดยการวิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ทั้งสภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้เห็นภาพความสำเร็จของสถานศึกษา มีการกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5 ปี และกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี โดยกำหนดโครงการ กิจกรรมไว้อย่างชัดเจน มีการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มสาระ ระดับช่วงชั้น ระดับบุคคล ทั้งนี้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา

2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงาน โดยดำเนินโครงการ กิจกรรมให้เป็นไปตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารต้องสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษา ที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนด ร่วมตัดสินใจ และสถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเน้นกระบวนการทำงาน มีระบบการควบคุมคุณภาพที่ชัดเจนต่อเนื่อง มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ โดยมีการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีผู้รับผิดชอบโดยให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม ครอบคลุมเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาต้องมีร่องรอยและหลักฐานที่ปรากฏตามการดำเนินงานทุกด้าน บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบทบทวนการปฏิบัติงานของตนเองและนำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

2.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษาต้องครอบคลุมทั้ง ด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร โดยดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานครและกรอบ SMART SCHOOL มีการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม

เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการวางแผนและเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกต่อไป

2.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการวางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต้องครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาและจุดเน้นในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และมีข้อมูลผลการประเมินและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องครบถ้วน มีการรายงานคุณภาพการศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งผลรายงานยังเป็นข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับครูผู้สอนนำมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตรมากขึ้น

2.8 การผดุงระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมตามแผนพัฒนาการศึกษา อยู่เสมอ โดยโครงการหรือกิจกรรมไหนที่ดี ที่เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนสูงสุดให้ดำเนินการต่อไป ส่วนโครงการหรือกิจกรรมไหนที่มีปัญหาอุปสรรคต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งสถานศึกษาต้องกำหนดนโยบายการทำงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้งต้องทำงานอย่างมีเป้าหมายเป็นหมู่คณะ ตลอดจนมีการปรับปรุง พัฒนาและรักษาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องโดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

3. ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอน ที่ทำหน้าที่หลักในการสอน ทุกกลุ่มสาระวิชา ภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

4. วุฒิกการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

5. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ น้อยกว่า 10 ปี , 10 - 15 ปี และ 15 ปีขึ้นไป

6. ขนาดสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่มีครูผู้สอนได้ทำการสอนโดยมีจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

4.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนในการเรียนการสอนต่ำกว่า 400 คน

4.2 สถานศึกษาขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนในการเรียนการสอน 400 - 799 คน

4.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนในการเรียนการสอนตั้งแต่ 800 คนขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

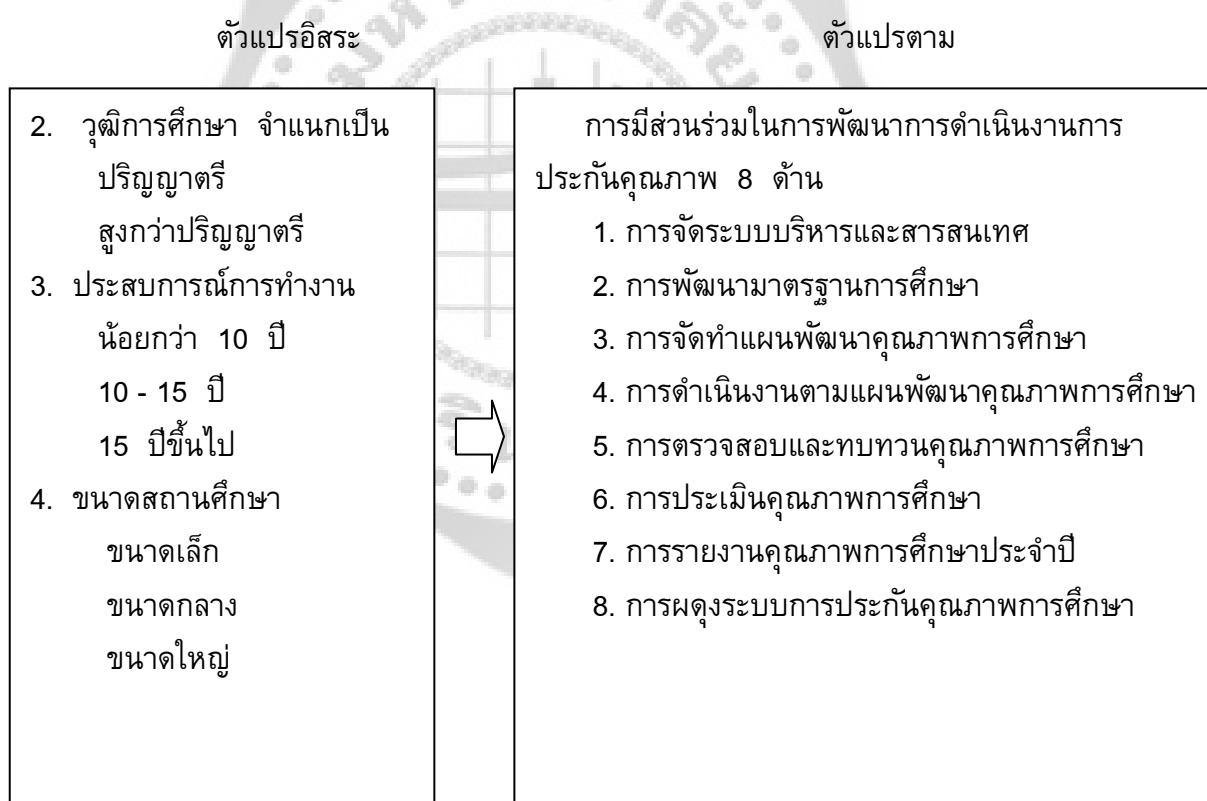
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยอาศัยกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ และให้ถือวาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และ 8) การผุดงระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา (สำนักงานยุทธศาสตร์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2550: 101-102)

สำหรับตัวแปรอิสระผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยของ ช่อเพชร เบ้าเงิน (2548: 80) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของครู ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายงานการวิจัยของ จีรนนท์ จันท์สว่าง (2547:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาทัศนคติครูปฐมวัยต่อการประกันคุณภาพในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวมและแต่ละด้าน ในด้านการปฏิบัติรายงานการวิจัยของ ไพสันต์ ศรีแปง (2550: ค) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า บุคลากรซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่างกัน ผู้บริหารและอาจารย์ที่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป รายงานการวิจัยของ ชูชาติ บุญสม (2546: 8) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวิเศษชัยชาญ และรายงานการวิจัยของ

สมโชค เลหะจินดา (2547 :บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมรับในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามแนวคิดของ โคเฮน อ์ฟฮ็อฟ (Cohen, and Uphoff. 1980)

จากแนวคิดและรายงานการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้คือ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเขียนเป็นภาพประกอบได้ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน
2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูที่ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน
3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและหลักการการมีส่วนร่วม
  - 1.1 แนวคิดการมีส่วนร่วม
  - 1.2 ความหมายของการมีส่วนร่วม
  - 1.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม
  - 1.4 รูปแบบการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดและหลักการในการประกันคุณภาพ
  - 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.2 ความหมายของการประกันคุณภาพ
  - 2.3 หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน
  - 2.4 การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. นโยบายและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
  - 3.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
  - 3.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
  - 3.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - 3.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - 3.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
  - 3.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา
  - 3.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
  - 3.8 การผลัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
4. การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ
  - 5.1 วุฒิมิการศึกษา
  - 5.2 ประสบการณ์การทำงาน
  - 5.3 ขนาดสถานศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดและหลักการการมีส่วนร่วม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์ในการบริหารและการจัดการศึกษาเน้นการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังหน่วยปฏิบัติ คือ สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง การบริหารจัดการศึกษาจึงเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือหน่วยงานระดับปฏิบัติมีอำนาจตัดสินใจ สนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในรูปแบบคณะกรรมการขององค์กรทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ทำให้ทรัพยากรบุคคล มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม รวมทั้งการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา หมายถึง อำนาจการตัดสินใจในการดำเนินงานต่างๆ กระจายจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานรองลงไปมี 2 ลักษณะ คือ แบบมอบอำนาจ หมายถึง การมอบอำนาจตัดสินใจบางส่วนให้แก่หน่วยงานรองลงไปตัดสินใจ และการกระจายอำนาจแบบเบ็ดเสร็จ คือ หน่วยงานย่อยมีความเบ็ดเสร็จในการตัดสินใจในการบริหาร รับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติภารกิจของตนเอง มีอิสระในเชิงบริหารและการจัดการ ส่วนกลางควบคุมเชิงกฎหมาย เชิงนโยบายในทางการศึกษาการกระจายอำนาจมีลักษณะของการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการบริหารและการจัดการจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา เพื่อให้สามารถตัดสินใจในระดับของหน่วยปฏิบัติได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษานำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติโดยรวม (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. 2550: 194)

1.1 แนวคิดการมีส่วนร่วม

บัญญัติ แก้วส่อง. (กิ่งแก้ว วานิชกุล 2549: 11 อ้างอิงจาก บัญชร แก้วส่อง 2531: 43-57) ได้อธิบายพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้แนวคิดในแต่ละทฤษฎีไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A Theory Reasoned Action) ของฟิชเบนและอัจเซน มีฐานคติ กล่าวว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่ตนมีอยู่อย่างเป็นระบบมนุษย์พิจารณาผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองก่อนตัดสินใจลงมือกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่ง พฤติกรรมของบุคคลจึงอยู่ภายใต้การควบคุมของเจตนาของบุคคล ดังนั้นเจตนาเชิงพฤติกรรมหรือความตั้งใจที่จะกระทำของบุคคล จึงเป็นตัวกำหนดที่ใกล้ชิดกับการกระทำ ตัวแปรที่เป็นของเจตนาเชิงพฤติกรรม หรือความตั้งใจที่จะทำประกอบด้วยปัจจัยเกี่ยวกับเจตคติ ได้แก่ ความคาดหวังเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่คาดหวังเกี่ยวกับบทบาทสถาน และปัจจัยที่เกิดจากแรงจูงใจให้ปฏิบัติตาม

2. รูปแบบการทำนายพฤติกรรมของลิสกา (Liska Revision Model) ลิสกาได้เสนอแนวคิดใหม่โดยใช้แนวคิดของฟิชเบนเป็นฐาน เพื่อให้เกิดความลึกซึ้งและประสานกับงานวิจัยใน

ปัจจุบันได้ แนวความคิดของลิสก้าเชื่อว่า พฤติกรรมของคนไม่ได้เกิดจากความตั้งใจเสมอไป แต่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมที่เรียกว่า โอกาส ซึ่งแนวคิดของลิสก้าสามารถอธิบาย พฤติกรรมของบุคคลได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ทฤษฎีการเปรียบเทียบทางสังคมตามความต้องการของเฟสติงเจอร์ (Social Comparison Theory) เชื่อว่า พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากความต้องการที่จะเปรียบเทียบความสามารถ และความคิดเห็นของตนเองกับบุคคล โดยใช้เกณฑ์ทางกายภาพและเกณฑ์ทางสังคม ผลของการเปรียบเทียบจะทำให้ตนเองเปลี่ยนพฤติกรรมให้ใกล้เคียงกับบุคคลอื่นในกลุ่ม ซึ่งแนวคิดของ เฟสติงเจอร์ จะช่วยทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของบุคคลในกระบวนการพัฒนาได้

4. ทฤษฎีปรัววรรษนิยมของ ไฮแมนส์ (Exchange Theory) เป็นทฤษฎีทางสังคมในระดับจุลภาคเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์และอธิบายพฤติกรรมและปรากฏการณ์ทางสังคมในระดับบุคคล โดยใช้ฐานคิดจาก

4.1 เศรษฐศาสตร์เชิงอรรถประโยชน์นิยม (Utilitarian Economics) ที่อธิบายถึงการตัดสินใจของมนุษย์ในการเข้าไปร่วมในกิจกรรมใดๆนั้น จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับทั้งทางตรงและโดยอ้อม ซึ่งรวมไปถึงประโยชน์ที่เกิดกับจิต

4.2 มนุษย์วิทยาเชิงหน้าที่ (Functional Antropology) ได้ให้ความสำคัญทางด้านจิตวิทยา ซึ่งจะเป็นพลังในการริเริ่มและข้อผูกพันที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมากกว่าความต้องการด้านเศรษฐศาสตร์

4.3 จิตวิทยาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Psychology) ซึ่งได้อธิบายการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนจะมีจำนวนบ่อยครั้งมากขึ้นขึ้นอยู่กับผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมจากครั้งแรกๆ ถ้าผลที่เกิดขึ้นครั้งแรกๆเป็นไปตามคาดหวัง การมีส่วนร่วมจะมีจำนวนบ่อยครั้งมากขึ้น โอเคเลย์และมาร์สเดน. (ทัศนศึกษา แสงศักดิ์ 2549 : 83; อ้างอิงจาก โอเคเลย์และมาร์สเดน. 2542: 14) ได้ให้แนวคิดในการมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้

1. การร่วมมือ ซึ่งได้อธิบายว่า การร่วมมือเกี่ยวข้องกับเรื่อง 3 เรื่อง คือ ประการที่ 1 การกระจายอำนาจ เพื่อให้ชุมชนได้ตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของเขา ประการที่ 2 ให้มีการประสานงานในระดับท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในท้องถิ่น และประการที่ 3 ให้มีการจัดรูปแบบที่จะกำหนดแผนในระดับท้องถิ่นเพื่อให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

2. องค์กร แนวทางที่สำคัญ ควรปรับปรุงรูปแบบขององค์กรให้เหมาะสมกับสภาพทางสังคมของชุมชนนั้นๆ และการไม่กำหนดรูปแบบขององค์กรจะทำให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม

3. การได้มาซึ่งอำนาจ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา คือ การได้มาซึ่งอำนาจในการพัฒนา โดยการได้ควบคุมทรัพยากรที่จำเป็นที่จะปกป้องวิถีชีวิตของเขา การมีส่วนร่วมที่เกี่ยวพันกับการกระจายอำนาจในสังคม เป็นอำนาจที่จะทำให้กลุ่มชนได้ระบุความต้องการมีอะไรบ้าง และเป็นความต้องการของใคร จะได้รับการกระจายทรัพยากรไปตอบสนองบ้าง อำนาจจึงเป็นองค์ประกอบหลักของการมีส่วนร่วมของชุมชนในชนบท

การมีส่วนร่วมเป็นเสมือนเครื่องมือในการพัฒนาอย่างหนึ่ง ที่กำหนดมาจากทางราชการ หรือองค์กรเอกชน การมีส่วนร่วมจัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาและเป็นการใช้ศักยภาพของ ชุมชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ โดยเริ่มพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นมากกว่าการนำเข้ามาจาก ภายนอก

อุทัย บุญประเสริฐ. (ชูชาติ บุญสม 2546 : 38; อ้างอิงจาก อุทัย บุญประเสริฐ 2545 : 44) ได้ เสนอแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานว่า เป็น แนวคิดพื้นฐาน เป็นการเชื่อมโยงระหว่างการปฏิรูปการศึกษากับการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งเกิดจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบการบริหารจัดการศึกษาของรัฐได้เห็นความสำคัญของภาค ธุรกิจและอุตสาหกรรม ซึ่งความสำเร็จนั้นเกิดจากการยกระดับคุณภาพในการบริหารจึงมีความเชื่อ ว่าถ้ามีการยกระดับคุณภาพการศึกษาก็น่าจะเป็นสิ่งนำไปสู่ความสำเร็จได้เช่นกัน ความเชื่อ ดังกล่าวทำให้เกิดความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับกระแสในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งล้วนเป็นการปรับปรุง การทำหน้าที่บางประการในโรงเรียน ก่อให้เกิดแนวคิดในการบริหารโรงเรียนขึ้นหลายแนวทาง เช่น ความมีประสิทธิผลของโรงเรียน เน้นการกระจายอำนาจ เป็นต้น เป็นการเปิดโอกาสให้โรงเรียนได้มี บทบาทและหน้าที่โรงเรียน เช่น การบริหารงบประมาณด้วยตนเอง การสร้างหลักสูตรของโรงเรียน การพัฒนาบุคลากรโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน รูปแบบของการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน มุ่งให้ โรงเรียนมีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านการบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีการบริหารในรูปแบบของ คณะกรรมการโรงเรียน โดยมีความเชื่อว่าการตัดสินใจที่ดีที่สุดจะเกิดจากการตัดสินใจของคณะ บุคคลที่อยู่ใกล้ชิด และมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด

1.2 ความหมายของการมีส่วนร่วม

สุชาติ จักรพิสุทธิ์ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ . 2550: 195 ; อ้างอิงจากสุชาติ จักร พิสุทธิ์ 2549: 3-4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่องค์ประกอบต่างๆ ทั้งครู ผู้เรียน ผู้บริหาร การศึกษา ผู้นำชุมชน หรือสมาชิกชุมชน มาร่วมกันดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยในการ ดำเนินการนั้นมีลักษณะของกระบวนการ (Process) มีขั้นตอนที่มุ่งหมายจะให้เกิดการเรียนรู้ (Learning) อย่างต่อเนื่อง มีพลวัต (Dynamic) คือ มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ มีการแก้ปัญหา การร่วมกันกำหนดแผนงานใหม่ๆ เพื่อสร้างความยั่งยืนในความสัมพันธ์ ของทุกฝ่ายที่เข้าร่วม ซึ่งมีความหลากหลายตามความเกี่ยวข้องของกิจกรรมที่ทำ หัวใจสำคัญของการมีส่วนร่วม คือ การระดมความคิด อันเป็นการกระจายอำนาจและความสัมพันธ์ที่เป็นแนวราบ เสมอภาคกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งมีความแตกต่างจากความร่วมมือ (Cooperation) เพราะความร่วมมือ หมายถึง การที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็น “เจ้าของหรือเจ้าภาพ” งานหรือกิจกรรมนั้นๆ แล้วขอให้ฝ่ายอื่นๆ เข้าร่วมในลักษณะเกิดขึ้นเป็นครั้งๆ ไปไม่มุ่งความต่อเนื่องและการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ระหว่างผู้เข้าร่วม แต่มุ่งจะให้กิจกรรมหรืองานนั้นเสร็จตามความต้องการของฝ่ายเจ้าของงาน

เคท (อมรพรรณ ประจันตวนิชย์. 2550: 23 ; อ้างอิงจาก Keith. 1971: 4) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำพฤติกรรมที่ตอบสนองความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มและก่อให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน

กุสตาโว. (ช่อเพชร เบ้าเงิน. 2548: 42 ; อ้างอิงจาก Gustavo. 1992: 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้นโดยทั่วไปเข้าใจว่า หมายถึง การเข้าไปมีหน้าที่หรือมีส่วนรับผิดชอบในบางสิ่งบางอย่าง ต่อมาความหมายของการมีส่วนร่วมเชื่อมโยงไปสู่กระบวนการในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบของแต่ละบุคคล หรือกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

โอเวนส์. (Owens.1995: 189) ได้กล่าวว่า การให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจและด้านอารมณ์ โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานหรือความรู้สึกความเป็นเจ้าของ อันเป็นการให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อประสิทธิภาพขององค์กรมากขึ้น

Whang In-Joung (เมตต์ เมตต์การุณจิต. 2547 : 15 ; อ้างอิงจาก Whang In-Joung. 1981: 90-92) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการชี้ให้เห็นถึงความสนใจของบุคคลหรือกลุ่ม ที่ต้องการจะสนับสนุนช่วยเหลือด้านแรงงานหรือทรัพยากรต่อสถาบัน เพราะเล็งเห็นว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมนั้นเกี่ยวข้องกับชีวิตของพวกเขาด้วย

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2541: 182-183) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ หรือกิจกรรมต่างๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหาร

เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547 : 37) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นซึ่งอาจจะเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร ไม่ว่าจะตรงหรือทางอ้อม เพื่อตัดสินใจหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร ซึ่งการดำเนินกิจกรรมนั้นมีผลกระทบต่อส่วนรวม

ทัศนาศาสตร์ (2549: 82) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูล แสดงความคิดเห็น แสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่างๆ ตลอดจนร่วมรับผิดชอบในผลที่จะเกิดขึ้นทั้งผลประโยชน์และผลกระทบ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และรับรู้ เรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

บำรุง แสนณรงค์. (2550: 56) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มคนได้มีโอกาสร่วมเกี่ยวข้องกันโดยการรับผิดชอบ กิจกรรม โครงการ ผูกพันทางจิตใจ อารมณ์ในสถานการณ์เพื่อรับผิดชอบในทุกขั้นตอน กล่าวคือ ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน

ร่วมดำเนินการปฏิบัติ ร่วมประเมิณผล และร่วมรับผลประโยชน์ด้วยความสมัครใจ เสียสละ
เกี่ยวข้องผูกพันตามข้อตกลงร่วมกัน

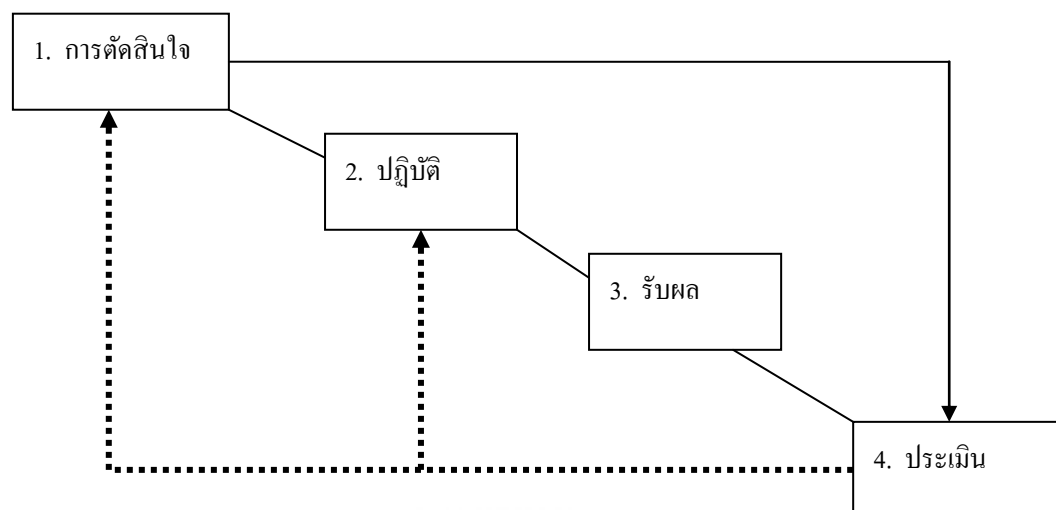
นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2548 : 64) ได้กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การ
ดำเนินกิจกรรมร่วมกันโดยถือให้เกิด

1. ให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์การ
2. ความเข้มแข็ง ขยันในการทำงานเพื่อเผชิญปัญหาที่สำคัญขององค์การ
3. ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหา
4. การแบ่งอำนาจหน้าที่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชา
5. ลดเวลาในการนิเทศงานลง
6. ให้เข้าร่วมทำงานด้วยจิตใจ
7. ผู้บริหารเป็นผู้นำกลุ่มในการตัดสินใจ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การที่บุคคลเข้ามามีส่วน
เกี่ยวข้องในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ของ
องค์การ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550 : 195-197) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้นอาศัยหลักการที่ว่า
กิจกรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์ทำขึ้นเป็นกระบวนการซึ่งมีขั้นตอนมากมายและการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละ
ขั้นตอนนั้นมีความสำคัญแตกต่างกันไปตามลักษณะของกิจกรรมแต่ละขั้นตอนนั้น การจำแนกการมี
ส่วนร่วมตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ โคเฮน (Cohen) และอัฟฮอฟฟ์ (Upnoff) ดังนี้
ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ทั้งการกำหนดความต้องการ
และการจัดลำดับความสำคัญ นโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการตัดสินใจจึงเป็น
กระบวนการต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงเริ่มต้น ช่วงดำเนินการวางแผน และช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ซึ่งเป็นองค์ประกอบต่างของ
การดำเนินงาน การบริหารงานและประสานงาน
ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ทั้งที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ที่
สำคัญในเชิงปริมาณและคุณภาพในลักษณะผลประโยชน์ในทางบวก และผลกระทบในทางลบและ
การกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่ม
ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต คือ
ความเห็น (views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งมีอิทธิพลต่อ
การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่ม

..... → การส่งผลโดยตรง
 ————— → การส่งผลย้อนกลับ

ภาพประกอบ 2 ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วม

ที่มา : รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. 196.

ส่วนคณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในสำนักงานปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2542) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมตามแนวคิดใหม่ ดังนี้

1. จะต้องมีความต่อเนื่อง ผสมผสาน และทำไปพร้อมกันทั้งระบบ
2. มีความเป็นพลวัต เปลี่ยนแปลงไปบ้าง ตามธรรมชาติ แต่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
3. เป็นกระบวนการสร้างสรรค์เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ทางทักษะการปฏิบัติ
4. ต้องการการยอมรับอย่างเปิดเผยจากทุกคนที่เกี่ยวข้อง
5. มีการรวมตัวกันทำกิจกรรมของชุมชน ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มีส่วนได้ส่วน

เสียและความต้องการที่เหมือนกัน

นอกจากนี้การทำกิจกรรมจะต้องอยู่ภายใต้แนวคิดที่อยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่เสมอภาคและเท่าเทียม โดยที่ทั้งสองฝ่ายต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ไขปัญหา วิธีการที่จะนำไปสู่แนวทางดังกล่าว สิ่งสำคัญคือ จะต้องมีการสื่อสารแบบสองทาง มิใช่ฝ่ายหนึ่งคิดอีกฝ่ายหนึ่งรับไปปฏิบัติ

อาร์สไตน์. (อมรพรรณ ประจันตวานิชย์. 2550 : 25 อ้างอิงจาก Arnstein: 1969: 216) กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมว่า ต้องเป็นการเข้าร่วมทำกิจกรรมหรือโครงการใดๆ ด้วยความสมัครใจโดยไม่มีการบังคับ และจากการศึกษาของ ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2553) พบว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมที่ดีที่สุด คือ การเปิดโอกาสให้สามารถตัดสินใจกระทำการสิ่งใดด้วยตนเอง แต่หากถูก

บังคับอาจทำให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมน้อยลงหรืออาจไม่มีเลย นอกจากนี้ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2537: 183) ยังเสนอว่า การแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของบุคคลจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ สถานการณ์ สภาพแวดล้อม และความรู้สึกส่วนบุคคลด้วย

ชูชาติ พวงสมจิตร . (ประภา สุทธิเชษฐ์. 2548: 31; อ้างอิงจาก ชูชาติ พวงสมจิตร 2540 : 19) ได้จำแนกขั้นตอนในการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ
2. การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผน
3. การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการ
4. การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการ

วิจิต นันทสุวรรณ. (ไพบุลย์ คนเสงี่ยม. 2547: 34; อ้างอิงจาก วิจิต นันทสุวรรณ 2541: 1) ได้กล่าวถึงบทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน มีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การร่วมคิด
2. การร่วมวางแผน
3. การร่วมปฏิบัติ
4. การร่วมประเมิน
5. การร่วมรับผลประโยชน์จากการจัดศึกษาของโรงเรียน

สรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วม คือ ลักษณะของการจัดกิจกรรมหรือโครงการใดๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนร่วมได้คิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติหรือดำเนินงาน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.4 รูปแบบของการมีส่วนร่วม

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550: 197) ได้กล่าวว่า ในด้านรูปแบบการมีส่วนร่วม องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO 1978) ได้เสนอรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีติดตามประเมินผล และประการสำคัญ คือ ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง
2. การดำเนินกิจการ ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการและการบริหารการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงิน
3. การใช้ประโยชน์ ประชาชนต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มการพึ่งตนเองและควบคุมทางสังคม

4. การได้รับประโยชน์ ประชาชนต้องได้รับผลประโยชน์ในชุมชนในพื้นที่ฐานเท่าเทียมกัน ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคม หรือในรูปวัตถุก็ได้

สมยศ นาวิกาน. (ข้อเพชร เบ้าเงิน. 2548 : 44 ; อ้างอิงจาก สมยศ นาวิกาน 2525 : 25) ได้กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมแบบกลุ่มงาน กลุ่มงานประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และบุคคลอื่นในองค์กรที่กลุ่มเกี่ยวข้องอยู่บ่อยครั้งบุคคลเหล่านี้ร่วมกันและประสานงานกันเพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยทำแบบประชาธิปไตย ภายใต้แหล่งความคิดของการเพิ่มงานและความรับผิดชอบ ความเป็นอิสระและความท้าทายของงานให้มากขึ้น
2. การมีส่วนร่วมแบบโครงการ หรือ เมทริก (Matrix or Project Management) การมีส่วนร่วมแบบนี้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการขององค์กรโดยผู้ดำเนินการโครงการถูกแต่งตั้งเพื่อประสานงานพนักงาน จากแผนงานเพื่อทำงานร่วมกันในโครงการเฉพาะ พนักงานและถูกมอบหมายไปยังผู้ดำเนินการโครงการเพื่อทำงานให้กับโครงการ ในขณะที่งานพนักงานต้องรายงานผู้ดำเนินการ องค์กรแบบนี้สนับสนุนให้ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมมาก ทำให้เกิดความคล่องตัว
3. การมีส่วนร่วมแบบมีการเจรจาต่อรอง (Collective Bargaining) การร่วมเจรจาต่อรองเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม หลายคนมักไม่ยอมรับ เพราะเป็นการเจรจาต่อรองกับฝ่ายบริหาร การร่วมต่อรองเป็นตัวแทนของความต้อการเพื่อให้มีข้อมูลบางอย่างในการตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย องค์กรที่มีลักษณะเป็นประชาธิปไตยจะให้ความสำคัญพนักงานในการตัดสินใจมากกว่าหรืออย่างน้อยที่สุดเท่ากับความต้อการของการเป็นเจ้าของ

วินัย ดิสงส์ (2550 157) กล่าวว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดพรหมสาคร การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม สามารถสร้างความรู้สึกที่ดีในการปฏิบัติงานเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งรูปแบบที่โรงเรียนวัดพรหมสาครใช้ให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารมี ดังนี้

1. การปรึกษาหารือ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปแบบของคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการบริหารวิชาการ เป็นต้น เป็นการกระจายอำนาจการบริหาร และการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนร่วม ดำเนินการแบบระบบการปรึกษาหารือ ซึ่งคณะกรรมการที่ปรึกษาของโรงเรียนคณะกรรมการสมาคม ผู้ปกครองจะใช้รูปแบบการปรึกษาหารือ
2. การเสนอแนะ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมปฏิบัติงาน ผู้เกี่ยวข้องได้เสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนในหลายๆลักษณะ ได้แก่

2.1 การประชุมรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ ซึ่งใช้กับผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการต่างๆ

2.2 การเสนอแนะจากการตอบสนองแบบฟอร์มข้อเสนอแนะ ซึ่งโรงเรียน ต้องการความคิดเห็นจากชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน หรือคณะครูที่กำหนดแบบฟอร์มให้ตอบ ข้อเสนอแนะ เช่น เสนอแนะปัญหา วิธีการแก้ปัญหา เป็นต้น

2.3 ข้อเสนอแนะจากกล่องรับความคิดเห็น ซึ่งโรงเรียนจัดกล่องรับความคิดเห็นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำความคิดเห็นใส่กล่อง โรงเรียนตั้งคณะกรรมการรับและพิจารณา ความคิดเห็น

2.4 ข้อเสนอแนะด้วยวาจาและทางโทรศัพท์ ซึ่งโรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะครู ผู้ร่วมปฏิบัติงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน สามารถเสนอแนะได้ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งได้ผลดีในทางปฏิบัติ

3. รูปแบบการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานพัฒนา ทีมงานหรือกลุ่มทำงานของตนได้เข้ามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เช่น กลุ่มประสบการณ์ต่างๆ กลุ่มครูผู้สอนวิชาเดียวกัน เปิดโอกาสให้ปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อค้นหาปัญหา วิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาด้วยตนเองซึ่งมีกระบวนการบริหารกลุ่มให้เกิด คุณภาพทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

กรรณิกา ชมดี. (สมโชค เลหาะจินดา. 2547: 32; อ้างอิงจาก กรรณิกา ชมดี 2524: 13) ได้สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วม ออกเป็น 10 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมประชุม
2. การมีส่วนร่วมในการออกเงิน
3. การมีส่วนร่วมทางกรรมการ
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้เริ่มการ
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์

กล่าวโดยสรุปรูปแบบการมีส่วนร่วม คือ กระบวนการในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยมี การวางแผนในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เป็นลำดับขั้นตอน มีการกระจายอำนาจในการ บริหารงานในรูปแบบอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้เข้ามามีส่วนร่วมปรึกษาหารือ รับฟัง ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ปัญหาต่างๆ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

2. แนวคิดและหลักการในการประกันคุณภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 อาศัยอำนาจตามมาตรา หมวด 6 ว่าด้วย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

ในการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในแล้ว สถานศึกษายังต้องเตรียมการเพื่อรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งประเมินเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและรับรองคุณภาพของสถานศึกษาอีกประการหนึ่งด้วย วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์ (2545: 3) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 8) ได้กล่าวว่า โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 สนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาไปยังระดับท้องถิ่นและสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตามจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน ทั้งนี้จะมีทั้งการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการประเมินภายนอก เป้าหมายของการประเมินคุณภาพนั้น ไม่ใช่เพื่อการลงโทษ แต่เป็นเครื่องสะท้อนให้สถานศึกษาได้นำไปพิจารณาจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ ฉะนั้นการประกันคุณภาพจึงเป็นการประกันคุณภาพเพื่อผู้เรียน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

แนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษานั้น มีการเริ่มต้นมาจากภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม กล่าวคือ เมื่อผลิตสินค้าจำนวนมากปัญหาที่ตามมาก็คือทำอย่างไรจึงจะให้สินค้าแต่ละชิ้นมีคุณภาพในระดับใกล้เคียงกันจึงเป็นที่มาของการประกันคุณภาพและการกำหนดมาตรฐานสำหรับสินค้า ซึ่งเกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ต่อมาประเทศไทยให้ความสนใจและนำเอาแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการประกันคุณภาพมาพัฒนาและปรับใช้ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ดังเช่นในประเทศนิวซีแลนด์และประเทศอังกฤษ (รุ่ง แก้วแดง. 2544: 10-28)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2549: 15-16) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่ได้มีการพัฒนากันอยู่ในขณะนี้ มีแนวคิดที่ส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงาน

ที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ซึ่งถึงแม้จะเป็นบุคคลภายนอกแต่ก็ ยังถือว่าเป็นการประเมินภายใน เพราะดำเนินการในหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหาร ของ สถานศึกษา ซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะๆ ตามที่กำหนดโดย หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนา คุณภาพ อันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน

กรมสามัญศึกษา (2542: 5-6) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการ พัฒนาการศึกษที่ช่วยสร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและ สังคมว่า ผู้เรียนที่จบการศึกษาจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยมีแนวความคิดหลัก ดังนี้

1. การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา (Child-Centered Development) เป็น แนวความคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ทั้งปวงและยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็น สำคัญ โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์มีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา ดังนั้นในการ จัดการศึกษาจึงต้องช่วยกระตุ้น เอื้ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาจน เต็มศักยภาพและมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุขและร่วมมือพัฒนาอย่างสร้างสรรค์
2. การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ (School-based Management) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้สถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจบริหารจัดการศึกษาได้ด้วยตนเองซึ่งมีความเชื่อว่า สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการผลิตที่สามารถสร้างผลผลิต คือ ผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ การใช้ สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ จึงเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของ สถานศึกษาที่จะทำให้เกิดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และเป็นการเสริมสร้างพลัง (Empowerment) ให้สถานศึกษา ชุมชนและสังคมร่วมกันจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน
3. การมีส่วนร่วมและการร่วมคิดร่วมทำ (Participation and Collaboration) เป็น แนวความคิดที่มุ่งให้การศึกษเป็นแหล่งของสาธารณชนที่ทุกคนทุกส่วนของสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วม รับผิดชอบในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับบุคคลทุกคนและกับสังคมในส่วนรวม การศึกษาจึงเป็นเรื่องของทุกคน (All for Education) โดยแนวความคิดนี้เชื่อว่าการให้ทุกคนทุก ส่วนของสังคมมีส่วนร่วมคิดและร่วมดำเนินการในการจัดการศึกษา ตลอดจนการมีส่วนร่วมใน กระบวนการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาจะทำให้เกิดความรู้สึก ความเป็นเจ้าของ ให้ การสนับสนุนและร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความมุ่งมั่นร่วมกัน พัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมได้
4. การกระจายอำนาจทางการศึกษา (Decentralization of Education) เป็น แนวความคิดที่มุ่งกระจายอำนาจการจัดการศึกษา ให้กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษา (Stakeholders) ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน

และสังคม แนวความคิดนี้เชื่อว่าการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษามากขึ้นนี้ จะทำให้เขาเกิดความตระหนักในคุณประโยชน์ของการศึกษาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จึงทำให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของเขาและมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับศรัทธาของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมในที่สุด

5. การแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้สถานศึกษาแสดงความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษา (Authorities) ต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมและต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ได้มาตรฐาน ซึ่งสามารถให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและหน่วยงานต้นสังกัดตรวจสอบได้ เพื่อเป็นหลักประกันและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมได้อย่างแท้จริง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (25438-9) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในตามหลักการบริการเป็นกระบวนการจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ หลักการและกระบวนการบริหารจึงเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบการประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพดี

ในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม และบริการก็มีการใช้กระบวนการนี้ในการบริหาร และพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสินค้าและบริการตลอดเวลา ทำให้เป็นที่พอใจของลูกค้าสามารถขายสินค้าได้ และมีกำไร สำหรับการศึกษานั้นไม่เหมือนธุรกิจ เพราะการศึกษาไม่ได้หวังผลกำไรเป็นตัวเงิน แต่ผลที่ได้เป็นคุณภาพในด้านต่างๆของคน อย่างไรก็ตาม กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาก็สามารถนำแนวคิดและกระบวนการข้างต้นมาใช้ได้ โดยปรับให้เหมาะสมกับกระบวนการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาคน

การที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้ดีมีคุณภาพ เพื่อสร้างคนที่มีคุณภาพนั้นก็เปรียบเหมือนกับการสร้างบ้าน โดยคนในบ้านจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการสร้างบ้านนั้นเพื่อประโยชน์อะไร แล้วจึงออกแบบแปลนให้เหมาะสม ต่อจากนั้นจึงลงมือวางรากฐานและดำเนินการต่อสร้างตามแบบแปลน ในระหว่างการก่อสร้างก็ต้องตรวจสอบว่าตรงกับแบบแปลนหรือไม่ วัสดุที่ใช้เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ มีความมั่นคงเพียงใด ระบบน้ำไฟเป็นอย่างไรถ้าพบสิ่งใดที่เป็นข้อบกพร่องก็ปรับปรุงแก้ไขได้ในทุกขั้นตอน ซึ่งจะทำให้บ้านที่ก่อสร้างขึ้นมา มีความแข็งแรง สวยงาม มั่นคง ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ

กระบวนการพัฒนาคนในสถานศึกษาก็เหมือนกับการสร้างบ้าน เพียงแต่การสร้างบ้านนั้นจะต้องใช้สถาปนิก ซึ่งเป็นบุคลากรภายนอกมาดำเนินการ และเมื่อสร้างเสร็จแล้วก็เสร็จเลย ไม่ต้องทำต่อ แต่กระบวนการสร้างคนนั้นผู้ที่เป็นสถาปนิกก็คือ ครูและผู้บริหาร ซึ่งเป็นบุคลากรภายในจะต้องร่วมกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพดี และจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุด ผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการพัฒนาเด็กให้มีคุณสมบัติเป็นอย่างไร และถ้าจะให้เด็กมีคุณสมบัติดังกล่าวแล้ว ก็ต้องช่วยกันคิด และช่วยกันวางแผนว่าต้องการทำอย่างไร แล้วช่วยกันทำ ช่วยกันตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยร่วมกันทำงานเป็นทีม

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกชั้นตอน มีการบันทึกข้อมูล เพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้นๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่กล่าวมา นับว่าสถานศึกษามีบทบาทสำคัญและจำเป็นต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพขึ้นในสถานศึกษาของตนเอง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและเกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียนรวมทั้งบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

2.2 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

“คุณภาพของคน” เป็นปัจจัยหลักสู่ความสำเร็จของการพัฒนาประเทศ และการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จึงได้กำหนดให้มี “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา” เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยที่ “ครู” เป็นปัจจัยหลักสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนั้นครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของการประกันคุณภาพ สามารถวิเคราะห์ระบบและกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษาได้ สามารถกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาได้ และสามารถดำเนินการให้เกิดคุณภาพการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของครูในระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก พร้อมทั้งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรกที่ริเริ่มแนวความคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา โดยได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพไปใช้ในสถานศึกษาในปี ค.ศ.1988 ต่อมาแนวคิดนี้จึงแพร่หลายไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลกในส่วนของประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการเมื่อปี พุทธศักราช 2537 เมื่อที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยได้เสนอหลักการ แนวทาง และวิธีการในการประกันคุณภาพทางวิชาการอย่างเป็นทางการเป็นระบบในมหาวิทยาลัยเป็นครั้งแรก ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำนิยามของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้ (นิตย ์ โรจนรัตน์วณิชย์ เอกสารประกอบการสอน, 2551: 4-5)

กรมสามัญศึกษา (25425) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 7) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพ การศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการ ศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถาน ประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา (2541 : 1) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง กิจกรรม หรือแนวปฏิบัติที่จำเป็นต้องดำเนินงานเพื่อประกันว่า คุณภาพการศึกษาได้รับการรักษาไว้และ ส่งเสริมเพิ่มพูน ฉะนั้นการประกันคุณภาพ จึงรวมถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติใดๆ ที่หากได้ ดำเนินการตามระบบที่ได้วางแล้ว จะทำให้เกิดความมั่นใจจะได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

มนตรี โกสุม (2543 : 9) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการ พัฒนาการศึกษา (Mechanical Process) เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่ จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2545 : 2) อ้างอิงจาก Murgatroyd, Stephen and Morgan, Colin (1994: 45) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาและกระบวนการตรวจสอบหรือการประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐาน คุณภาพการศึกษามากน้อยเพียงไร

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550 160) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการยกระดับ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ สถานศึกษาจึงต้องจัดให้การประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพกระบวนการบริหารการศึกษา

สมคิด พรหมจ้อย (2544: 4) อ้างอิงจาก (ทบวงมหาวิทยาลัย 2541) กล่าวว่า การประกัน คุณภาพ หมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติหรือแนวปฏิบัติเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา เพื่อ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายใน และการ ประกันคุณภาพภายนอก

ณรงค์ ณ ลำพูน (2546 19) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนิน กิจกรรมใดๆที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความมั่นใจและเชื่อมั่นต่อผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ว่าการ ดำเนินงานของสถานศึกษาได้เป็นไปตามพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ และก่อให้เกิดผลผลิต ของการศึกษาที่มีคุณภาพอันพึงพอใจ และพึงประสงค์ตามที่คาดหวังไว้

นิตย์ โรจน์รัตนวาณิชย์ (2551 : 5 ; อ้างอิงจาก รุ่ง แก้วแดง 2544: 171) กล่าวว่า การ ประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้นักเรียน เป็นที่ตั้ง ประเมินจากนักเรียนเป็นหลัก โดยประเมินจากทุกสิ่งทุกอย่างจากนักเรียน

ช่อเพชร เบ้าเงิน (2548 : 26) ; อ้างอิงจาก สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2544 : 2) กล่าวว่า สถานศึกษาที่มีระบบการประกันคุณภาพเป็นการรับประกันระบบการบริหารคุณภาพขององค์กร เป็นการสร้างความมั่นใจผลผลิตเมื่อออกมาจากกระบวนการแล้วจะมีคุณภาพที่ดี ตรงตามความต้องการของลูกค้า

นเรศ รณรงค์ ฤทธิ (2547: 14) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด มีการวางแผนการปฏิบัติงาน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง เป็นการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ผลผลิตที่มีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์

ดวงดาว ทองผ่อง (2549) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึง กระบวนการคุณภาพการบริหาร การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างมีคุณภาพเป็นระบบได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่องจนสร้างความมั่นใจว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานตามจุดหมายของหลักสูตรและความต้องการของสังคม

วารินทร์ สินสูงสุด (2543 : 156) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า โรงเรียนมีแนวทางจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการ นโยบาย และจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ และโรงเรียนได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อคุณภาพของการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมและแนวปฏิบัติของสถานศึกษาที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพตามกระบวนการและมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ โดยกระทำอย่างต่อเนื่อง

2.3 หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจ (assure) ได้ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและที่สังคมต้องการ

หลักการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามี 3 ประการ คือ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2549)

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) โดยให้สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร รวมถึงการตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และให้อิสระแก่ผู้สอนในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร ตลอดจนให้สถานศึกษา

สามารถปรับปรุงตนเอง รับผิดชอบ และจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชน และสังคมให้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) โดยให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการชุมชนเย็บบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ คณะทำงานของสถานศึกษาร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาโดยรวม

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) โดยสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันกำหนดเป้าหมาย (Goals) และจุดเน้นที่ต้องการพัฒนา (Focus Areas) เช่น ภายในช่วง 3 ปีนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยในวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ต้องสูงขึ้นจากฐานเดิม ร้อยละ 5-10 หรือในปีการศึกษาหน้าผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 สามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างคล่องแคล่ว หรือภายใน 2 ปี สถานศึกษาจะต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับเรื่องการรักษาระบบนิเวศเป็นต้น จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว มีการร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดอย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาจะต้องประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนา ตลอดจนแผนพัฒนาสถานศึกษาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ ทั้งเพื่อเป็นสัญญาประชาคม และเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

ณัฐพล ชุมวรฐายี. (2545: 10-11) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มี 3 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาที่ศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหาย โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล การพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการ

กำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกัน ผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ วันทยา วงศ์ศิลป์ (2545 : 9-11) ได้กล่าวว่า จากแนวโน้มของการพัฒนาคุณภาพที่ ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ตั้งแต่ระดับบุคคลถึงสังคมระดับประเทศ หรือการ สร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภครทั้งภายในและภายนอกได้นำไปสู่หลักการและเงื่อนไขสำคัญบาง ประการของการประกันคุณภาพที่ดี คือ

1. การมีส่วนร่วม (Participation) โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผลการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินและ ร่วมรับผิดชอบกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การเสริมสร้างพลัง (Empowerment) โดยสร้างความรู้ทักษะ และความมั่นใจ แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษาจะพัฒนาคุณภาพให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้เต็มที่อยู่เมื่อสถานศึกษาเองต้องมีความเป็นอิสระเพียงพอที่จะคิด และตัดสินใจ ทั้งด้านการบริหาร วิชาการ และการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับ เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาสู่สถานศึกษาและท้องถิ่นให้มากที่สุด

4. การสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อในพันธะภาระ (Accountability) การศึกษา มิใช่เรื่องของคนใดคนหนึ่งหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เป็นเรื่องของทุกคนที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัด การศึกษาของสถานศึกษานั้น จึงต้องสร้างให้ทุกคนมีสำนึกในหน้าที่ของตนที่มีต่อการศึกษา เช่น หน้าที่ของความเป็นพ่อแม่ ครู เป็นต้น นอกจากนี้ กระบวนการทำงานและผลงานของ สถานศึกษาแห่งนั้นต้องสามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่อโดยสังคมประชาชน

5. การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement) การ ตรวจสอบทั้งภายในและภายนอกในบริบทของการประกันคุณภาพ มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้ ข้อมูลย้อนกลับสำหรับใช้ในการวางแผน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจับผิด หรือการตัดสินใจให้รางวัล

ชาติรี รัตน์พิพิธชัย (2547 : 41 ; อ้างอิงจาก กรมสามัญ กระทรวงศึกษาธิการ 2541 : 2) ได้มีการกำหนดหลักการในการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

1. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการศึกษา
2. ให้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการ
3. การมีส่วนร่วมและร่วมคิดร่วมทำ
4. การกระจายอำนาจทางการศึกษา
5. การแสดงความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้

มนตรี โกสุม ศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2543: 10) กล่าวว่าไว้ว่า หลักการของการประกันคุณภาพ มีดังนี้

1. สร้างความมั่นใจ ความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษาที่ได้มาตรฐานได้แก่ ผู้เรียนผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษาระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ คือ ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน บุคลากรในพื้นที่ และองค์กรต่างๆ
3. การดำเนินงานในโรงเรียน เน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับ ทุก ขั้นตอนที่เป็นระบบ มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพ นำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดชัดเจน
4. การดำเนินงานสามารถติดตาม ตรวจสอบ ปรับปรุง ประเมินผลเป็นระบบ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
5. การจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (วารสารวิชาการ, 2544:18) ได้กล่าวว่า ในการนำระบบการประกันคุณภาพ ภายในมาใช้ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญ ดังนี้

1. คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพ จะเน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอก
2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนองปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว
3. การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา มีหลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกะ และความสมเหตุสมผล
4. การตรวจสอบ การวัดและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพ มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้มาเพื่อข้อมูลย้อนกลับสำหรับใช้ในการวางแผน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีใช้การจับผิดหรือการตัดสินให้รางวัลหรือลงโทษ
5. คุณภาพของการออกแบบ และกระบวนการทำงานเป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
6. การประกันคุณภาพการศึกษา เน้นความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
7. การประกันคุณภาพการศึกษา ให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆในเขตพื้นที่การศึกษา และภูมิภาค

8. ภาวะความเป็นผู้นำ ความตั้งใจจริงของผู้บริหารสถานศึกษา และการกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2545: 5) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญ 3 ประการคือ

1. ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน

2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง

3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษาที่มีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

วัชระ เจริญรัตน์ (2547 : 10-11) อ้างอิงจาก สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544: 13-14) ได้ให้หลักการไว้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษาครอบคลุมถึงมวลกิจกรรมและภารกิจทางวิชาการ และทางการบริหารการจัดการที่มีการวางแผนล่วงหน้า และมีการประสานสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจที่สมเหตุสมผลว่าผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ การออกแบบและการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจะยึดหลักการต่อไปนี้

1. คุณภาพการศึกษาจะเน้นการสร้างความรู้ความพึงพอใจให้กับผู้บริโภครทั้งภายในและภายนอก คุณภาพภายใน หมายถึง ความรู้ความสามารถและคุณลักษณะของผู้เรียนที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับช่วงต่อในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตหรือทุกระดับชั้นเรียนและคุณภาพภายนอก หมายถึง ความรู้ความสามารถและคุณลักษณะของผู้เรียนที่จำเป็นต่อความอยู่รอด และการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศชาติในการแข่งขันทางธุรกิจการค้า และทางเทคโนโลยีระดับภูมิภาคและระดับโลก

2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษาและเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุก ที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา ข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกะและความสมเหตุสมผล

4. การตรวจสอบการวัดและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพ มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับ สำหรับใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจับผิดหรือการตัดสินให้รางวัลหรือลงโทษ

5. คุณภาพของการออกแบบ ได้แก่ มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรและแผนการสอนและกระบวนการทำงาน ได้แก่ การเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

6. การประกันคุณภาพการศึกษาเน้นความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะและความมั่นใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. การประกันคุณภาพการศึกษาให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ภายในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจของผู้บริหารสถานศึกษาและการกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา สรุปได้ว่า หลักการสำคัญในการประกันคุณภาพภายใน คือ สถานศึกษาจะต้องร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ส่งเสริม สนับสนุน มีการกระจายอำนาจการบริหารงาน โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2.4 การมีส่วนร่วมของครูใน การพัฒนาการ ดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บทบาทสำคัญของครูในการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พอสรุปได้ดังนี้

ประภา สุทธิเชษฐ์ (2548 : 64; อ้างอิงจาก ชีรพงศ์ ศรีโพธิ์ 2546: 78-79) ได้สรุปว่า พลังอำนาจในการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้ของครู ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในระบบของการประกันคุณภาพภายใน โดยครูต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามกระบวนการดังต่อไปนี้

1. การทำงานอย่างอิสระ ครูสามารถกำหนดภาระงานปฏิรูปการเรียนรู้ได้อย่างอิสระ มีอิสระในการคิด และตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาวิธีการสอนของตนเอง การแสดงผลงานตามความรู้ความสามารถ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยความยืดหยุ่น สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง นั่นคือ การเสริมสร้างความมั่นใจในการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้ ตั้งแต่การแปลงหลักสูตรสู่การสอน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้โดยมีความยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์การเรียนรู้บนพื้นฐานของ การนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาพัฒนาอย่างสร้างสรรค์

2. การมีส่วนร่วมในการทำงาน ตั้งแต่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน ตาม บทบาทหน้าที่ที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ในบรรยากาศการทำงานที่เป็นองค์กรเอื้อต่อการเรียนรู้

3. การประเมินตนเองและพร้อมรับการตรวจสอบ ครูต้องมีรายงานตนเอง (Self Study Report) อันเนื่องมาจากประสบการณ์เรียนรู้ตามสภาพที่เป็นจริงอย่างต่อเนื่อง การนำข้อมูล จากการรายงานตนเองมาประเมินสภาพการปฏิบัติงานที่แท้จริง ตามมาตรฐานการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนมีการใช้ข้อมูลจากการประเมินตนเองเพื่อการพัฒนา งาน ร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องบนพื้นฐานของเหตุและผล ตรงตามความเป็นจริงในทุกขั้นตอนของ การทำงาน และมีความพร้อมในการตรวจสอบประสิทธิภาพและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดเวลา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550 173-174) ได้กล่าวถึง การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา คือ

1. จัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา
2. กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
3. วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้ บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
4. ดำเนินการพัฒนาตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ ภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา
6. ประสานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา
7. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษา ในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 62) ได้ กล่าวไว้ว่า จุดเด่นของการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอยู่ที่การสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการมี

ส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการทำงาน ทั้งบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน ล้วนตระหนักในความสำคัญของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบอย่างชัดเจน ครูทุกคนช่วยกันสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร มีพัฒนาการตามวัยที่เหมาะสม ชยันเรียน และมีนิสัยใฝ่รู้

โรงเรียนวัดอมรินทราราม กรุงเทพมหานคร ได้ยึดคุณภาพการทำงานโดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน 3 ข้อ คือ 1) เพื่อให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในมาปฏิบัติได้ 2) เพื่อนำข้อมูลผลการดำเนินงานมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน และ 3) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง โรงเรียนจึงได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียน และบุคลากรภายนอก ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน โดยยึดหลักการบริหารเชิงระบบ PDCA สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 62-65) ดังนี้

ขั้นวางแผน

1. สร้างความตระหนักแก่ครูและบุคลากรทุกคนของโรงเรียนที่จะต้องรู้และตระหนักร่วมกัน
ขั้นดำเนินการ

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานหลักสูตรและความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง โดยกำหนดเป้าหมายคุณภาพด้านผู้เรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ต้องได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศิลปะ ต้องได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศต้องได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 65

2. จัดระบบบริหารและสารสนเทศเป็น 4 กลุ่มงาน ให้เอื้อต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป แต่ละกลุ่มงานเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมและมีการประสานสัมพันธ์ไมตรีที่ดีต่อกัน เพื่อการประสานงานที่ราบรื่น กำหนดแนวทางปฏิบัติ ระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ และจัดให้มีข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมการดำเนินงานทั้ง 4 กลุ่มงาน

3. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา มีการประชุมเพื่อจัดทำแผน จัดทำโครงการและกิจกรรมโดยผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละหน่วยงานร่วมกัน คณะครูทุกคนมีส่วนร่วมและนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อนำสู่การปฏิบัติ

4. ดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ โดยครูทุกคนดำเนินงานตามแผนของแต่ละงานที่

กำหนดไว้ โดยรับรู้ร่วมกันว่าทำอะไร อย่างไร เมื่อไร โดยมีผู้ดูแลรับผิดชอบตั้งแต่คณะครู หัวหน้างาน หัวหน้าสายชั้น รองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่รับผิดชอบแต่ละกลุ่มงาน

ขั้นติดตามและประเมินผล

1. นิเทศติดตามโดยคณะผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้อง และได้รับการติดตามตรวจสอบจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3
2. กำหนดกรอบประเมิน จัดทำเครื่องมือเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพิจารณาประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้วยวิธีการต่างๆที่กำหนดไว้ในแผน โดยผู้รับผิดชอบแต่ละกลุ่มงาน
3. ตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยคณะกรรมการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ตรวจสอบการดำเนินงาน 8 ด้าน คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
4. ประเมินผลคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด
5. วิเคราะห์ผลตามมาตรฐานและจัดทำรายงานประจำปี
6. นำเสนอผลให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรับทราบ ซึ่งถือเป็นการแสดงภาวะความรับผิดชอบของสถานศึกษา

ขั้นพัฒนาและปรับปรุง

1. เสนอข้อมูลย้อนกลับให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริม พัฒนา และประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป
- ประกาศ สททช.ชชฐ. (2548: 64-65; อ้างอิงจาก สชชาติ การสมบัตติ 2544: 25) ได้สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยครูมีส่วนร่วมตัดสินใจตามกระบวนการ ดังต่อไปนี้

1. ครูและผู้บริหารร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่แสดงถึงคุณลักษณะหรือคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งโรงเรียน การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาดำเนินการ กำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการและจัดทำแผนการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยครูต้องวิเคราะห์หลักสูตร คิดกิจกรรม หาวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งร่วมการวางแผนกำหนดกรอบการประเมินผู้เรียนตามสภาพที่เป็นจริงด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2. ครูและบุคลากรทุกคนดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยมีการวางแผนและจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการประเมินผู้เรียนว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่อย่างต่อเนื่องโดยอาจประเมินทุกคาบ ทุกสัปดาห์ ทุก

บทเรียน หรือช่วงเวลาอื่นๆ ตามความเหมาะสมและมีการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ รวมทั้งนำผลการประเมินมาพิจารณาและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ใหม่ตลอดเวลา

3. ในระหว่างการดำเนินการตามแผน ครูและบุคลากรทุกคนต้องตรวจสอบประเมินเป็นระยะๆ ทั้งประเมินผลผู้เรียนและประเมินการทำงานของตนเอง เมื่อสิ้นภาคเรียนก็นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อประเมินสรุปรวมในระดับชั้น หมวดวิชา และภาพรวมในระดับโรงเรียนเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไป

4. ในระหว่างการดำเนินงานผู้บริหารและครูนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการทำงานของตนเอง และเมื่อสิ้นสุดภาคเรียนต้องวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงของโรงเรียนหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาและการวางแผนของโรงเรียนต่อไป

5. จัดทำรายงานการประเมินตนเองในภาพรวมเมื่อสิ้นภาคเรียน

6. ศึกษาความก้าวหน้าของการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในในช่วงที่ผ่านมา เพื่อเปรียบเทียบกับสถานภาพในช่วงก่อนเริ่มดำเนินงาน

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2545 44-45) กล่าวว่า บทบาทสำคัญของครูในการประกันคุณภาพภายใน คือ การประกันการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งต้องมีการปฏิรูปการสอน เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การปฏิรูปการเรียนการสอนของครูเพื่อประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) การปฏิบัติงานปกติของครูอย่างมีระบบและกระบวนการ 2) การประเมินตนเอง 3) การรายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งครูแต่ละคนสามารถกำหนดกระบวนการทำงานของตนเองได้ อาจจำแนกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเรื่องมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรให้เข้าใจ ถ้าเป็นไปได้ควรศึกษาให้ครบทั้งหน่วยของการเรียน ที่อาจจะกำหนดเป็นภาคเรียนหรือทั้งปีการศึกษา และนำมาพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่ตนสอนอยู่

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการสอน ว่าควรจะสอนอย่างไร รวมทั้งจะต้องสามารถกำหนดสิ่งที่บรรลุผลหรือสิ่งที่จะเกิดขึ้นหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่จะเกิดขึ้นหลังจากได้รับการศึกษา โดยเน้นการจัดกิจกรรมและการใช้สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้

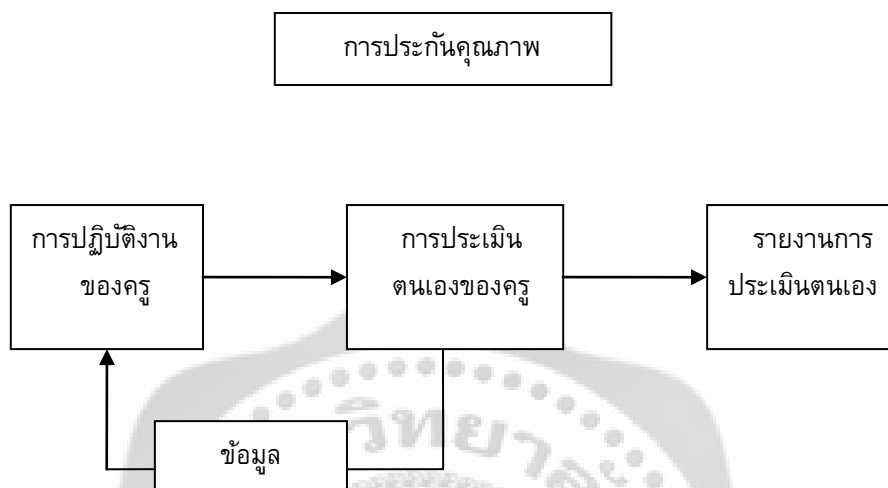
ขั้นตอนที่ 3 นำกระบวนการวิจัยเข้ามาใช้ในการสอนของครู และการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อสร้างสรรค์ความรู้ควบคู่กับการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการสอน โดยทำงานร่วมกับผู้เรียนหมายความว่า ต้องลดบทบาทการบอกของครูมาเป็นการทำงานร่วมกับผู้เรียน โดยอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนได้มีบทบาทในการเรียนมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการสอนว่าสิ่งที่ครูสอนไปนั้นบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด โดยวัดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน พิจารณารายบุคคลและรายชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 บันทึกสรุปผลการสอนว่าในคาบหรือหน่วยนั้นมีความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องแก้ไขอย่างไร มีคำแนะนำเพื่อจะนำไปปรับปรุงต่อไปอย่างไร โดยบันทึกทุกสิ่งทุกอย่างเอาไว้เป็นหน่วยหนึ่ง ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 บทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายใน
ที่มา : พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2545). ชุดฝึกอบรมครู ประมวลสาระการประกันคุณภาพ
การศึกษา. 46.

สำหรับบทบาทหน้าที่ของครูในการประกันคุณภาพภายในทั้งระบบ ควรเป็นดังนี้

1. มีการเตรียมความพร้อมของตนเอง โดยทำการศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ขั้นตอนในการประเมินผลภายใน รวมทั้งพยายามสร้างเจตคติที่ดีต่อการประเมินภายใน
2. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการให้ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปที่คณะกรรมการประเมินผลภายในต้องการ
3. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของการประเมินผลภายใน เช่น เข้าร่วมพิจารณาจัดทำปฏิทินงานด้านการประเมินผลภายในสถานศึกษา ร่วมกันพิจารณาจัดสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลลักษณะต่างๆ ในกระบวนการประเมินผลภายใน ร่วมกันทำผลสำรวจเก็บข้อมูลที่คณะกรรมการสำรวจ ร่วมกันทำวิเคราะห์ข้อมูล และร่วมกันสรุปผลการประเมิน
4. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ในการร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมินด้านต่างๆ ของสถานศึกษาเองและร่วมกันกำหนดเกณฑ์การตัดสินมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในด้านต่างๆ
5. ปฏิบัติหน้าที่หลักหรือหน้าที่ประจำที่รับผิดชอบอย่างมีระบบตามกระบวนการ

และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เช่นในหน้าที่การสอนต้องมีการพัฒนาหลักสูตรและแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดเตรียมเนื้อหาที่ถูกต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ของการเรียน จัดทำสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพตรงตามจุดประสงค์การเรียนการสอนจัดกิจกรรม วิธีการเรียนรู้ที่สร้างให้ผู้เรียนเกิดการค้นคว้าหาความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง เลือกวิธีการประเมินผลการเรียน หลากหลายและเหมาะสม รวบรวมผล สรุปผลประเมินการเรียนการสอน พฤติกรรมของผู้เรียน นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์. (2545: 66-67) ได้กล่าวว่า คณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมการ การดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีบทบาททั้ง 2 อย่างในเวลาเดียวกัน คือ เป็นทั้งนักวางแผนและนักปฏิบัติ โดยบทบาทของคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา จำแนกออกเป็น 3 ช่วงคือ

ช่วงที่ 1 การเตรียมการ คณะครูและบุคลากรในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการเตรียมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า และพัฒนาตนเองในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญและความจำเป็น ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

2. ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยอาจได้รับความรู้จากวิทยากรภายนอกสถานศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษา

3. ร่วมกับผู้บริหารเตรียมวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และข้อมูลสารสนเทศในด้านต่างๆของสถานศึกษาที่ใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประกันคุณภาพภายนอก

ช่วงที่ 2 การดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในกระบวนการบริหารของสถานศึกษา ดังนี้

ขั้นวางแผน ในขั้นตอนนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาซึ่งจะทำงานเป็นทีม ดังนั้นคณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาต้องร่วมกับผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระยะยาวและระยะสั้น เริ่มจากกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา กำหนดภารกิจของ

สถานศึกษา กำหนดโครงการ กิจกรรมในแต่ละปีการศึกษา และเมื่อกำหนดโครงการแล้วคณะครู และบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโครงการ กิจกรรมใดก็ตามจะต้องเขียนโครงการโดย คำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ และศักยภาพของสถานศึกษาด้วย

ขั้นปฏิบัติตามแผน คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาจะดำเนินการตามแผน โครงการ กิจกรรมที่วางเอาไว้ โดยพยายามประสานความร่วมมือในระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไป ตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาจะพยายามสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอก ห้องเรียน

ขั้นตรวจสอบและประเมินผล เมื่อกณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาผู้ดำเนิน กิจกรรมการเรียนการสอนและโครงการแล้ว จำเป็นต้องตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ของตนเอง โดยกำหนดกรอบการประเมินตนเอง สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเอง ทำการ ประเมินตนเองตามกรอบที่กำหนด และวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล หลังจากนั้นต้องมาร่วมกัน เขียนรายงานการประเมินตนเองตามสภาพที่เป็นจริงของแต่ละแผนงาน โครงการ และกิจกรรม

ขั้นปรับปรุงและพัฒนา ภายหลังจากการประเมินตนเองและทราบผลการประเมิน ตนเองแล้ว คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละแผนงาน โครงการ กิจกรรม ต้องนำผลการ ประเมินไปใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานตนเอง และนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในปีการศึกษาต่อไป

ช่วงที่ 3 การประเมินคุณภาพภายนอก คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาจะร่วมกัน จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษาสภาพการ ดำเนินการของสถานศึกษา รวมทั้งจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และเมื่อกณะผู้ ประเมินภายนอกเข้ามาทำการประเมินสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาจะต้องให้ ความร่วมมือกับคณะผู้ประเมินภายนอกเป็นอย่างดี เพื่อประโยชน์ของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (ประภา สิทธิเชษฐ. 2548; อ้างอิงจาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ :2545) ได้ให้แนวคิดที่ คณะครูและบุคลากรใน โรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในทุก ขั้นตอน จำแนกออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ คณะครูและบุคลากรมีบทบาทสำคัญในการ เตรียมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยพอสรุปได้ดังนี้

การศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักเห็นความสำคัญและความจำเป็น ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการ ประกันคุณภาพการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาและบทบาทหน้าที่ของตนเองในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

โดยอาจได้รับความรู้จากวิทยากรจากภายนอก สถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหารเตรียมการวางแผนจัดทำข้อมูลสารสนเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศในเรื่องต่างๆที่ใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนและการประกันคุณภาพภายนอก

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและการทำงานนั้นจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ได้แก่ ผู้บริหารต้องมีความตระหนักเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุน และร่วมคิดร่วมทำ รวมทั้งต้องมีการทำงานเป็นทีมโดยครูทุกคนต้องได้รับการเตรียมพร้อม มองเห็นคุณค่า มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ และมีส่วนร่วม วางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบและร่วมกันปรับปรุง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. **ขั้นวางแผน** คณะครูมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ต้องทำงานเป็นทีม ร่วมมือกับผู้บริหารและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระยะยาวและระยะสั้น โดยเริ่มจากกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน และร่วมกันกำหนดภารกิจของโรงเรียน กำหนดโครงการกิจกรรมในแต่ละปีการศึกษา และเมื่อได้กำหนดเวลาแล้ว ครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมใดก็ตามจะต้องทำการเขียนโครงการ โดยคำนึงถึงความเป็นไปในทางปฏิบัติและศักยภาพของโรงเรียน

2. **ขั้นปฏิบัติตามแผน** เมื่อได้ร่วมมือกันวางแผนแล้วก็ต้องปฏิบัติตามแผนโดยพยายามประสานความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงาน กับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้คณะครูต้องพยายามจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวย และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในห้องและนอกห้องอีกด้วย

3. **การตรวจสอบและประเมินผล** การดำเนินงานใดๆ ไปสักระยะหนึ่งจำเป็นต้องมีการตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง โดยทำการกำหนดกรอบการประเมินตนเอง สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเอง ทำการประเมินตนเองตามกรอบที่กำหนดไว้ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล หลังจากนั้นคณะกรรมการต้องมาร่วมกันเขียนรายงานการประเมินตนเองตามสภาพจริงของแต่ละโครงการ

4. **ขั้นปรับปรุงและพัฒนา** เมื่อบุคคลแต่ละฝ่ายมีการประเมินผลเสร็จสิ้นก็ส่งผลให้กับคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ซึ่งต้องนำผลมาประเมิน วิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา หัวหน้าหมวด ผู้บริหารนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนางานของตนเองและนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาในปีต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินภายนอก เมื่อโรงเรียนได้ดำเนินการตามแผนและมีการประเมินผลภายในเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในช่วงปลายปีการศึกษาจะต้องจัดทำรายการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองหรือชุมชน หน่วยงานต้นสังกัดและผู้ประเมินภายนอก เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยดำเนินการดังนี้

1. รวบรวมผลการดำเนินงานและผลประเมิน
2. วิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐาน
3. เขียนรายงานประเมินตนเองเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อขอรับการประเมิน

จากคณะกรรมการประเมินภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2544: 7) ได้ให้แนวคิดว่าการประกันคุณภาพภายนอกเป็นงานที่ต่อเนื่องจากการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองเป็นประจำทุกปี เพื่อเสนอสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งบทบาทครูในการประกันคุณภาพภายใน คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย บทบาทหน้าที่ 3 ประการคือ

1. การปฏิบัติงานปกติของครูอย่างมีระบบและกระบวนการ
2. ประเมินตนเอง
3. การรายงานผลการประเมินตนเอง

ส่วนบทบาทของครูในการรับรองตรวจสอบและการประเมินคุณภาพจากภายนอก มี 3 บทบาท คือ

1. ร่วมจัดทำรายงานการศึกษาตนเองของสถานศึกษา
2. รับการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมินจากภายนอก
3. รับข้อเสนอแนะจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

มาดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

กล่าวโดยสรุปว่า ครูผู้สอนและบุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบไปด้วยสิ่งที่สำคัญ 3 ข้อ คือ 1) การปฏิบัติงานของครูที่มีกระบวนการจัดการสอน การทำงานอย่างเป็นระบบ 2) ครูมีการประเมินตนเองหลังการปฏิบัติงาน และ 3) มีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

3. นโยบายและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 ได้กำหนดมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้

มาตรา 47 ได้บัญญัติไว้ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 17-48) ได้กำหนดแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผน

การวางแผนเป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลา และทรัพยากรที่ต้องใช้เพื่อทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ

สำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น จะต้องมีการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทสำหรับกำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น 3-5 ปี

เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนต่างๆ คือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนงบประมาณทั้งรายรับและรายจ่ายของสถานศึกษา ซึ่งในการจัดทำแผนต่างๆ นั้น แม้จะมีหลายแผนแต่ที่จริงแล้วเป็นแผนใหญ่แผนเดียวเท่านั้น เพราะแผนใหญ่มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกันโดยตลอด กล่าวคือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นแผนระยะยาวที่ครอบคลุมเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ จากแผนระยะยาวดังกล่าวนำมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติ

การประจำปี ซึ่งเป็นแผนระยะสั้นว่าภายใน 1 ปี สถานศึกษามีเป้าหมายจะดำเนินการเรื่องใด แล้วจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตรและให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ ในการจัดทำแผนต่าง ๆ นั้น ควรวางแผนการประเมินผลไปพร้อมกันด้วยเพื่อใช้กำกับ ตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนเพียงใด โดยมีการตั้งเป้าหมายว่าจะประเมินเรื่องใด ใช้วิธีการ รูปแบบอย่างไรในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แผนการประเมินผลที่ดีควรสอดคล้องเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานเป็นปกติในชีวิตประจำวันของผู้บริหาร คณะผู้เรียน นอกจากนี้ควรต้องคิดถึงงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผน จัดทำเป็นแผนงบประมาณทั้งรายรับและรายจ่ายของสถานศึกษา

ขั้นตอนการวางแผน

ขั้นตอนในการวางแผนที่สำคัญ ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดเป้าหมาย การวางแผนควรจะเริ่มจากการกำหนดเป้าหมาย ที่แสดงถึงคุณลักษณะหรือคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งควรกำหนดให้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญสถานศึกษาและใช้หลักและทิศทางในการดำเนินการดำเนินงานของสถานศึกษา หลังจากนั้นก็จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา ซึ่งควรครอบคลุมคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้เรียนที่พึงประสงค์ การบริหารจัดการ หลักสูตรและการเรียนการสอน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การประเมินผล การกำกับตรวจสอบ และการรายงาน ในการกำหนดเป้าหมาย อาจทำได้โดยวิธีการต่อไปนี้

1.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผน ข้อมูลต่างๆ ที่ควรวิเคราะห์ คือ เป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาหลักที่เป็นไปตามความต้องการส่วนรวมของสังคมและประเทศชาติ ได้แก่ ความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาของไทย ตามที่กำหนดใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ หลักสูตร มาตรฐานการศึกษาของต้นสังกัด และมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก

1.1.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา การวิเคราะห์เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลต่างๆ และการสังเคราะห์เพื่อประสานความต้องการของฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งการต้องการส่วนรวมท้องถิ่น และสถานศึกษาซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษามีความเข้าใจ สามารถวางแผนและทำงานได้ง่ายขึ้น เพราะหากสามารถกำหนดเป้าหมายหลักที่เป็นความต้องการร่วมกันของฝ่ายต่างๆ ได้แล้ว ก็สามารถนำผลที่ได้จากการดำเนินการตามเป้าหมายนั้นไปใช้ในการรายงานหรือตอบสนองความต้องการของหน่วยงานหรือฝ่ายต่างๆได้พร้อมกัน

1.2 การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย จะช่วยให้การวางแผนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะสถานศึกษาจะได้รับทราบว่ามีเป้าหมายต่างๆ ที่ต้องการนั้น เป้าหมายใดสำคัญมากน้อยกว่ากันเพียงใด เพื่อกำหนดกิจกรรม บุคลากร ทรัพยากร และช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินการในการพัฒนาเป้าหมายนั้นๆ ให้เหมาะสม

1.3 กำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงาน การกำหนดแนวทางหรือวิธีปฏิบัติงาน คือการนำเป้าหมายที่มีลักษณะเป็นความคิดเชิงนามธรรมมาทำให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ โดยคิดโครงการหรือกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จหรือตัวบ่งชี้ที่มีความชัดเจนด้วย

1.4 การกำหนดระยะเวลา ในการทำแผนควรมีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆในแผนด้วย การกำหนดระยะเวลาจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เพราะผู้ปฏิบัติจะได้ทราบว่าจะต้องดำเนินการให้เสร็จเมื่อไร ต้องเร่งดำเนินการก่อนหรืออาจรอได้ และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร หรือผู้ที่มีหน้าที่กำกับดูแลจะได้ติดตามงานได้ว่ามีความก้าวหน้าตามแผนเพียงใด

1.5 การกำหนดงบประมาณ ควรคิดงบประมาณที่จะต้องใช้ในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นๆที่จำเป็นในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆตามแผนอย่างรอบคอบและให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด โดยคำนึงถึงความพอเพียงและความเหมาะสมระหว่างรายรับ รายจ่าย เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมาย โดยมีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า

1.6 การกำหนดผู้รับผิดชอบ การกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการดำเนินการแต่ละขั้นตอน หรือในกิจกรรมและโครงการต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้แผนสามารถดำเนินให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดไว้ในแผนให้ชัดเจนว่าเรื่องใดจะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของใครบ้าง

2. การปฏิบัติตามแผน

เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว บุคลากรที่ร่วมการดำเนินการตามแผนที่จัดไว้ โดยในระหว่างการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ยังต้องกำกับ ติดตาม ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวด ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน และต้องนิเทศในระหว่างปฏิบัติงาน ผู้บริหารต้องกำกับติดตามว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้ หรือมีปัญหาหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนหรือมีปัญหาจะได้ให้การนิเทศเพื่อปรับปรุงแก้ไข การกำกับและติดตามการปฏิบัติงานที่หลากหลายวิธี ซึ่งจะขอยกมาเป็นตัวอย่างเท่านั้นคือ ผู้บริหารอาจติดตามด้วยการสอบถามเป็นรายบุคคล จัดประชุมกลุ่ม หมวด ฝ่าย หรือให้แต่ละบุคคลหมวด กลุ่ม ฝ่าย รายงานความก้าวหน้าของการทำงานเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน โดยอาจรายงานปากเปล่า หรือจัดทำรายงานเสนอเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล กลุ่ม หมวด ฝ่าย และในแต่ละเดือนอาจพิจารณาว่าบุคคล กลุ่ม หมวด ฝ่ายใดมีผลการดำเนินงานดีเยี่ยม เป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนด ซึ่งอาจมีรางวัลให้เล็กๆ น้อยๆ เป็นการให้กำลังใจ

3. การตรวจสอบประเมินผล

การประเมินผล เป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ผู้บริหารและครูที่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพอย่างถูกต้อง จะตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผล

ในระหว่างที่สถานศึกษาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ควรมี กรรมการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อพิจารณาว่า การดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการหรือไม่ เพียงใด มีจุดอ่อน จุดแข็งประการใด มีส่วนที่จะต้องปรับปรุงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่กำหนดมากที่สุด และเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษาก็จะต้องมีการสรุปผลรวมเพื่อนำผลมาพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินการในระยะต่อไป ซึ่งการตรวจสอบประเมินผลมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

3.1 การวางกรอบการประเมิน คณะกรรมการควรประชุมร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการวางกรอบการประเมิน เพื่อกำหนดแนวทางในการประเมินว่า จะประเมินอะไร ใครเป็นผู้ประเมิน และมีรูปแบบในการประเมินเป็นอย่างไร

3.2 การจัดหา / จัดทำเครื่องมือ คณะกรรมการควรประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จะใช้เครื่องมือชนิดใด หลังจากนั้นก็จัดหา / จัดทำเครื่องมือ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บข้อมูลหากข้อมูลใดมีอยู่แล้วในสถานศึกษาไม่ควรจัดเก็บใหม่ ให้นำข้อมูลที่มีอยู่แล้วมาประมวลผล วิเคราะห์ แล้วนำไปใช้ได้เลย และสถานศึกษาควรวางแผนการจัดทำข้อมูลให้สอดคล้องกับการทำงานปกติของสถานศึกษาให้มากที่สุด และหากเป็นไปได้ควรเก็บจากหลายๆแหล่ง เพื่อเป็นการตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล และทำให้ได้สารสนเทศในมุมมองต่างๆ แหล่งข้อมูล / ผู้ให้ข้อมูลอาจเป็นผู้บริหาร ครู ผู้เรียน หรือผู้ปกครองก็ได้ และในการจัดเก็บข้อมูลจะครอบคลุมผู้ให้ข้อมูลเพียงใด ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน ถ้าต้องการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนหรือครู เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงเป็นรายบุคคลก็ควรที่จะเก็บข้อมูลของทุกคนแล้วประเมินเป็นรายบุคคล แต่ถ้าต้องการประเมินในภาพรวม หรือเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองหรือชุมชน ในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนการสอนต่างๆไป ก็สามารถใช้วิธีสุ่มตัวอย่างได้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษา ผู้รับผิดชอบควรพิจารณากรอบการวิเคราะห์ว่าข้อมูลแต่ละประเด็นจะวิเคราะห์ในระดับใด ระดับบุคคล ระดับห้องเรียน หรือระดับภาพรวมของสถานศึกษา ใครเป็นผู้วิเคราะห์ วิเคราะห์ในช่วงเวลาใดเพื่อนำผลมาใช้

3.5 การแปลความหมาย ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาใช้ประโยชน์ได้ก็ต่อเมื่อสถานศึกษาได้แปลความหมายของข้อมูล โดยมีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งการกำหนดเกณฑ์การประเมินตนเองของสถานศึกษานั้น กำหนดเป็นระดับๆ ได้แก่ เกณฑ์ระดับบุคคล เกณฑ์ระดับห้องเรียน/ ระดับชั้น/ระดับหมวดวิชา และเกณฑ์ระดับสถานศึกษา

3.6 การตรวจสอบ / ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการประเมินตามแผนที่กำหนดได้แล้ว ก็จะต้องมีการตรวจสอบกระบวนการและผลการประเมินว่า มีความเหมาะสม ถูกต้องและน่าเชื่อถือเพียงใด ซึ่งผู้เกี่ยวข้องควรมีการประชุมร่วมกันเป็นระยะๆ โดยผู้บริหารควรมีการติดตามตรวจสอบในระหว่างการนิเทศ การประชุมร่วมกับคณะกรรมการ เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ มีความถูกต้องและเชื่อถือได้

4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน

เมื่อบุคลากรแต่ละคนแต่ละฝ่ายมีการประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ส่งผลให้กับคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องรวบรวมผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการประเมินแก่ผู้เกี่ยวข้อง เช่นครูประจำชั้น ครูประจำวิชา หัวหน้าหมวด ผู้บริหาร เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานของตนเองต่อไป และผลของการประเมินสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร และใช้ในการวางแผนต่อไปรวมทั้งจัดทำเป็นสารสนเทศ เพื่อใช้ตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ดังนี้

4.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร ในระหว่างการดำเนินงาน และมีการตรวจสอบประเมินผลทั้งในระดับรายบุคคล หรือระดับชั้น / หมวดวิชา ผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการทำงานของตนเองและปรับปรุงแผนการดำเนินงานได้เลย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้

4.2 การวางแผนในระยะยาว การนำผลการประเมินไปใช้จัดทำแผนในภาคเรียน หรือปีการศึกษาต่อไป ควรมีการวิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษา หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

4.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ถ้าสถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวก รวดเร็ว และเป็นปัจจุบันก็จะเป็นประโยชน์ในการบริหารและประกอบ การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งเมื่อหน่วยงานภายนอกเข้ามาประเมินสถานศึกษาก็พร้อมที่จะนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้ประเมินต้องการได้ง่ายขึ้นในทุกๆด้าน

การดำเนินงานประเมินผลของสถานศึกษาไม่ได้สิ้นสุดเพียงแค่ทำการประเมินตนเองเพียงครั้งเดียวแล้วหยุดเลย แต่ต้องทำตลอดเวลาผลการประเมินที่จัดทำเสร็จแล้วถือเป็นข้อมูลที่แสดงถึงสภาพการดำเนินงานในขณะนั้น ซึ่งต้องมีการตรวจสอบใหม่ว่าการดำเนินงาน

ในช่วงต่อไปสอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาอย่างไร การพัฒนาปรับปรุงตนเองจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีที่สิ้นสุด

จากนโยบายการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ดังที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า หลักในการดำเนินงานที่สำคัญมี 4 อย่างด้วยกันคือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ซึ่งการดำเนินงานภายในสถานศึกษาจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายและได้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ควรมีการเตรียมการในเรื่องต่างๆ โดยการเตรียมการที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543: 14-17)

1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากร

ปัญหาสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การที่บุคลากรในสถานศึกษายังเข้าใจไม่ชัดเจนว่าการประกันคุณภาพภายใน และการบริหารคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานตามปกติ และเป็นงานที่ต้องทำอยู่แล้วจึงทำให้รู้สึกว่าเป็นการเพิ่มภาระ นอกจากนี้บุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นกับการเน้นคุณภาพและวิธีการทำงานที่มีการตรวจสอบ บางครั้งจึงเกิดการต่อต้าน จำเป็นต้องสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรเป็นอันดับแรก โดยอาจดำเนินการดังนี้

การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม

การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องที่บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันทำเป็นทีม จึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกฝ่ายมองเห็นคุณค่า และมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ถ้าบุคลากรยังมีความเข้าใจแตกต่างกันไปคนละทิศคนละทาง และไม่มีทัศนคติที่ดี การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาก็จะทำให้สำเร็จได้ยาก ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นที่จะต้องปรับความคิดของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ให้อยู่ในระดับเดียวกันก่อนโดยรูปแบบที่ควรใช้ ได้แก่

1. สถานศึกษาที่มีแกนนำ ซึ่งมีความพร้อมในด้านความรู้และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ควรจัดประชุมเพื่อสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วิทยากรของสถานศึกษาเอง เพื่อแสดงให้เห็นศักยภาพของครูที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและศักยภาพของสถานศึกษาที่สามารถพึ่งตนเองได้ อันเป็นปรัชญาของการประเมินแนวใหม่ที่ต้องการให้บุคลากรภายในเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาตนเอง

2. ในกรณีที่มอบหมายให้บุคลากรที่เป็นแกนนำ มีบทบาทในการชี้แจงทำความเข้าใจกับเพื่อนร่วมงานด้วยตนเอง ไม่ประสบความสำเร็จยังจำเป็นต้องจัดหาวิทยากรมืออาชีพที่มีคุณภาพหรือฝีมือ มาช่วยโน้มน้าวความคิดของผู้เกี่ยวข้องให้พร้อมจะดำเนินการประกันคุณภาพด้วยใจ ดังตัวอย่างของสถานศึกษานำร่องซึ่งพบว่าการใช้ยุทธวิธีปลูกจิตสำนึกด้วยการเชิญวิทยากร

เมื่ออาชีพมาพูดให้บุคลากรทุกคนรับทราบพร้อมกัน ได้ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาที่แต่เดิมไม่ค่อยมีความก้าวหน้าในการดำเนินงานเกิดการตื่นตัวและลุกขึ้นมาเริ่มงานทันที

3. การชี้แจงทำความเข้าใจ ไม่ว่าจะดำเนินการโดยบุคลากรภายในหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก ควรให้บุคลากรทุกคนให้สถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน ไม่ควรชี้แจงเฉพาะแกนนำหรือคณะทำงานเฉพาะกลุ่ม เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสได้ทราบความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในอย่างทั่วถึงกัน และร่วมมือร่วมใจในการดำเนินการต่อไป

การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน บุคลากรส่วนใหญ่ยังเข้าใจวิธีการประกันคุณภาพภายในค่อนข้างน้อยและไม่รู้ว่าจะเน้นการอย่างไรในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งยังขาดทักษะในการประเมินตนเองจึงควรฝึกอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินการประกันคุณภาพได้โดยรูปแบบที่ควรใช้ คือ

1. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยให้ทุกคนได้เข้าร่วมประชุมหากสามารถหาบุคลากรที่มีความสามารถจะเป็นแกนนำได้ ก็ควรมอบหมายให้แกนนำเป็นผู้รับผิดชอบจัดการในเรื่องนี้

2. ในการจัดการเชิงปฏิบัติการนั้น ควรแบ่งเป็นช่วงๆ ตามกิจกรรมที่จะดำเนินการแต่ละช่วง ดังนี้

2.1 ช่วงแรก เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับภาพรวมของระบบการประกันคุณภาพภายใน กระบวนการบริหารงานคุณภาพแล้วเริ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อจากนั้นก็ให้ร่วมกันปฏิบัติจริงในการวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ

2.2 ช่วงที่ 2 เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดกรอบและวางแผนการประเมินการสร้างเครื่องมือการประเมิน ต่อจากนั้นก็ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามกรอบและแผนการประเมิน

2.3 ช่วงที่ 3 เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและผลการประเมินตนเอง (Self Study Report) โดยจัดประชุมปฏิบัติการหลังจากที่บุคลากรมีการปฏิบัติงาน และมีการประเมินตนเองตามแผนไปแล้วระยะหนึ่ง

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ

ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพภายในจะเป็นภารกิจของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา แต่ในการดำเนินงานจำเป็นจะต้องมีผู้รับผิดชอบในการประสาน กำกับ ดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน และเชื่อมโยงกันเป็นทีม โดยผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบที่สำคัญที่สุดคือผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งควรดำเนินการร่วมกับบุคลากรหลักที่ได้รับมอบหมายในรูปของคณะกรรมการหรือคณะทำงาน

คณะกรรมการหรือคณะทำงานดังกล่าว อาจไม่จำเป็นต้องตั้งขึ้นมาใหม่ ถ้าสถานศึกษามี กรรมการฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในด้านต่างๆ อยู่แล้วก็ให้กรรมการเหล่านี้รับผิดชอบ เป็นกรรมการประกันคุณภาพในด้านต่างๆได้เลย แล้วให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกฝ่ายหรือทุกระดับที่ ปฏิบัติงานตามปกติเข้ามาร่วม เพราะการประกันคุณภาพภายในมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงการ ทำงานปัจจุบันให้ดีขึ้น ผู้ดำเนินการจึงต้องเป็นผู้ที่คุ้นเคยกับงานที่ตนเองทำ ไม่ใช่มอบหมายให้คนที่ ไม่เกี่ยวข้องกับงานนั้นๆ มาดำเนินการในกรณีที่สถานศึกษายังไม่มีกรรมการใดๆ เลย ควรมีการ แต่งตั้งคณะกรรมการ โดยมอบหมายให้บุคลากรเข้าร่วมเป็นกรรมการเพื่อช่วยกันจัดทำแผน ดำเนินการพัฒนา และประเมินคุณภาพ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบตามภารกิจของตน

การตั้งคณะกรรมการ ควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร ฝ่ายที่รับผิดชอบ งานใด ควรอยู่ในคณะกรรมการที่รับผิดชอบการพัฒนาและการประเมินคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับงาน นั้น เช่น ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์ประจำวิชาควรเป็น กรรมการที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพด้านการเรียนการสอน ด้านครูและนักเรียน ผู้ช่วย ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารและอาจารย์ฝ่ายบริหารและเกี่ยวกับผู้ทำงานด้านการบริหารจัดการ เป็นต้น และมีคณะกรรมการกลาง ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนของคณะกรรมการคณะต่างๆ เพื่อประสานและ รับผิดชอบในภาพรวมทั้งหมด

การมีคณะกรรมการตามโครงสร้างการบริหาร และให้บุคลากรรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับงานในภารกิจของตนเอง จะทำให้ระบบการประกันคุณภาพภายในหล่อหลอมเข้ากับการทำงาน ตามภารกิจของบุคลากร ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเชื่อมโยงกันในการพัฒนาคุณภาพ ด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านกระบวนการและด้านผู้เรียน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนา รอบด้านครบทุกด้าน

วุฒิชัย บุญหล้า (2547:63; อ้างอิงจาก สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2547) ได้กำหนดขั้นตอนของการเตรียมการในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ซึ่ง สอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สรุปได้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากร

โดยการจัดอบรม ประชุม สัมมนา ในระดับต่างๆ เช่น โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน จังหวัด และระดับประเทศ ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูผู้สอนคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองมีการ จัดทำธรรมนูญโรงเรียน หรือแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการ การ กำหนดกรอบการประเมิน

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อร่วมมือกับผู้บริหารสถานศึกษา ในการประสาน กำกับ ดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงกันเป็นทีม

กองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2541: 58-59) กล่าวว่า สถานศึกษามี ภารกิจรับผิดชอบการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชนเพื่อให้บริการและจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ จนมีลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรและสังคมต้องการ โดยมีหน่วยงานอื่นๆ สนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนด สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานที่

สำคัญที่สุด ในการสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนจะมีคุณลักษณะตามที่มาตรฐานกำหนด การดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา จึงต้องประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ คือ

1. ธรรมนูญสถานศึกษา เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษากลางระดับชาติ นโยบายการจัดการศึกษาและข้อกำหนดต่างๆ ธรรมนูญสถานศึกษาจะเป็นแผนแม่บทระยะเวลา 3 ปี โดยมีเป้าหมาย นโยบายการดำเนินงานและแผนงานในแต่ละปีชัดเจน อันจะนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้

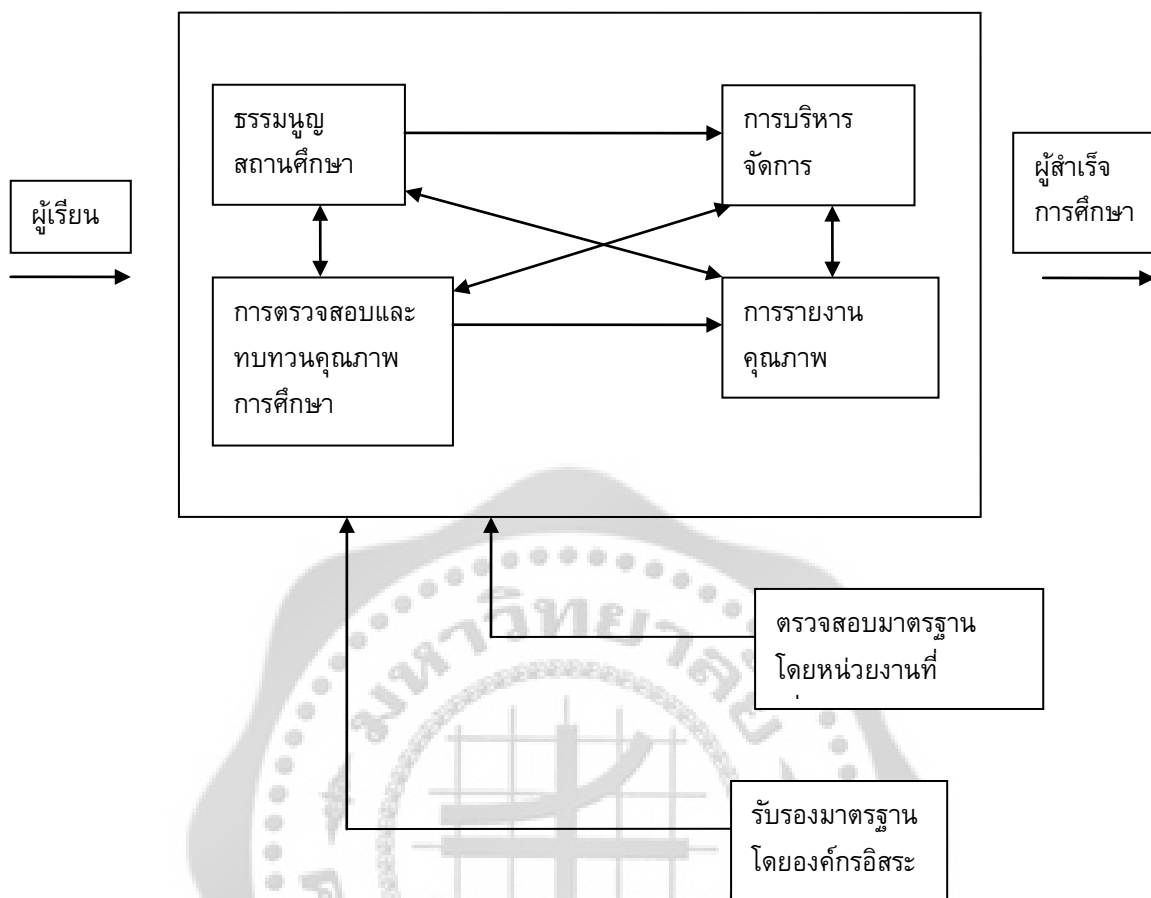
2. การบริหารจัดการคุณภาพ เป็นการบริหารจัดการการดำเนินงานเพื่อพัฒนาไปสู่เป้าหมายมาตรฐานการพัฒนาการศึกษาที่กำหนดไว้ในธรรมนูญสถานศึกษาอย่างชัดเจน ต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายทุกงานกำหนดนโยบาย วางแผนทางการดำเนินงาน และปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีระบบและมีมาตรฐาน โดยสถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้บุคลากรทุกฝ่ายทั้งระดับผู้บริหาร ระดับหัวหน้างาน/โครงการและระดับปฏิบัติงานร่วมกันจัดทำเอกสารระบบคุณภาพ ได้แก่ คู่มือนโยบาย คู่มือดำเนินงาน และคู่มือปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนให้เป็นมาตรฐานในการดำเนินงานและมีการติดตามกำกับกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามเอกสารระบบคุณภาพอย่างจริงจัง

3. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา เป็นการตรวจสอบทบทวนเพื่อประเมินการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่า สถานศึกษาดำเนินงานจัดการศึกษาเป็นไปตามแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้ตามธรรมนูญสถานศึกษา คือ

3.1 การตรวจสอบภายใน เป็นการตรวจสอบตนเองของผู้ปฏิบัติงานทุกงานทุกฝ่ายเพื่อให้ทราบข้อมูล สภาพการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย รวมทั้งปัญหา อุปสรรคและผลการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนและเอกสารระบบคุณภาพ

3.2 การตรวจสอบภายนอก เป็นการยืนยันการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าได้มาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้ โดยสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งหน่วยงานต่างๆ ประเมินตรวจสอบเป็นระยะๆ

4. การรายงานคุณภาพการศึกษา เป็นการสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและมั่นใจว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษาตามภาระหน้าที่อย่างต่อเนือง มุ่งไปสู่เป้าหมายตามธรรมนูญสถานศึกษาอย่างจริงจัง มั่นใจได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษามีมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบการทำงานประกันคุณภาพสถานศึกษา
 ที่มา : กรมวิชาการ สำนักงานทดลองการศึกษา. (2544). การประกันคุณภาพภายใน
 สถานศึกษา : ภายในสถานศึกษา. 60.

จากกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จึงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ดังมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา. 2550)

3.1 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ

สถานศึกษาควรจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนางาน และการสร้างระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง ควรมีคณะทำงานทำหน้าที่วางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพและจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะทำงานที่มีตัวแทนบุคลากรจากหลายฝ่ายมาร่วมคิดร่วมวางแผน และร่วมติดตามตรวจสอบ เก็บข้อมูล ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีจำนวนครูน้อยมาก ควรร่วมกันวางแผนจัดระบบการเก็บและรวบรวมข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา ทำให้ได้ตามแผนที่วางไว้ เพื่อไม่ให้สะสมจนทำไม่สำเร็จเมื่อถึงปีสิ้นการศึกษา

สำหรับการจัดระบบสารสนเทศนั้น สถานศึกษาย่อมทราบดีว่ามีอยู่มากมาย เช่น ข้อมูลผู้เรียน ครูและบุคลากร ข้อมูลอาคารและสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ข้อมูลการพัฒนาบุคลากร ข้อมูลทรัพยากร ข้อมูลงบประมาณ สถานศึกษาควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ให้ครอบคลุมและข้อมูลมีความสมบูรณ์ ค้นได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว มีการนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์อยู่เสมอ การจัดหมวดหมู่ข้อมูลสารสนเทศ อาจแบ่งเป็นด้านก็ได้ เช่น ด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการเรียนการสอน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ และจะจัดโดยวิธีอื่นที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสม

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดระบบการบริหารสถานศึกษาและระบบสารสนเทศเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553: 23-25) ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถจัดระบบบริหารโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ใช้เทคนิคการบริหารและการจัดการให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เช่น การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA : Plan Do Check Act) ของเดมिंग (Deming Cycle) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SMB) การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (TQM) เป็นต้น

การจัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ควรจัดให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดที่มีการแบ่งงานเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้ การบริหารงานตามโครงสร้างของสถานศึกษา สถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษจำเป็นต้องมีคณะกรรมการหลายระดับ หลายฝ่าย นับตั้งแต่ระดับบริหาร/อำนาจการ ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น หรือมีการตั้งคณะทำงานเฉพาะขึ้นเพื่อรับผิดชอบงานเป็นคราวๆไป สถานศึกษาขนาดกลางซึ่งจะมีความคล่องตัวมากที่สุดก็จำเป็นต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดผู้รับผิดชอบงานที่เหมาะสม เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีมให้มากที่สุด สำหรับสถานศึกษาขนาด

เล็กควรเน้นลักษณะการทำงานแบบบูรณาการ เช่น รวมงานวิชาการและงานงบประมาณไว้ด้วยกัน เพราะทุกงานต้องเกี่ยวข้องกับการใช้เงิน หรือรวมงานวิชาการกับงานบุคลากรเพราะการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนต้องเกี่ยวข้องกับผู้ ครูทุกคนต้องทำงานบริหารทั่วไปได้ เป็นต้น การทำงานในรูปคณะกรรมการอาจมีความจำเป็นน้อยมากสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กเพราะบุคลากรมีอยู่เพียงไม่กี่คน ดังนั้น ทุกคนจึงต้องมีแผนการทำงานของตนเองควบคู่กับแผนการสอนด้วย เพื่อเป็นการตรวจสอบการทำงานเป็นระยะตามวงจรคุณภาพ มีการปรับปรุงงานทันทีที่ไม่ทำให้งานค้างคั่ง จึงมีเวลาให้กับการพัฒนาการเรียนการสอนได้เต็มที่

2. การจัดระบบสารสนเทศ

สถานศึกษาควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมและเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาสืบค้นได้ง่ายและรวดเร็ว ผู้รับผิดชอบดูแลสารสนเทศของสถานศึกษาต้องทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดกรอบการเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็น วางแผนการเก็บข้อมูลซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย สร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายมีความตระหนักถึงความจำเป็นในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ข้อมูลและสารสนเทศทั้งหลายล้วนต้องได้จากครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาทั้งสิ้น เมื่อมีความเข้าใจที่ถูกต้อง การได้มาซึ่งข้อมูลก็จะมีคุณภาพถูกต้อง และได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

การศึกษาของสถานศึกษามีหลายด้าน เช่น ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน วิธีการ/รูปแบบ/นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู วิธีการ/รูปแบบการบริหารจัดการของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สถิติและผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษา วิธีการ/จำนวนครั้ง/จำนวนโครงการที่สถานศึกษาและชุมชนร่วมกันพัฒนาเพื่อสร้างให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ในชุมชน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ข้อมูลสารสนเทศที่นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นที่สุด คือ ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล และต้องทำให้เป็นปัจจุบันในทุกภาคเรียน เพื่อการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินงานได้ทันเหตุการณ์ การมีระบบข้อมูลและสารสนเทศจึงนับว่าได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ สามารถจัดเก็บในรูปแบบของแฟ้มเอกสาร หรือจัดเก็บโดยใช้ระบบต่างๆ จากคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษา ปัจจุบันสถานศึกษาขนาดใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการบันทึกข้อมูล ประมวลผลแล้วสรุปเป็นสารสนเทศเพื่อการใช้งานได้ทันทีเช่นกัน สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งมีบุคลากรไม่เพียงพอควรใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศเช่นเดียวกัน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ช่วยลดภาระในเรื่องนี้ได้อย่างมาก

สรุปได้ว่าการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ คือ การจัดระบบการบริหารในสถานศึกษา โดยมีโครงสร้างการบริหารจัดการ และกำหนดแต่งตั้งคณะทำงาน รับผิดชอบในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ตรวจสอบ และมีการจัดเก็บข้อมูลด้านสารสนเทศอย่างเป็นระบบ หมวดหมู่ สะดวก รวดเร็ว สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

3.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลายระดับ เช่น มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งยังมีการกำหนดมาตรฐานขึ้นหลายประเภท เช่น มาตรฐานการแนะแนว มาตรฐานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาตรฐานลูกเสือและเนตรนารี มาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เป็นต้น แต่หากพิจารณาอย่างถี่ถ้วน จะเห็นว่ามาตรฐานทั้งหลายนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะและมีเป้าหมายคือคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งสิ้น ตามกระทรวงได้กำหนดไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้นต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งระบบปฐมวัย มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง คุณลักษณะพิเศษของผู้เรียนที่สถานศึกษา ท้องถิ่น และชุมชนคาดหวัง เช่น ความมีสำนึกรักบ้านเกิด การเป็นยูวเกษตรกร การอนุรักษ์อาชีพท้องถิ่น/พื้นบ้าน การมีทักษะในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง ความสามารถเฉพาะทางด้านใดด้านหนึ่ง เป็นต้น นำมาสังเคราะห์หลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และสถานศึกษาต้องพึงตระหนักเสมอว่า มาตรฐานที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553: 16-17)

สรุปได้ว่าการพัฒนามาตรฐานการศึกษา คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรเองที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา สภาพผู้เรียนและท้องถิ่น และมีขั้นตอนที่ชัดเจนสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้และเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แผนพัฒนาคุณภาพ หมายถึง แผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานข้อมูลของสถานศึกษา ประกอบด้วยเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษา และเป็นที่ยอมรับร่วมกันจาก

ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยม. 2544: 7)

เพื่อให้การจัดการศึกษารับรองตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ในการจัดทำแผนสถานศึกษาต้องคำนึงถึงหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และการนำสู่การปฏิบัติได้จริง แผนพัฒนาสถานศึกษาที่ดีควรคำนึงถึงวิธีดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2549: 8-9)

1. มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างเป็นระบบ และมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว
2. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการพัฒนา และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม
3. กำหนดวิธีการดำเนินงาน โดยอาศัยหลักวิชาหรือผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้
4. เสาะหาและประสานสัมพันธ์กับแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการได้ และระบุไว้ในแผนให้ชัดเจน
5. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้เรียน รับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. กำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคลากรภายในชุมชน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน
7. กำหนดการใช้งบประมาณ และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
8. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและการนำผลไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่าการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและสภาพความต้องการของโรงเรียน และคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา มีโครงการ กิจกรรม ที่ต้องดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดผลสำเร็จตามที่ระบุไว้ในตัวชี้วัดของโครงการ การดำเนินงานตามแผนนั้น สถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วม ใช้เทคนิคการบริหารและการจัดการ ที่จะทำให้งานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข โดยดำเนินการดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543: 28-29)

1.จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำกับ ติดตามทั้งในระดับบุคคล วิทยุกลุ่ม วิทยุหมวด ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน

2.ให้การนิเทศในระหว่างการปฏิบัติงาน ผู้บริหารต้องกำกับและติดตามว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้หรือมีปัญหาหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนหรือมีปัญหาจะได้ให้การนิเทศเพื่อปรับปรุงแก้ไข การกำกับและติดตามการปฏิบัติงานมีหลายวิธี ได้แก่ ผู้บริหารอาจติดตามด้วยการสอบถามเป็นรายบุคคล จัดประชุมกลุ่ม หมวดและฝ่าย และให้แต่ละบุคคล หมวดหรือฝ่ายรายงานความก้าวหน้าของการทำงานเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน โดยอาจรายงานปากเปล่า หรือจัดทำรายงานเสนอเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การนิเทศเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเองและทักษะในด้านต่างๆ โดยผู้บริหารให้การนิเทศเอง หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญแต่ละด้านมาให้การนิเทศหรือส่งบุคลากรให้ฝึกอบรม

สรุปได้ว่าการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ สถานศึกษาต้องมีการดำเนินงานโครงการ กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยสถานศึกษาจะต้องมีการสนับสนุน ส่งเสริมบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ให้ดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการและกิจกรรม และมีการควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศการดำเนินงานให้บรรลุตามแผนปฏิบัติการประจำปี

3.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา ก็คือการติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา สถานศึกษาควรตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อวางแผนติดตามและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงาน / โครงการตลอดปีการศึกษาโดยใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นกรอบการติดตามตรวจสอบ ทั้งนี้ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาอีกด้วย

สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกปี ดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และเป็นระบบ สนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้ สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ เพื่อให้ก้าวทันสภาวะการณ์ปัจจุบันด้วย คือ

1. วิสัยทัศน์ และภารกิจของสถานศึกษา เช่น วิเคราะห์ดูว่าวิสัยทัศน์และภารกิจ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและสอดคล้องกับสภาวะปัจจุบันหรือไม่ ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง จัดกิจกรรมอะไรจึงจะเหมาะสม
2. แผนพัฒนาสถานศึกษา เช่น แผนพัฒนาสะท้อนความต้องการของชุมชนจริงหรือไม่ มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนนำแผนมาใช้ในการวางแผน ครอบคลุมครบถ้วนหรือไม่ กิจกรรมตามแผนสัมพันธ์กันและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายหรือไม่ แผนพัฒนาโดยรวมมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และมีทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนหรือไม่
3. การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ เช่น บรรยากาศและสภาพแวดล้อม สนับสนุนการเรียนรู้มากขึ้นเพียงใด สะท้อนความสำเร็จของผู้เรียนหรือไม่ ครูเลือกใช้ยุทธศาสตร์การสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนหรือไม่ ครูและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียนอย่างไร การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกแก้ปัญหา ฝึกการคิดที่สร้างสรรค์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ตลอดจนพัฒนานิสัยรักการเรียนรู้หรือไม่ ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกหรือไม่ สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปฐมวัย
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนประสบความสำเร็จจากการเรียนรู้ที่ผู้สอนเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ ผลงานของผู้เรียนมีความหมาย บ่งบอกถึงสิ่งที่ผู้เรียนเข้าใจ และทำได้หรือไม่ ผลงานแสดงความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ และผู้เรียนได้มีโอกาสนำความรู้ไปใช้มากขึ้นเพียงใด ผู้สอนใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพจริงเพียงใด มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินหรือไม่ สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างดี
5. การพัฒนาองค์กร เนื่องจากสถานศึกษาเป็นแหล่งหรือศูนย์กลางเรียนรู้ที่สำคัญในชุมชน ฉะนั้นนอกเหนือจากการบริหารจัดการด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาการสอนและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องมุ่งเน้นการพัฒนาสถานศึกษาโดยเฉพาะห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน จึงควรวิเคราะห์ดูว่า ผู้บริหารอุทิศตนเพื่อองค์กร เพื่อร่วมงาน และเพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างไร เป็นผู้นำในการสร้างผู้นำแห่งการเรียนรู้ และสามารถแนะนำนวัตกรรมสำหรับผู้สอน มีการประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้สอน คณะทำงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเชิงบริการ มีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนและทำกิจกรรมต่างๆ กับชุมชน มีการรวบรวมแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน

6. การพัฒนาวิชาชีพครู เช่นมีการใช้แหล่งวิทยาการภายนอก ช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้
อย่างไรบ้าง มีการเปิดโอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความคิดในการพัฒนาวิชาชีพด้วย
วิธีการใดบ้าง สนับสนุนให้ครูมีวิจัย ค้นคว้าความรู้ใหม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการ
ประเมินผล ส่งเสริมให้มีการสัมมนาหรือพัฒนาวิชาชีพ

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ดำเนินการอย่างจริงจัง จะช่วยให้
สถานศึกษามีข้อมูลถูกต้องและมีเพียงพอในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพ
สถานศึกษาในรอบปีถัดไป นอกจากนี้ผลจากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา
ยังมีส่วนช่วยกระตุ้นผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนักการศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนให้ตระหนักถึงการ
กำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาการศึกษาในระดับท้องถิ่น หรือระดับชาติอีกทางหนึ่งด้วย
(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2549: 12-13)

สรุปได้ว่าการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา คือ การติดตามตรวจสอบและ
ทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบให้บุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม ทั้งในด้านการ
พัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา

จากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาจะมีข้อมูล
สารสนเทศสำหรับประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดได้
ด้วย อย่างไรก็ตามสถานศึกษาที่มีความพร้อมอาจตั้งคณะทำงานขึ้นทำหน้าที่ประเมินคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาก็ได้ ซึ่งจะเป็นการสร้างระบบการประเมินตนเองอีกทางหนึ่ง นำผลจากการ
ประเมินไประบุไว้ในรายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อไป การประเมินคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษา ต้องครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปฐมวัยที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ สถานศึกษาอาจทำการประเมินคุณภาพผู้เรียนโดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ เพื่อเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคน เป็นการตรวจสอบและยืนยัน
คุณภาพผู้เรียนทางด้านวิชาการ โดยขอใช้แบบทดสอบจากองค์กรที่มีแบบทดสอบที่ได้มาตรฐาน

การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็น
หลัก แต่อย่างไรก็ตามควรสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนอย่างน้อย 2 ด้าน สำนักทดสอบทาง
การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553: 29) ดังนี้

1. คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ตามหลักสูตรสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับชั้น พฤติกรรมการ
แสดงออกของผู้เรียนโดยระบุได้ถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีความเสี่ยง
กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มผู้เรียนที่มีคุณลักษณะยังไม่เป็นไป

ตามที่พึงประสงค์ เพราะข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่ อันนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการต่อไป

2. คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้แล้ว ในทุกมาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องประเมิน เช่น ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นต้น

สรุปได้ว่าการประเมินคุณภาพการศึกษา คือ สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินคุณภาพผู้เรียนโดยรวมครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาด้วยวิธีที่หลากหลาย และเหมาะสมกับสภาพโดยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการประเมิน

3.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

การจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี เป็นหน้าที่ที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติ เพราะการทำงานใดๆ ก็ตาม ต้องมีการรายงานผลและนำผลไปใช้ จึงจะเป็นการที่มีประสิทธิภาพ และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

เมื่อจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีเสร็จเรียบร้อยแล้ว สถานศึกษาส่งรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัดภายในเดือนพฤษภาคมของทุกปี และส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เฉพาะในปีที่เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะนำรายงานของสถานศึกษาทั้งหมดมาสังเคราะห์เป็นภาพรวมระดับเขตพื้นที่ และเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภายในเดือนกรกฎาคมของทุกปี จากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะได้นำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่ฐานการศึกษา มาสังเคราะห์เป็นภาพรวมระดับประเทศ นำผลที่ได้มากำหนดเป็นนโยบาย กลยุทธ์ และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ประโยชน์สำคัญของการจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ไม่ได้อยู่ที่จัดทำเพื่อรายงานใคร แต่อยู่ที่การนำผลไปใช้วางแผนปรับปรุงต่อไป ดังนั้นสถานศึกษาต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดทำรายงาน และนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจัง

ขั้นตอนการดำเนินการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ. 2544: 9-11) มีดังนี้

7.1 กำหนดเป้าหมายผู้รับรายงาน วางแผนการจัดทำรายงานและกำหนดรูปแบบการรายงาน ซึ่งประเด็นการกำหนดจะเป็นไปตามนโยบายหรือแนวปฏิบัติของสถานศึกษา โดยกลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงานให้เป็นไปตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารหรือกรรมการสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มีการวางแผนจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีในเรื่องเกี่ยวข้องกับการกำหนดช่วงเวลาจัดทำ รายละเอียดการรายงาน ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ตลอดจนมีการกำหนดรูปแบบการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

7.2 แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี สถานศึกษา ควรจัดตั้งคณะทำงานจากบุคคลผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนงาน งานวิชาการของสถานศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

7.3 รวบรวม วิเคราะห์ แปลผลและนำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปี

7.4 เขียนรายงานและจัดทำเอกสารรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

7.5 นำเสนอคณะผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

7.6 เผยแพร่สู่กลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา

7.8 ติดตามผลและรับข้อมูลย้อนกลับจากกลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ซึ่งได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนเพื่อรับทราบความคิดเห็น ความพึงพอใจและข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนและนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

สรุปได้ว่าการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี คือ การดำเนินการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

3.8 การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ในการจัดทำให้คุณภาพของสถานศึกษาดำรงอยู่อย่างยั่งยืนนั้น สถานศึกษาควรตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมอยู่เสมอ โครงการ กิจกรรมที่ทำได้ คุ่มค่า และเกิดประโยชน์ ส่งผลถึงผู้เรียน การพิจารณาโครงการ กิจกรรมที่ควรพิจารณาดังนี้

1. ถ้าเป็นโครงการที่ดี สมควรดำเนินต่อไปก็ดำรงโครงการนั้นไว้
2. ถ้าเป็นโครงการที่ดี แต่ยังไม่สำเร็จหรือไม่บรรลุเป้าหมายเพราะมีจุดบกพร่อง ถ้าปรับปรุงแก้ไขสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ก็ดำเนินการต่อไปและทำให้ดียิ่งขึ้น
3. ถ้าเป็นโครงการที่มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานอยู่ตลอดเวลา ก็พัฒนาดำเนินโครงการนั้นต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง
4. หากมีเหตุการณ์หรือสิ่งที่ส่งเค้าว่าจะเกิดปัญหาต้องหาทางป้องกันไว้ก่อน ก็จำเป็นต้องจัดทำโครงการใหม่ ๆ ขึ้นเพื่อป้องกันปัญหา

อย่างไรก็ตาม ในการทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้น สถานศึกษาต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. สร้างจิตสำนึกการพัฒนาให้เกิดขึ้นในหมู่ครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา
2. เน้นย้ำหรือกำหนดเป็นนโยบายการทำงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้งต้องทำงานอย่างมีเป้าหมาย ทำงานเป็นหมู่คณะและทำอย่างต่อเนื่อง
3. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) การจะทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ต้องทำให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ คือรู้จักพัฒนาตนเอง ใฝ่รู้ หมั่นแสวงหาความรู้อยู่เสมอ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันความรู้กันตลอดเวลา เกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ หลากหลายจนได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่น ๆ สถานศึกษาก็จะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีความเคลื่อนไหวในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ตลอดเวลา

ผลผลิตขององค์กรแห่งการเรียนรู้ เห็นได้จาก 1) ผลสัมฤทธิ์ของงานสูงขึ้น 2) เกิดการพัฒนาคน 3) มีการพัฒนาความรู้ และ 4) องค์กรมีศักยภาพสูงขึ้น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2549: 15-16)

สรุปได้ว่าการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มีการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรม ปรับปรุง พัฒนา และรักษาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

4. การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

4.1 ความเป็นมาของการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ด้วยการจัดทำเอกสารเผยแพร่ ได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร และมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไปยังโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ต่อมา พ.ศ.2544-2545 ได้จัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนด้วยระบบประกันคุณภาพ ตลอดจนมีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพโรงเรียนในสังกัดครบทุกโรงเรียน พร้อมทั้งจัดทำเอกสารเผยแพร่สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่โรงเรียน ได้แก่ระบบประกันคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร คู่มือประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และคู่มือการตรวจสอบ ทบทวน คุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งได้มีการคัดเลือกโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนแกนนำ 125 โรงเรียน แล้วส่งเข้ารับการประกันคุณภาพจากภายนอก (รอบแรก) พร้อมทั้งเป็นโรงเรียนทดลองประเมินของคณะกรรมการจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา : สมศ.

พ.ศ.2545-2547 กรุงเทพมหานครได้ส่งโรงเรียนในสังกัดที่เหลืออยู่เข้ารับการประเมินจนครบทุกโรงเรียน ต่อมา พ.ศ.2548 ได้มีการผดุงและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนในสังกัด เพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง ด้วยการนำกลยุทธ์ของเครือข่ายโรงเรียน และ SMART SCHOOL จากนั้น พ.ศ.2549 ได้จัดทำเอกสารรพัฒนาคุณภาพโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครด้วยระบบเครือข่ายโรงเรียน เผยแพร่เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการบริหารจัดการควบคู่ไปกับการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการในเครือข่ายโรงเรียนเพื่อการร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพโรงเรียนด้วยการศึกษาดูงาน และการอบรม รวมทั้งมีการสร้างตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินคุณภาพเครือข่ายโรงเรียน

พ.ศ.2550 ได้มีการปรับมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนกรุงเทพมหานคร เพื่อให้มีความเหมาะสมมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก สภาพแวดล้อม และบริบทของโรงเรียนในปัจจุบัน ในครั้งนี้สาระของมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 18 มาตรฐาน 63 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 18 มาตรฐาน 69 ตัวบ่งชี้

พ.ศ.2551 ได้มีการนำมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ไปทดลองใช้พร้อมทั้งทำประชาวิจารณ์และปรับปรุงพัฒนา ต่อมา พ.ศ.2552 จึงประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 17 มาตรฐาน 63 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 17 มาตรฐาน 69 ตัวบ่งชี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2552: 21)

4.2 ประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
 การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้
 1. การประกันคุณภาพภายใน หรือการประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดขึ้น โดยผู้ประเมินภายในของสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดในระดับต่างๆ ดังนี้

1.1 การประเมินเครือข่ายโรงเรียน เป็นการประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายโรงเรียนแต่ละเครือข่าย โดยมีการกำหนดตัวชี้วัด และเกณฑ์ รวมทั้งวิธีการ และเครื่องมือวัดที่สามารถแสดงข้อค้นพบของผลการประเมินได้ครอบคลุม และเชื่อมั่นได้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ อ้างอิงจาก หน่วยศึกษานิเทศก์. 2550: 1-4)

1.1.1 ความหมายของเครือข่ายโรงเรียน (School Cluster) การจัดกลุ่มโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากสภาพภูมิศาสตร์ และที่ตั้งของโรงเรียน รวม 80 เครือข่ายในโรงเรียน แต่ละเครือข่ายประกอบด้วยโรงเรียน 4-8 โรงเรียน ซึ่งอาจจะคละขนาดกัน

1.1.2 องค์ประกอบของการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยระบบเครือข่ายโรงเรียน

1. การบริหารจัดการเครือข่ายโรงเรียน
2. กระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพเครือข่ายโรงเรียน
3. ผลการพัฒนาคุณภาพเครือข่ายโรงเรียน

1.1.3 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เครือข่ายโรงเรียนประสบความสำเร็จ

1. ต้องมีวัฒนธรรมในการร่วมคิด ร่วมสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ที่ส่งผลต่อการวางแผน และการดำเนินงานของเครือข่ายโรงเรียน
2. เป็นสังคมแห่งความไว้วางใจ เป็นสิ่งสำคัญในการผูกมัดเชื่อมโยงสมาชิก ทำให้ทุกฝ่ายเกิดความมั่นใจในการเป็นหมู่พวกที่จะร่วมมือร่วมกิจกรรม อย่างทัดเทียม และมั่นคง

3. พันธะผูกพัน อาจเกิดในรูปของเอกสาร แต่ต้องมาจากความผูกพันด้านจิตใจร่วมกันก่อนจึงจะร่วมกันกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายในการพัฒนางานร่วมกัน และจัดทำเป็นแผนงานของเครือข่ายโรงเรียน การดำเนินกิจกรรมตามแผนจึงจะประสบความสำเร็จ เนื่องจากเกิดจากความเต็มใจจากสมาชิกทุกฝ่าย รวมทั้งผลการปฏิบัติงานก็จะเกิดผลสัมฤทธิ์สูง

1.1.4 ตัวชี้วัดในการประเมินเครือข่ายโรงเรียน ได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการเครือข่ายโรงเรียน
  - 1.1 มีระบบสารสนเทศที่ทันสมัย และใช้ประโยชน์ได้จริง
  - 1.2 มีการวางแผน/การออกแบบนวัตกรรมในการพัฒนาเครือข่าย
  - 1.3 มีโครงสร้าง และมีบริหารจัดการที่เป็นเอกภาพ

- 1.4 มีการติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบ
2. ด้านการพัฒนาคุณภาพเครือข่ายโรงเรียน
  - 2.1 มีกระบวนการดำเนินงาน และพัฒนางานอย่างเป็นระบบ
  - 2.2 มีการดำเนินงานที่เน้นการมีส่วนร่วม
3. ด้านผลการพัฒนาคุณภาพเครือข่ายโรงเรียน
  - 3.1 ความสำเร็จในการพัฒนางานของเครือข่ายโรงเรียน
  - 3.2 มีการขยายผลสำเร็จของเครือข่ายโรงเรียน
  - 3.3 มีการสรุปผล และรายงานผลการดำเนินงานเครือข่ายโรงเรียน

1.2 การประเมินโรงเรียนคุณภาพมาตรฐาน SMART SCHOOL เป็นการประเมินตามกรอบนโยบายของผู้บริหารกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดตัวชี้วัดให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของชาติ นโยบายของผู้บริหารระดับกรุงเทพมหานคร ผลการประเมินภายนอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการสอบระดับชาติ ซึ่งจะมีการพัฒนาตัวชี้วัดในทุกปีการศึกษา ตามเหตุผลความจำเป็น มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 ความหมายของกรอบนโยบาย SMART SCHOOL (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2551: 10-12) ประกอบด้วย

S : Success การเรียนรู้สู่ความสำเร็จ เป็นการได้รับรางวัล หรือยอมรับของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนในระดับต่างๆซึ่งในส่วนของนักเรียนมุ่งหวังให้ประสบความสำเร็จด้านวิชาการทั้งขณะศึกษาอยู่ และหลังจบการศึกษาไปศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ

M : Morality การเรียนรู้คู่คุณธรรม เป็นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การเน้นคุณลักษณะของนักเรียนที่กรุงเทพมหานคร โดยการมุ่งหวังให้เป็นคนดีควบคู่ไปกับการเป็นคนเก่ง รวมทั้งครูและผู้บริหารต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นตัวอย่างที่ดี

A : Activities การเรียนรู้คู่กิจกรรม เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้อย่างมีความสุข การส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน การจัดกิจกรรมที่เป็นจุดเด่นของโรงเรียน การบริหารจัดการสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

R : Relativity การเรียนรู้คู่ชุมชน เป็นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน เอื้อประโยชน์ต่อชุมชน สังคมและท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ การประสานให้เกิดความร่วมมือกับชุมชน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาร่วมจัดการเรียนรู้ การสนับสนุนให้นักเรียนใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งวิชาชีพ การสร้างสรรค์ชุมชนให้น่าอยู่ การรักษาสีงแวดล้อมและ ธรรมชาติ ตลอดจนการมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวตามสภาพท้องถิ่น

T : Technology การเรียนรู้คู่เทคโนโลยี เป็นนำเทคโนโลยีมาใช้ในบริหาร โรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การค้นคว้าทาง Internet และการเรียนรู้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการใช้ชีวิตประจำวัน การศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

1.2.2 สารสำคัญของกรอบนโยบาย

SMART SCHOOL

1. นักเรียนคุณภาพ (Smart Student) มาตรฐานนักเรียนคุณภาพ โดยมีคุณลักษณะเป็นผู้มีคุณธรรม รักการทำงาน หาคำความรู้เป็น คิดอ่านอย่างมีเหตุผล มีทักษะในการเรียนรู้ มีความสุขทั้งกายและใจ

2. ครูคุณภาพ (Smart Teacher) มาตรฐานครูคุณภาพ โดยมีคุณลักษณะเป็นผู้รู้วิธีและสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคุณวุฒิและความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ

3. ผู้บริหารคุณภาพ (Smart Principle) มาตรฐานผู้บริหารคุณภาพ โดยมีลักษณะเป็นผู้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน บริหารจัดการให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ จัดให้มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น มีการจัดโครงสร้างที่เอื้อต่อการบริหารที่ดี และมีพฤติกรรมภาวะผู้นำ

1.2.3 ตัวชี้วัดคุณภาพมาตรฐานของ SMART SCHOOL สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครได้มีการกำหนดตัวชี้วัดให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของชาติ นโยบายของผู้บริหารระดับกรุงเทพมหานคร ผลการประเมินภายนอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการสอบระดับชาติ โดยมีการพัฒนาในทุกปีการศึกษา ซึ่งตัวชี้วัดในปีการศึกษา 2551 (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา. 2552 : 24-25) ได้แก่

1. ด้านผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ตัว ดังนี้

Success ตัวชี้วัดที่ 1 (S) ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการยอมรับด้านการบริหารการศึกษา

Morality ตัวชี้วัดที่ 2 (M) ผู้บริหารโรงเรียนมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ

Activities ตัวชี้วัดที่ 3 (A) ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีระบบดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

Relativity ตัวชี้วัดที่ 4 (R) ผู้บริหารโรงเรียนมีความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเป็นเครือข่ายทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนครอบครัว และชุมชน

Technology ตัวชี้วัดที่ 5 (T) ผู้บริหารโรงเรียนมีการบริหารจัดการและใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

2. ด้านครู ประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 ตัว ดังนี้

Success ตัวชี้วัดที่ 1 (S) ครูมีผลงานที่เกิดจากความรู้ ความสามารถ เป็นที่ยอมรับ ได้รับการยกย่อง หรือได้รับรางวัลด้านวิชาการ

Morality ตัวชี้วัดที่ 2 (M) ครูมีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

Activities ตัวชี้วัดที่ 3 (A1) ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

Activities ตัวชี้วัดที่ 4 (A2) ครูมีการวิจัยที่แก้ปัญหาและพัฒนานักเรียน

Relativity ตัวชี้วัดที่ 5 (R) ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ผู้ร่วมงาน และผู้ปกครอง

Technology ตัวชี้วัดที่ 6 (T) ครูมีการจัดการ ผลิต และใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และพัฒนาตนเอง

3. ด้านนักเรียน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 6 ตัว ดังนี้

Success ตัวชี้วัดที่ 1 (S) นักเรียนมีผลการเรียนรู้ มีความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ตามมาตรฐานที่กำหนด และความสำเร็จที่ได้รับ

Morality ตัวชี้วัดที่ 2 (M) นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

Activities ตัวชี้วัดที่ 3 (A1) นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

Activities ตัวชี้วัดที่ 4 (A2) นักเรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง และสามารถนำไปใช้เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน

Relativity ตัวชี้วัดที่ 5 (R) นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนช่วยเหลือชุมชน และสังคม

Technology ตัวชี้วัดที่ 6 (T) นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ

1.3 การประเมินมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริม และกำกับดูแลการตรวจสอบ ประเมินผลและประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้หลักในการเทียบเคียงกับมาตรฐานที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 วัตถุประสงค์ในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร (หน่วยศึกษานิเทศก์ อ้างอิงจาก สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา. 2551 :1) ได้แก่

1. เพื่อส่งเสริม และกำกับดูแลการตรวจสอบ ประเมินผล และประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครในด้านต่าง ๆ สำหรับป้องกันไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันมากเกินไป

3. เพื่อแจกแจงรายละเอียดของข้อกำหนดให้มีรูปแบบที่มองเห็นได้ง่าย สำหรับให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างทั่วถึง

4. เพื่อวางแนวทางในการปฏิบัติเป็นกลาง ๆ ให้โรงเรียนได้พัฒนาปรับปรุง ยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้น

1.3.2 มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (สำนักงาน
ยุทธศาสตร์การศึกษา. 2551: 2-12) มี 2 ระดับ ได้แก่

1. มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
2. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3.3 มาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ได้แก่

1. มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

มาตรฐานด้านเด็ก

มาตรฐานที่ 1 เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะมีพึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

- 1.1 เด็กมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน
- 1.2 เด็กมีความซื่อสัตย์สุจริต
- 1.3 เด็กมีความกตัญญูกตเวที
- 1.4 เด็กมีความเมตตากรุณา มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ
- 1.5 เด็กมีความประหยัด
- 1.6 เด็กมีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

มาตรฐานที่ 2 เด็กมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

- 2.1 เด็กรู้จักดูแลสุขภาพ สุขอนามัย และช่วยเหลือตนเองได้
- 2.2 เด็กมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
- 2.3 เด็กรักการเล่น และการออกกำลังกาย
- 2.4 เด็กมีความมั่นใจ และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
- 2.5 เด็กมีความร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครูและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 3 เด็กมีสุนทรียภาพทางด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

- 3.1 เด็กมีความสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ
- 3.2 เด็กมีความสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี
- 3.3 เด็กมีความสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 4 เด็กมีความสามารถด้านการคิด

ตัวบ่งชี้

- 4.1 เด็กมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้
- 4.2 เด็กมีความคิดในการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 4.3 เด็กมีจินตนาการ และมีความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 5 เด็กมีความรู้ และทักษะตามหลักสูตร
ตัวบ่งชี้

- 5.1 เด็กมีทักษะในการใช้กล้ำมเนื้อใหญ่-เล็ก
- 5.2 เด็กมีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5
- 5.3 เด็กมีทักษะในการสื่อสาร
- 5.4 เด็กมีทักษะในการสังเกต และสำรวจ
- 5.5 เด็กมีทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์ สามารถเชื่อมโยงความรู้และ

ทักษะต่างๆได้

- 5.6 เด็กมีความรู้เรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่ง

ต่างๆรอบตัว

- 5.7 เด็กมีทักษะในเรื่องจำนวน ปริมาณ น้ำหนัก และการ

กะประมาณ

มาตรฐานที่ 6 เด็กมีทักษะในการแสวงหาความรู้ รักการเรียนรู้ และ

พัฒนาตนเอง

ตัวบ่งชี้

- 6.1 เด็กมีความสนใจใฝ่รู้ รักการอ่าน
- 6.2 เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

มาตรฐานที่ 7 เด็กมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถ

ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความรู้สึที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

- 7.1 เด็กทำกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนจนสำเร็จ และชื่นชมใน ผลงาน
- 7.2 เด็กปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความสุขในการ

ปฏิบัติกิจกรรม

- 7.3 เด็กมีความรู้สึที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 8 เด็กอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้

- 8.1 เด็กรู้จักใช้ และรักษาทรัพยากรสิ่งแวดล้อม
- 8.2 เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 9 เด็กปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้

- 9.1 เด็กรับรู้ข้อมูล และปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 10 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

- 10.1 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

- 10.2 ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชน
- 10.3 ครูมีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการสอนและการพัฒนาเด็ก
- 10.4 ครูแสวงหาความรู้ วิทยาการ เทคนิค วิธีการใหม่ๆ และ

นำมาใช้พัฒนาวิชาชีพ

10.5 ครูมีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 มาตรฐานที่ 11 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่
 รับผิดชอบ มีครูพอเพียง และได้รับการพัฒนาวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้

- 11.1 ครูจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- 11.2 ครูสอนตรงวิชาเอก/โท หรือความถนัด
- 11.3 ครูมีใบประกอบวิชาชีพครู
- 11.4 โรงเรียนมีจำนวนครู และบุคลากรสนับสนุนตามเกณฑ์
- 11.5 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอน หรือวิชาชีพครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 12 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้อย่างมี
 ประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

- 12.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายของการจัดการศึกษา และ
 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
- 12.2 ครูมีการวิเคราะห์ศักยภาพเด็ก และเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล
- 12.3 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
- 12.4 ครูมีการผลิตสื่อ การใช้สื่อ และเทคโนโลยีในการ
 พัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและตนเอง

12.5 ครูมีการวัดและประเมินพัฒนาการ และนำผลไปใช้พัฒนาเด็ก

12.6 ครูมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก

มาตรฐานที่ 13 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

- 13.1 ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- 13.2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ มีบุคลิกภาพความ
 เป็นผู้นำ รวมทั้งเป็นผู้นำทางวิชาการและเทคโนโลยี
- 13.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ
- 13.4 ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 14 โรงเรียนมีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการ
 บริหารงานอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้

- 14.1 โรงเรียนมีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงานและระบบการบริหารที่มีความคล่องตัว
- 14.2 โรงเรียนมีการบริหารเชิงกลยุทธ์
- 14.3 โรงเรียนมีการบริหารงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีการตรวจสอบ
- 14.4 โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 15 โรงเรียนมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กและท้องถิ่น/มีสื่อนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

- 15.1 โรงเรียนมีหลักสูตร และประสบการณ์ที่เหมาะสม
- 15.2 โรงเรียนมีสื่อ/ นวัตกรรมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้
- มาตรฐานที่ 16 โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ
- ตัวบ่งชี้
- 16.1 โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ
- 16.2 โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
- 16.3 โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย
- มาตรฐานที่ 17 โรงเรียนส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
- ตัวบ่งชี้

- 17.1 โรงเรียนมีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
- 17.2 โรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

2. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานด้านนักเรียน

มาตรฐานที่ 1 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

- 1.1 นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ
- 1.2 นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต
- 1.3 นักเรียนมีความกตัญญูกตเวทิต

- 1.4 นักเรียนมีความเมตตากรุณา มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ
- 1.5 นักเรียนมีความประหยัด
- 1.6 นักเรียนมีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย
- 1.7 นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งเข้าใจสภาพการ

ดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานที่ 2 เด็กมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
ตัวบ่งชี้

2.1 นักเรียนรู้จักดูแลตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง รักษาสุขอนามัยส่วนตน
โดยปฏิบัติตามสุขบัญญัติ 10 ประการ และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

2.2 นักเรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์

2.3 นักเรียนป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ อบายมุขสิ่งมอมเมา

และหลีกเลี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุการล่องละเมิดทางเพศ

2.4 นักเรียนมีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

และให้เกียรติผู้อื่น

2.5 นักเรียนมีความร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครูและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 3 เด็กมีสุนทรียภาพทางด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

3.1 นักเรียนมีความสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ

3.2 นักเรียนมีความสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี/ นาฏศิลป์

3.3 นักเรียนมีความสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/ นันทนาการ

3.4 นักเรียนมีความสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม

ประเพณีของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 4 เด็กมีความสามารถด้านการคิด

ตัวบ่งชี้

4.1 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์

4.2 นักเรียนมีความสามารถในการคิดสังเคราะห์

4.3 นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดไตร่ตรอง

4.4 นักเรียนมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 5 เด็กมีความรู้ และทักษะตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

5.1 สารการเรียนรู้ภาษาไทย

5.2 สารการเรียนรู้คณิตศาสตร์

5.3 สารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

5.4 สารการเรียนรู้สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม

5.5 สารการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

5.6 สารการเรียนรู้ศิลปะ

5.7 สารการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

5.8 สารการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานที่ 6 เด็กมีทักษะในการแสวงหาความรู้ รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง
ตัวบ่งชี้

6.1 นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้

6.2 นักเรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียน และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

6.3 นักเรียนสามารถใช้ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆ ทั้งภายใน

และภายนอกโรงเรียน

มาตรฐานที่ 7 เด็กมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงาน
ร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

7.1 นักเรียนสามารถวางแผนงาน ปฏิบัติตามขั้นตอนประเมินผลงานและ
นำข้อมูลการประเมินมาปรับปรุง และพัฒนางาน

7.2 นักเรียนรักการทำงาน สามารถปรับตัว และทำงานเป็นทีมได้

7.3 นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

มาตรฐานที่ 8 เด็กอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้

8.1 นักเรียนเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และผลกระทบที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม

8.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 9 เด็กปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้

9.1 นักเรียนรู้หลักการ และเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

9.2 นักเรียนมีแนวคิดในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 10 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

10.1 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

10.2 ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชน

10.3 ครูมีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการสอนและการพัฒนาเด็ก

10.4 ครูแสวงหาความรู้ วิทยาการ เทคนิค วิธีการใหม่ๆและนำมาใช้

พัฒนาวิชาชีพ

10.5 ครูมีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 11 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ มีครูพอเพียง และได้รับการพัฒนาวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้

- 11.1 ครูจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- 11.2 ครูสอนตรงวิชาเอก/โท หรือความถนัด
- 11.3 ครูมีใบประกอบวิชาชีพครู
- 11.4 โรงเรียนมีจำนวนครู และบุคลากรสนับสนุนตามเกณฑ์
- 11.5 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอน หรือวิชาชีพครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 12 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

- 12.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายของการจัดการศึกษา และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 12.2 ครูมีการวิเคราะห์ศักยภาพและเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล
- 12.3 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 12.4 ครูมีการผลิตสื่อ และใช้สื่อเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนและตนเอง
- 12.5 ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียน และนำผลการเรียนประเมินไปใช้พัฒนานักเรียน
- 12.6 ครูมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน

มาตรฐานที่ 13 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

- 13.1 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- 13.2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ มีบุคลิกภาพมีความเป็นผู้นำ และเป็นผู้นำทางวิชาการและเทคโนโลยี
- 13.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ
- 13.4 ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 14 โรงเรียนมีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้

- 14.1 โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานเป็นระบบและคล่องตัว
- 14.2 โรงเรียนมีการบริหารเชิงกลยุทธ์
- 14.3 โรงเรียนมีการบริหารงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีการตรวจสอบ

14.4 โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
 มาตรฐานที่ 15 โรงเรียนมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กและท้องถิ่น / มีสื่อ
 นวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 ตัวบ่งชี้

15.1 โรงเรียนมีหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

15.2 โรงเรียนมีสื่อ/ นวัตกรรมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 16 โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ
 ตัวบ่งชี้

16.1 โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริม
 ให้นักเรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

16.2 โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

16.3 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพนักเรียนอย่างหลากหลาย

มาตรฐานที่ 17 โรงเรียนส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนใน
 การพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

17.1 โรงเรียนมีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความ
 ร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

17.2 โรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน
 ในการพัฒนาการศึกษา

1.4 การตรวจสอบ ทบทวน คุณภาพการจัดการศึกษา เป็นการประเมินเพื่อ
 ตรวจสอบ ทบทวน คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครตามกฎหมาย ซึ่ง
 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดทำการประเมิน 5 ปี โดยมีรายละเอียดดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์.
 อ้างอิงจากสำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา. 2551: 105-130)

1.4.1 สาระสำคัญของการตรวจสอบ ทบทวน ได้แก่

1. สภาพโรงเรียนเท่าที่เป็นอยู่มีลักษณะอย่างไร
2. เป้าหมายของโรงเรียนคืออะไร
3. โรงเรียนจะทำอะไรบ้างเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้น
4. จะรู้ได้อย่างไรว่าได้บรรลุเป้าหมายนั้นแล้ว

1.4.2 ขอบข่ายการตรวจสอบ ทบทวน ได้แก่

1. วิสัยทัศน์และภารกิจของโรงเรียน
2. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. การเรียนการสอน
4. การเรียนรู้ ความก้าวหน้าและการเรียนรู้ของนักเรียน
5. การบริหารและการจัดการ

1.4.3 ประเด็นการตรวจสอบ ทบทวน มีดังนี้

1. การทบทวนวิสัยทัศน์ และภารกิจของโรงเรียน
2. การตรวจสอบ และทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. การตรวจสอบ และทบทวนการเรียนรู้

3.1 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้

3.2 ยุทธศาสตร์และวิธีการ

3.3 กระบวนการเรียนรู้

3.4 การตอบสนองของผู้เรียน

4. การตรวจสอบ ทบทวนการเรียนรู้ ความก้าวหน้าและผลการ

เรียนรู้ของผู้เรียน

4.1 การพัฒนาหลักสูตร

4.2 ผลงานผู้เรียน

4.3 ระบบการวัดประเมินผล

4.4 การสนับสนุนการเรียนรู้

5. การตรวจสอบ ทบทวนการบริหาร และการจัดการสถานศึกษา

5.1 วิสัยทัศน์และภารกิจ

5.2 ภาวะผู้นำและการบริหาร

5.3 โครงสร้างขององค์กร

5.4 การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร

2. การประกันคุณภาพภายนอก หรือการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สมศ. เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

2.1 หลักการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่ความเป็นมาตรฐานทางการศึกษา และเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไป โดยมีหลักการประเมินดังนี้

2.1.1 1 เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ใช่เน้นเรื่องการตัดสิน การจับผิด หรือการให้คะแนนให้โทษ

2.1.2 ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

2.1.3 มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมาย และหลักการศึกษานาชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย แต่ยังคงความหลากหลายในทางปฏิบัติที่

สถานศึกษา สามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษา และผู้เรียน

2.1.4 มุ่งเน้นเรื่องการส่งเสริม และประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมากกว่าการกำกับและควบคุม

2.1.5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และการพัฒนาการจัดการศึกษาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา. 2552 : 37 อ้างอิงจาก พิสนุ พงศ์ศรี. 2550: 191) มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 เพื่อตรวจสอบ ยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

2.2.2 เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งจะช่วยสะท้อนให้เห็นจุดเด่นจุดด้อยของสถานศึกษา เงื่อนไขของความสำเร็จ และสาเหตุของปัญหา

2.2.3 เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด

2.2.4 เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพ และประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

2.2.5 เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.3 ขอบข่ายของการประเมินคุณภาพภายนอก ได้แก่

2.3.1 ประเมินตามมาตรฐานการศึกษา โดยในรอบสองทั้งระดับการศึกษาปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 14 มาตรฐานเท่ากัน

2.3.2 ขั้นตอนสำคัญในการประเมิน มี 3 ขั้นตอนคือ ก่อนการตรวจเยี่ยม ระหว่างการตรวจเยี่ยม และหลังการตรวจเยี่ยม

2.3.3 การรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และศึกษาเอกสาร โดยอาจใช้เครื่องมืออื่นๆเพิ่มเติมได้

2.3.4 ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องเช่น ครู บุคลากรของสถานศึกษา เจ้าของสถานศึกษา ผู้บริหาร ผู้เรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ เป็นต้น

2.4 มาตรฐานการศึกษาสำหรับการประเมินภายนอก มี 2 ระดับ ได้แก่

2.4.1 มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา. 2552: 37 อ้างอิงจาก สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน. 2549: 3-31)

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้

- 1.1. ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน
- 1.2. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต
- 1.3. ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวทีย
- 1.4. ผู้เรียนมีความเมตตากรุณา มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
- 1.5. ผู้เรียนมีความประหยัด รู้จักใช้ และรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- 1.6. ผู้เรียนมีมารยาท และปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
ตัวบ่งชี้

- 2.1. ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์ และมีพัฒนาการตามวัย
- 2.2. ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขอนามัย และดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย
- 2.3. ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
- 2.4. ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
ตัวบ่งชี้

- 3.1. ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ
- 3.2. ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี และการเคลื่อนไหว

โดยไม่ขัดหลักศาสนา

- 3.3. ผู้เรียนมีความสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี
วิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

- 4.1. ผู้เรียนมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่เกิดจากการเรียนรู้
- 4.2. ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 4.3. ผู้เรียนมีจินตนาการ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
ตัวบ่งชี้

- 5.1. ผู้เรียนมีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ เล็ก
- 5.2. ผู้เรียนมีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5
- 5.3. ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย
- 5.4. ผู้เรียนมีทักษะในการสังเกต และสำรวจ

5.5 ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์ และการกะประมาณ สามารถเชื่อมโยง ความรู้และทักษะต่างๆ

5.6 ผู้เรียนมีความรู้เรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่างๆรอบตัว
 มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

6.1 ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้ รักการอ่าน

6.2 ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว และสนุกกับการเรียนรู้
 มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ

ผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

7.1 ผู้เรียนทำกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน และชื่นชมผลงาน

7.2 ผู้เรียนเล่น และทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้

มาตรฐานด้านครู

มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ
 ตัวบ่งชี้

8.1 ครูมีคุณลักษณะที่เหมาะสม

8.2 ครูที่จบปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไป หรือเทียบเท่า

8.3 ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/ โท หรือความถนัด

8.4 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอน หรือวิชาครูตามที่คุรุสภากำหนด

8.5 สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์ ก.ค.ศ.

มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

9.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย

9.2 ครูมีความสามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

9.3 ครูสามารถประเมินพัฒนาการของผู้เรียนครบทุกด้านอย่างเหมาะสมตาม
 วัย และสอดคล้องตามสภาพจริงของการเรียนรู้

9.4 ครูสามารถนำผลการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนมาปรับการจัด
 ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

มาตรฐานด้านผู้บริหาร

มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ
ตัวบ่งชี้

- 10.1 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการทำงาน
- 10.2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม และมีวิสัยทัศน์
- 10.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ
- 10.4 ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่าง
เป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

- 11.1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร ระบบการบริหารที่มี
ความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม
- 11.2 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์
- 11.3 สถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีการตรวจสอบ ถ่วงดุล
- 11.4 สถานศึกษามีระบบ และดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นไปตาม

กฎกระทรวง

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

- 12.1 สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 12.2 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนหลากหลาย
- 12.3 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน

พัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการ
เรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

- 13.1 สถานศึกษามีหลักสูตรและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม
สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและ ท้องถิ่น
- 13.2 สถานศึกษามีสื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการ
พัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

14.1 สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

14.2 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

2.4.2 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา. 2552: 41-45 อ้างอิงจาก สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน. 2549: 33-43)

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

- 1.1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
- 1.2 ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต
- 1.3 ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวทิต
- 1.4 ผู้เรียนมีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และไม่เห็นแก่ตัว
- 1.5 ผู้เรียนมีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- 1.6 ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

- 2.1 ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ
- 2.2 ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
- 2.3 ผู้เรียนไม่เสพ หรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมาหลักเลียงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ
- 2.4 ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น
- 2.5 ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

- 3.1 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ
- 3.2 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี /นาฏศิลป์ โดยไม่ขัด

หลักศาสนา

- 3.3 ผู้เรียนมีความสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/ นันทนาการ
- 3.4 ผู้เรียนสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดั่งงามของ

ท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี
 วิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

4.1 ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็น
 ระบบ และมีความคิดแบบองค์รวม

4.2 ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง

4.3 ผู้เรียนมีทักษะคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ
 พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

6.1 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆรอบตัว

6.2 ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

6.3 ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆทั้งภายในและ

ภายนอกสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ
 ผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

7.1 ผู้เรียนสามารถวางแผนทำงานตามลำดับขั้นขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 ผู้เรียนรักการทำงาน สามารถปรับตัว และทำงานเป็นทีมได้

7.3 ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

มาตรฐานด้านครู

มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ

ตัวบ่งชี้

- 8.1 ครูมีคุณลักษณะที่เหมาะสม
- 8.2 ครูที่จบปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไป
- 8.3 ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท หรือความถนัด
- 8.4 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนหรือวิชาครูตามที่คุรุสภากำหนด
- 8.5 สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

- 9.1 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 9.2 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 9.3 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 9.4 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 9.5 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 9.6 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 9.7 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 9.8 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานด้านผู้บริหาร

มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ

ตัวบ่งชี้

- 10.1 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการทำงาน
- 10.2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม และมีวิสัยทัศน์
- 10.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและเป็นผู้นำทางวิชาการ
- 10.4 ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

- 11.1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง และปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม
- 11.2 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์
- 11.3 สถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีการตรวจสอบ ถ่วงดุล
- 11.4 สถานศึกษามีระบบ และดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นไปตามกฎกระทรวงมาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

12.1 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

12.2 สถานศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

12.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนหลากหลาย

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

13.1 สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ระดับสากล ระดับชาติ และระดับท้องถิ่นที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

13.2 สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

14.1 สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

14.2 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

4.3 คุณลักษณะของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสู่การประกันคุณภาพการศึกษา

จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการประกันคุณภาพในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พอสรุปคุณลักษณะด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปในการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป ซึ่งมีรายละเอียด (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา. 2552: 50-51)ดังนี้

คุณลักษณะของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

- 1.1 มีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานเป็นระบบครบวงจร และบรรลุเป้าหมาย
- 1.2 มีระบบสารสนเทศที่ทันสมัย และใช้ประโยชน์ได้จริง

- 1.3 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 1.4 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
- 1.5 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนา
- 1.6 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเป็นเครือข่ายทางการศึกษา
- 1.7 ได้รับความไว้วางใจ และได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.8 มีการขยายผลความสำเร็จสู่สาธารณชน

คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

- 2.1 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 2.2 มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ
- 2.3 มีระบบ และดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
- 2.4 บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 2.5 ใช้นวัตกรรมในการบริหารจัดการ
- 2.6 ได้รับความไว้วางใจ และได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คุณลักษณะของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

- 3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 3.2 มีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ มีครูเพียงพอและได้รับการพัฒนาวิชาชีพ
- 3.3 มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3.4 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ออกของนักเรียน
- 3.5 จัดหา ผลิต ใช้สื่อ และเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ออกของผู้เรียนและตนเอง
- 3.6 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ผู้ร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน
- 3.7 มีผลงาน หรือได้รับรางวัล

คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

- 4.1 มีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 4.2 มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
- 4.3 มีผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
- 4.4 คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจรณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์
- 4.5 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 4.6 ใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสม
- 4.7 มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
- 4.8 มีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

4.9 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีคุณภาพ

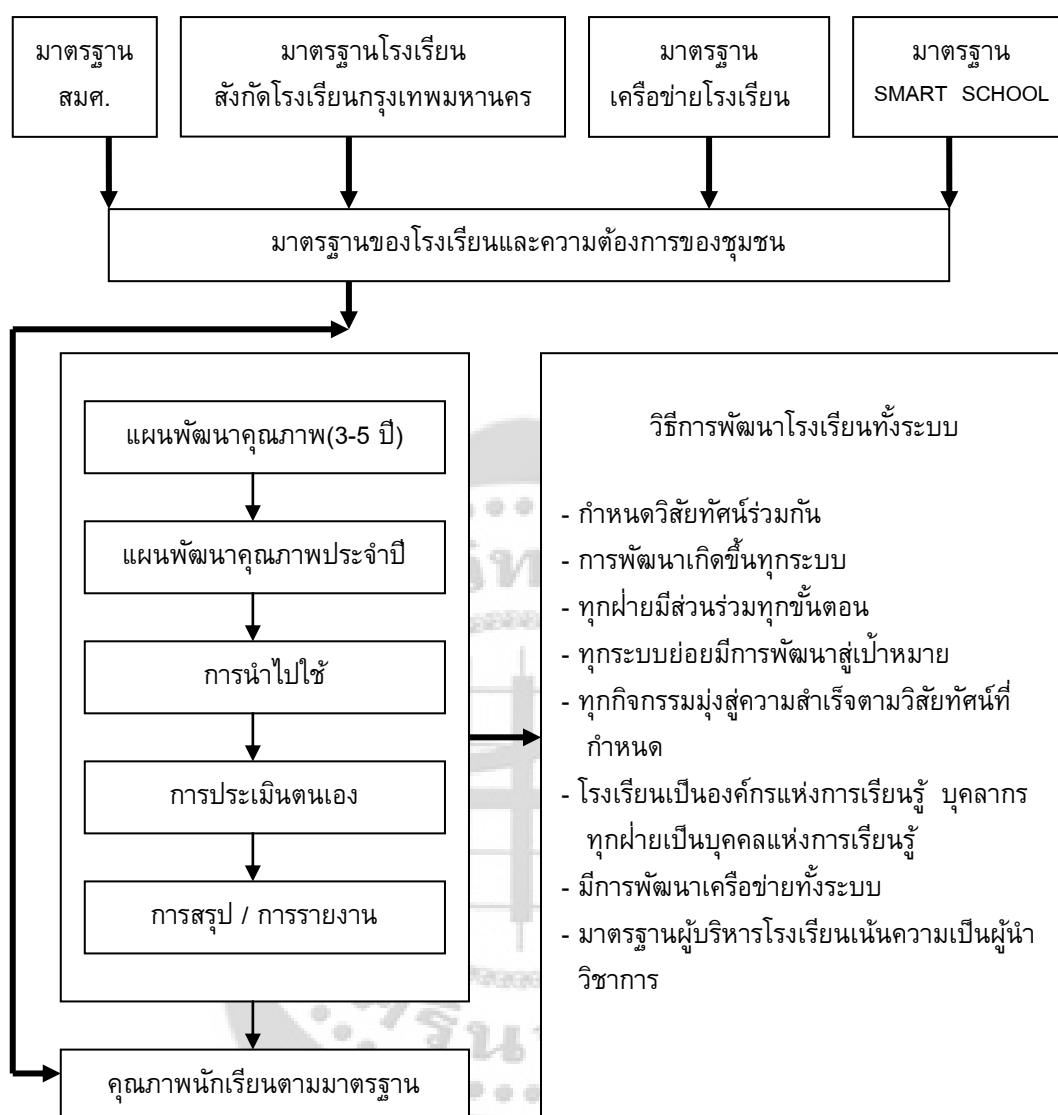
4.10 ได้รับรางวัล และได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.4 การนำการประกันคุณภาพการศึกษาสู่โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การนำการประกันคุณภาพการศึกษาสู่โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้วยกันแบบกัลยาณมิตร และดำเนินงานในรูปแบบของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ซึ่งมีลักษณะสำคัญดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา. 2552: 51-55)

1. ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนต้องสร้างวิสัยทัศน์กำหนดเป้าหมายการพัฒนาาร่วมกัน
2. การพัฒนาเกิดขึ้นทุกระบบในโรงเรียน ได้แก่ ระบบบริหารจัดการ ระบบการเรียนการสอน ระบบการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ และระบบกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์
3. ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงาน การกำกับ การติดตาม การประเมิน การปรับปรุงการปฏิบัติงาน และการรายงานผล
4. ทุกระบบย่อยของโรงเรียนมีการพัฒนาสู่เป้าหมายเดียวกัน
5. กิจกรรมต่างๆของโรงเรียนทุกกิจกรรมมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด
6. โรงเรียนต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ บุคลากรทุกฝ่ายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ แสวงหาค้นพบเทคนิควิธีการบริหารโรงเรียน และจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน
7. มีการพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาโรงเรียนทุกฝ่ายทั้งระบบ ตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียน ครูกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ฯลฯ
8. มาตรฐานผู้บริหารที่เป็นจุดเน้นสำคัญคือภาวะความเป็นผู้นำวิชาการ

กระบวนการนำการประกันคุณภาพการศึกษาสู่โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้วยวิธีการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนต้องสร้างวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมายวางแผนการติดตาม ประเมิน และปรับปรุงการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ด้วยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาตน และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาที่เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร 2552: 53)

ภาพประกอบ 5 กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาสู่โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ที่มา : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2552). คู่มือการนิเทศโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สู่การประกันคุณภาพการศึกษา. 53.

4.5 บทบาทของหน่วยงานที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

การนำการประกันคุณภาพการศึกษาสู่โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้ได้ประสิทธิภาพนั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องรู้ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติตน และปฏิบัติงานเพื่อนำการประกันคุณภาพการศึกษาสู่โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามเป้าหมายโดยแต่ละฝ่ายควรมีบทบาทและหน้าที่ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา. 2552: 53-55) ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสำนักการศึกษา

สำนักการศึกษา เป็นหน่วยงานหนึ่งในกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการศึกษาของโรงเรียนสังกัด จำนวน 435 โรงเรียน ซึ่งกระจายอยู่ใน 50 สำนักงานเขต สำหรับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาสู่โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครนั้น สำนักการศึกษาจะทำหน้าที่ควบคุมคุณภาพการศึกษา ตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม และตรวจสอบการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัด ซึ่งมีการดำเนินงาน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา. 2552: 53-54) ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) มีแนวดำเนินการ ดังนี้
  - 1.1 จัดทำมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนกรุงเทพมหานคร
  - 1.2 จัดทำมาตรฐาน และตัวชี้วัดการประเมินโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานตามกรอบนโยบาย Smart School
  - 1.3 จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
  - 1.4 เผยแพร่แนวคิด วิธีการ และแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติราชการประจำปี
2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Audit and Intervention) มีการดำเนินงาน ดังนี้
  - 2.1 จัดทำ และเผยแพร่แนวทางตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
  - 2.2 จัดทำ และเผยแพร่คู่มือ ตัวอย่างเครื่องมือการประเมินโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานตามกรอบนโยบาย Smart School
  - 2.3 จัดทำ และเผยแพร่คู่มือ ตัวอย่างเครื่องมือในการประเมินการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
  - 2.4 จัดทำ และเผยแพร่คู่มือ ตัวอย่างเครื่องมือการประเมินมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนกรุงเทพมหานคร
  - 2.5 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของกรุงเทพมหานคร
3. การประเมิน และการรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation) เป็นกาติดตามประสานงาน และเผยแพร่แนวทางการประเมินผลจากภายนอก หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

บทบาท และหน้าที่ของสำนักงานเขต

สำนักงานเขต จะทำหน้าที่ควบคุมคุณภาพการศึกษา ตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม และตรวจสอบการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัด ซึ่งมีการดำเนินงาน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา. 2552: 54) ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Contron) มีแนวดำเนินการ ดังนี้
    - 1.1 ส่งเสริมโรงเรียนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาโรงเรียน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนกรุงเทพมหานคร
    - 1.2 พัฒนาการศึกษาดำเนินนโยบาย Smart School
    - 1.3 พัฒนาการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
    - 1.4 พัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติราชการ
  2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Audit and Intervention) มีการดำเนินงาน ดังนี้
    - 2.1 ตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
    - 2.2 ประสานงาน ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
    - 2.3 กำหนดมาตรการ กำกับ ติดตาม สนับสนุน ช่วยเหลือในการพัฒนา และรักษาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน
    - 2.4 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของสำนักงานเขต
  3. การประเมิน และการรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation) มีการดำเนินการโดยติดตาม ประสานงาน และเผยแพร่แนวทางการประเมินผลจากภายนอกร่วมกับ สำนักการศึกษา และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง
- บทบาท และหน้าที่ของโรงเรียน**

โรงเรียน จะทำหน้าที่ควบคุมคุณภาพการศึกษา ตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา โดยทำหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่นักเรียนโดยตรง ซึ่งมีการดำเนินงาน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา. 2552: 55) ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Contron) มีแนวดำเนินการ ดังนี้
  - 1.1 สร้างความตระหนัก และให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร โดยยึดแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ การยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจทางการศึกษา และการแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
  - 1.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นระบบ
  - 1.3 จัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของ

กรุงเทพมหานคร มาตรฐานชาติ มาตรฐานตามกรอบนโยบาย Smart School รวมทั้งสภาพความต้องการของโรงเรียนและชุมชน

1.4 จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

1.5 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การประกันคุณภาพการศึกษา

1.6 จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน

1.7 พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ และปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียน

2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Audit and Intervention) มีการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 เตรียมการ

2.2 ดำเนินงาน

2.3 สรุป และรายงาน

2.4 วิเคราะห์ผล

2.5 ดำเนินงานปรับปรุง และพัฒนา

2.6 รับการตรวจสอบ ทบทวน จากสำนักงานเขต และสำนักงานการศึกษา

3. การประเมิน และการรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation) มีแนวดำเนินการโดยเฝ้าระวัง รักษา และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งมีการติดตามความเคลื่อนไหวในการประเมินผลจากภายนอก

สรุปได้ว่า การดำเนินการประกันคุณภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกรุงเทพมหานคร ทั้งจากสำนักงานการศึกษา จากสำนักงานเขต และโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครได้มีการดำเนินงานตามกำหนดมาตรฐาน และตามกระบวนการอย่างเป็นระบบ คือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา

4.6 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

โรงเรียนมีการดำเนินการประกันคุณภาพศึกษาดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

โรงเรียนมีการดำเนินการจัดระบบบริหารและสารสนเทศดังต่อไปนี้

1. จัดโครงสร้างการบริหาร โรงเรียนจะต้องมีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน ตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 5 งาน

2. แต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3. จัดระบบสารสนเทศ ที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงาน ข้อมูลต่างๆจะได้จาก

การปฏิบัติงานตั้งแต่ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนที่ 6 การประเมินคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนที่ 7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ในปีการศึกษาที่ผ่านมา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

โรงเรียนควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาในหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักและครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

1. เป็นแผนที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความจำเป็นอย่างเป็นระบบและมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ
2. กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่องชัดเจนและเป็นรูปธรรม
3. กำหนดวิธิต่างๆ ที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ได้ครอบคลุมการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้
4. เสาะหาและประสานสัมพันธ์กับแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการได้ และระบุไว้ในแผนให้ชัดเจน
5. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. การกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางให้บิดามารดา ผู้ปกครองและบุคลากรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน
7. กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ
8. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและการนำผลไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนสำรวจโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี กิจกรรมที่โรงเรียนปฏิบัติแต่ไม่ได้ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี และกิจกรรมครูในโรงเรียนได้ปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่รับผิดชอบและตรวจสอบว่าโครงการ กิจกรรมที่ปฏิบัติใครเป็นผู้รับผิดชอบ และได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วหรือไม่ ผู้บริหารโรงเรียนติดตามการดำเนินงานทุกระยะและพิจารณาว่าสอดคล้องกับมาตรฐานใดและตัวบ่งชี้อะไรบ้าง โครงการหรือกิจกรรม 1 เรื่องอาจสอดคล้องได้หลายมาตรฐานและหลายตัวบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ใช้วิธีการอย่างหลากหลายและเหมาะสม โดยให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในขั้นตอนนี้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่สำคัญในโรงเรียนพอใจไว้ เพื่อสะดวกในการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถึงเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้หรือไม่ โรงเรียนจัดทำคู่มือและปฏิทินการวัดผลของโรงเรียนให้เป็นระบบ

ขั้นตอนที่ 7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมหลักฐานข้อมูลและผลการประเมินผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน

ขั้นตอนที่ 8 การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

นำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ 7 และข้อมูลอื่นๆของโรงเรียนไปเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในรอบปีการศึกษาต่อไป (www.bp.gkkr.net: 2553)

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ

5.1 วุฒิการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนตัวแปร วุฒิการศึกษา เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา สามารถอธิบายได้ดังนี้

ช่อเพชร เบ้าเงิน (2548 : 80) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัญญา ปรารค์ทอง (2545 : 117) ที่ได้เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

5.2 ประสพการณ์การทำงาน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนตัวแปร ประสพการณ์การทำงาน เป็นตัวแปรหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา สามารถอธิบายได้ดังนี้

ไพสันต์ ศรีแปง (2550ค) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า บุคลากรซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร และอาจารย์ที่มีประสพการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและอาจารย์ที่มีประสพการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่างกัน ผู้บริหารและอาจารย์ที่มีประสพการณ์ทำงานระหว่าง 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปีขึ้นไป

ชวลิต ศรีพวงผกาพันธ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด นครพนม พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสพการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน เฉพาะด้านการประกันประสิทธิภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่มีประสพการณ์ 5 ปี ถึง 10 ปี มีปัญหามากกว่าข้าราชการครูที่มีประสพการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

5.3 ขนาดสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนตัวแปร คือขนาดสถานศึกษา ซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในการกำหนดขนาดสถานศึกษานี้สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเป็นผู้กำหนดโดยใช้นักเรียนเป็นเกณฑ์ ดังนี้

สถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 400 คน สถานศึกษาขนาดกลางมีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 400-799 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 800 คนขึ้นไป (www.bmaeducation.in.ty: 2551) สามารถอธิบายได้ดังนี้

จิรนนท์ จันท์สว่าง (2547 94) ที่ได้ศึกษาทัศนคติครูปฐมวัยต่อการประกันคุณภาพในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมและด้านการปฏิบัติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนขนาดใหญ่มีทรัพยากรการบริหารมากกว่า ทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการจัดการโดยผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารหลายคน ซึ่งในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กมีทรัพยากรการบริหารค่อนข้างจำกัด ซึ่งถ้าหากเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ก็จะสามารถดำเนินกิจกรรมการปฏิบัติงานได้ครบทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

ศรีศุภางค์ หอมไกรลาศ (2548: 81) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดกลางและขนาดโรงเรียนขนาดใหญ่ มีผลการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

นเรศ รณรงค์ฤทธิ์ (2547 : 81) ได้เปรียบเทียบผลของการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาโดยรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนต่างขนาดกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

6.1 งานวิจัยในประเทศ

พิเชษฐ์ วายูวรรณะ. (255094) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การประเมินคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนามาตรฐานการศึกษา และการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ

นคร ผ่านแสนเสาร์. (2550169) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3 สรุปว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการผุดงระบบประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของบุคลากรพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง

วิเชียร จันทวิเศษ. (2549 111-123) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสระแก้ว สรุปว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การประเมินคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศและการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

คจิตร พงษ์คำพันธ์. (2549 : 63) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวม อยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 ด้าน อันดับแรก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้าน การพัฒนามาตรฐานการศึกษา รองลงมาได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ประครอง มิทะลา. (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า มีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากสูงไป หาท่ำ คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการ ผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการประเมิน คุณภาพการศึกษา และด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

อิทธิรงค์ ปานะถึก. (2549: 102-103) ได้ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระบุรี เขต 1 สรุปได้ว่า 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการประเมินคุณภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการควบคุมคุณภาพ และด้านการ ตรวจสอบคุณภาพมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2)การทำงานเป็นทีม ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสื่อสารที่ ดี และด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3) การทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์เชิง บวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมและรายด้านคือ การควบคุมคุณภาพ การ ตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ 4)ประสพการณ์ใน การทำงานของคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงลบและอยู่ในระดับต่ำ กับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมและรายด้าน คือ การควบคุมคุณภาพ การ ตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

ยงยุทธ ชัดผาบ (2545 : 42-49) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำปาง พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ การ ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ด้านคุณภาพนักเรียน ด้านการเรียนการสอน และด้านการบริหารโรงเรียน มีการปฏิบัติในทุกกิจกรรม สำหรับปัญหาที่พบคือ การขาดแคลน

งบประมาณสนับสนุนในการพัฒนา ครูไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน เด็กนักเรียนมีปัญหาทาง
 ครอบครัวยุคขาดความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ครูปรับตัวไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลง
 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ไม่เป็นที่น่าพอใจ ตลอดจนขาดการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ
 พัฒนาโรงเรียน

ช่อเพชร เบ้าเงิน. (2548 : 84) ได้สรุปการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการประกันคุณภาพ
 ภายในสถานศึกษา โดยรวมของครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ชั้นการศึกษาและการ
 เตรียมการ ชั้นการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ชั้นการนำแผนการประกันคุณภาพ
 การศึกษาไปใช้ ชั้นการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ถือว่าเป็นการพัฒนาและปรับปรุง
 คุณภาพการศึกษา ซึ่งการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในเรื่องดังกล่าวเป็นการพัฒนาและ
 ปรับปรุงคุณภาพด้านวิชาการ แต่สถานศึกษาให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาน้อย ได้แก่ ชั้น
 การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการวิพากษ์วิจารณ์แผนการดำเนินงานของ
 สถานศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป
 ประภา สุทธิเชษฐ์. (2548 : 112-118) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินการ
 ประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 สมุทรสงคราม ใน 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน
 และการประเมินคุณภาพ และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินการประกันคุณภาพ
 การศึกษาของครู จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน
 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมตัดสินใจของครูมีลักษณะแบบมีโครงสร้างน้อยทุกขั้นตอน ส่วน
 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของครูโรงเรียน
 ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง
 ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน พบว่า ครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีส่วนร่วมตัดสินใจ
 ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 โดยครูที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินการประกันคุณภาพ
 การศึกษาลักษณะแบบมีโครงสร้างมากกว่าครูผู้สอน ส่วนครูที่มีเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน
 และขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่
 แตกต่างกัน โดยมีส่วนร่วมตัดสินใจลักษณะแบบมีโครงสร้างน้อยทุกขั้นตอน

ประจักษ์ ปัญญา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
 ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต1 ผลการวิจัยพบว่า
 กระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาพะเยา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านมีการพัฒนาอยู่ในระดับมากยกเว้น
 ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 2)
 กระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและ
 นอกเขตเทศบาลไม่มีความแตกต่าง 3)สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีกระบวนการพัฒนาระบบ
 ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่ต่างจากสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก 4) ครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาและกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิรนนท์ จันทร์สว่าง (2547: 90-97) ได้ศึกษาระดับทัศนคติของครูปฐมวัยต่อการประกันคุณภาพในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการรับรู้ ด้านความรู้สึก ด้านการปฏิบัติ และเปรียบเทียบทัศนคติของครูปฐมวัยจำแนกตามขนาดโรงเรียน การรับสื่อข่าวสาร และลักษณะของประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของครูปฐมวัยต่อการประกันคุณภาพในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และด้านการรับรู้ ด้านความรู้สึก และด้านการปฏิบัติ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนการเปรียบเทียบทัศนคติครูปฐมวัยต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน การเปิดรับสื่อข่าวสารและลักษณะประสบการณ์ พบว่า 1) ทัศนคติครูปฐมวัยต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันในภาพรวมและแต่ละด้าน ในด้านการปฏิบัติ 2) ทัศนคติครูปฐมวัยต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกการเปิดรับสื่อข่าวสาร ด้านการอ่านบทความ มีความแตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้าน ในด้านการรับรู้ ด้านความรู้สึกและด้านการปฏิบัติ ส่วนการเปิดรับสื่อข่าวสาร ด้านการฟังข่าวสาร ไม่แตกต่างกันในภาพรวมแต่ด้านการปฏิบัติแตกต่างกัน 3) ทัศนคติครูปฐมวัยต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกลักษณะของประสบการณ์ด้านการอบรมมีความแตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านในการปฏิบัติ ส่วนลักษณะของประสบการณ์ด้านการเป็นวิทยากรและด้านการทำงานแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวมและรายด้าน ในด้านการรับรู้ ด้านความรู้สึกและด้านการปฏิบัติ ไม่แตกต่าง

ชูชาติ บุญสม (2547 : 82-88) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวิเศษชัยชาญ เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์เป็นกรรมการสถานศึกษา โดยใช้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอวิเศษชัยชาญ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 175 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วัดระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และวัดระดับปัญหาในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามหน้าที่ใน 4 ขั้นตอน ของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมรับในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า (t-test) พบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหน้าที่ของ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วมรับในผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหาในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับน้อย 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีเพศต่างกัน พบว่า กรรมการสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหน้าที่มากกว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นเพศหญิง โดยแตกต่างกัน ใน 3 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนการมีส่วนร่วมรับในผลประโยชน์ไม่แตกต่างกัน สำหรับปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์เป็นกรรมการสถานศึกษาต่างกัน พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ต่างกัน และมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไม่ต่างกัน

สมโชค เลหะจินดา (2547: 85-92) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ และลักษณะการบริหารงานของโรงเรียน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการการมีส่วนร่วมกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ทั้ง 4 ด้าน พบว่า

- 1) ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ตามลำดับดังนี้ ด้านการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
- 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่มีลักษณะการบริหารงานโรงเรียนต่างกัน มีความต้องการการมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการการมีส่วนร่วมกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 19 ข้อ จาก 44 ข้อ ของ 4 ด้าน

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แพ็ททริเซีย . (ประภา สุทธิเชษฐ์ 2548 : 97; อ้างอิงจาก Patricia.1994) ได้ศึกษาการประเมินการก้าวไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาและการควบคุมการปฏิบัติในประเทศเยอรมัน

สวีเดน ฝรั่งเศส นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนในระบบที่มีการประกันคุณภาพ การศึกษานั้นกลไกทางสังคมช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในประเทศเยอรมันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาจากจังหวัดหนึ่งไปอีกจังหวัดหนึ่ง การประกันคุณภาพการศึกษาและการควบคุมการประเมิน คือ กระบวนการที่ชัดเจน ในประเทศสวีเดนเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาในการประกันคุณภาพ ฝรั่งเศสให้ความสำคัญและเชื่อถือจากการใช้ข้อสอบภายนอกโรงเรียน มีการควบคุมจากส่วนกลางในประเทศนิวซีแลนด์ให้ความสำคัญกับการประเมินจากบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา นำเอาระบบการสอบมาตรฐานกลาง ซึ่งอ้างอิงไปสู่การยอมรับที่เป็นมาตรฐาน และในประเทศออสเตรเลียมีการนำเอาระบบการประเมินผลโดยใช้ข้อสอบมาตรฐาน มีการเตรียมการอย่างมีแบบแผนสู่การควบคุมคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และการศึกษาขั้นสูงต่อไป

บรุคส์. (นเรศ รัตนฤกษ์ฤทธิ์ 2547 : 54 ; อ้างอิงจาก Brooks. 1999: 115) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประกันคุณภาพและการวางแผนปรับปรุงการศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการศึกษาพิเศษในรัฐอิลลินอยส์ โดยศึกษา 96 โรงเรียนที่อยู่ภายใต้การตรวจสอบภายนอก การศึกษานี้พบว่า

- 1) โรงเรียน 18 โรงเรียน ได้รับการตรวจสอบภายนอกและล้มเหลวในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน
- 2) โรงเรียน 61 โรงเรียน มีการจัดการศึกษาพิเศษ โดยรายงานจากคณะทำงานภายนอก
- 3) นักการศึกษาผู้เชี่ยวชาญและนักการศึกษาทั่วไป มีความเชื่อว่าสามารถจะวางแผนเพื่อพัฒนาโรงเรียนและตอบสนองโรงเรียนอย่างดี

บาร์นส์. (อุดม เหลืองสด 2545 : 38 ; อ้างอิงจาก Barnes.1995: 3152-A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนของโรงเรียนโดยอุดมคติแล้ว ผู้ปกครองต้องการมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริงๆแล้ว การมีส่วนร่วมของพวกเขาก็จะไม่เป็นไปตามอุดมคติดังกล่าวและได้พบว่า ผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่บ้านด้วย การศึกษานี้ให้หลักฐานเพิ่มเติมว่าชาวอเมริกันอัฟริกาเห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนต้องตระหนักถึงความคาดหวังด้านการศึกษา และวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วย

สคูเลอร์. (จันทิมา พงษ์สมาน 2548: 44 ; อ้างอิงจาก Schuler.1992) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้านการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน ผลจากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อประชาชนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วม และการมีส่วนร่วมที่ไม่มีประสิทธิภาพเกิดจากการขาดการสื่อสาร ขาดการสนับสนุน หรือไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ ส่วนผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ การพัฒนาความเข้าใจในโรงเรียน และปัญหาที่พบคือ การเข้าร่วมโดยขาดความเข้าใจในสถานการณ์ การขาดข้อตกลงเกี่ยวกับบทบาทการเข้าร่วมของประชาชน และการขาดความจริงจังของผู้ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าที่มีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยผู้วิจัยได้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ปีการศึกษา 2551 จำนวน 16 โรงเรียน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 739 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ปีการศึกษา 2551 จำนวน 16 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 262 คน โดยใช้ตารางของ เครซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง 262 คน จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบ แบ่งชั้น โดยขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นแล้วสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก จำแนกตามขนาด สถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 1

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำนวน 15 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร (จำนวน)		กลุ่มตัวอย่าง(จำนวน)
	สถานศึกษา	ครู	ครู
ขนาดเล็ก	3	28	10
ขนาดกลาง	3	85	30
ขนาดใหญ่	10	626	222
รวม	16	739	262

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชนิด

1. แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน เป็นแบบสอบถามที่ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้นเอง มีทั้งหมด 2 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในตำแหน่ง วิทยฐานะ การประกอบอาชีพ และขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ซึ่งกำหนดระดับมากที่สุดของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
3 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ใน 8 ด้าน คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา เป็นแบบคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน คือ การสร้างแบบสอบถามและการสร้างแบบสัมภาษณ์ ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม มีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระ และกรอบแนวคิดทฤษฎีจากหนังสือ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการตั้งหัวข้อคำถาม
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการสร้างแบบสอบถามและสัมภาษณ์

3. นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมขึ้นมาสืบสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับ การศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ใน 8 ด้าน คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ให้ความเห็นชอบ แล้วไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน (ดังปรากฏในภาคผนวก ค) โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60 – 1.00

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง

7. นำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนวัดบางบอน

8. นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือกโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .98 โดยด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เท่ากับ .94 ด้านการพัฒนามาตรฐานของการศึกษาเท่ากับ .77 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเท่ากับ .94 ด้านการพัฒนางานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเท่ากับ .86 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาเท่ากับ .94 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาเท่ากับ .77 ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเท่ากับ .92 และการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เท่ากับ .92

1. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ มีการดำเนินการดังนี้

1. เขียนคำสัมภาษณ์โดยอาศัยกรอบแนวคิดวัตถุประสงค์และนิยามของการวิจัย
2. นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

เขตบางขุนเทียน เพื่อความต่อเนื่องของข้อคำถาม

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงและแก้ไขแล้วไปดำเนินการสัมภาษณ์กับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากครู ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามกำหนดเวลาที่นัดหมายไว้ จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์นำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล
4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด 262 ฉบับ ได้แบบสอบถามที่ใช้วิเคราะห์ได้ 262 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. นำแบบสอบถามมาลงรหัสข้อมูล แล้วป้อนข้อมูลลงโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในตำแหน่งครู ศึกษานิเทศก์ ประสพการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่
4. วิเคราะห์ข้อมูลจากตอนที่ 2 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และกำหนดค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 103)

ค่าเฉลี่ย	4.50 -5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 -4.49	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 -3.49	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 -2.49	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 -1.49	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ข้อมูลจากตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยจัดกลุ่มของค่าคำตอบที่ไปในทิศทางเดียวกันเข้ามาไว้ในกลุ่มเดียวกัน และวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความถี่และจัดลำดับความถี่

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient)

ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage)

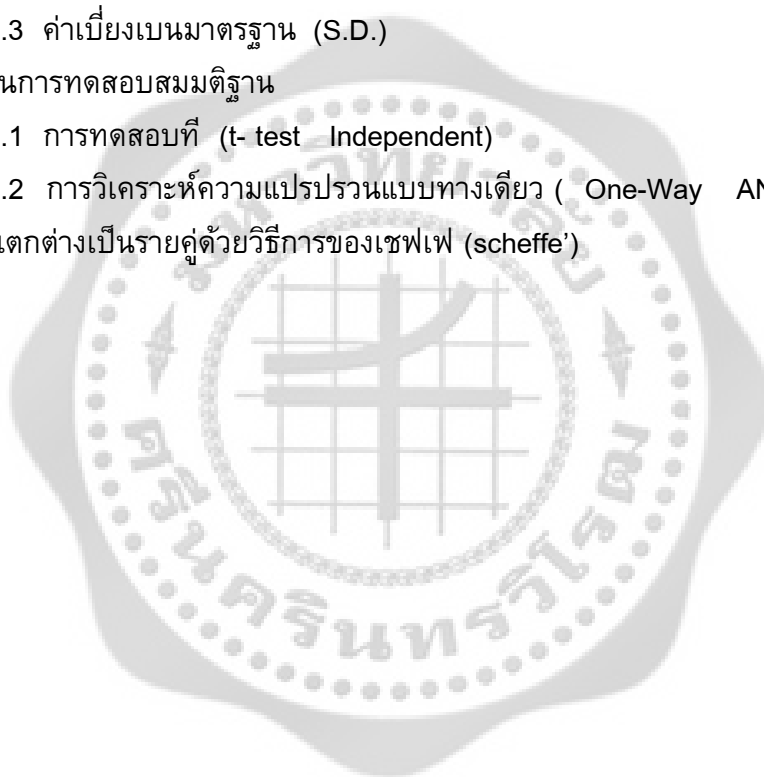
2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบที (t- test Independent)

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (scheffe')

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ปีการศึกษา 2551 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดลำดับผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง (Mean Squares)
p	แทน	ความน่าจะเป็นที่สถิติใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมุติฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

ตอนที่ 3 การศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 4 การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ปรากฏผลตามตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตาม วุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน

สถานภาพ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 262)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	214	81.7
สูงกว่าปริญญาตรี	48	18.3
รวม	262	100.0
2. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	105	40.1
10 – 15 ปี	60	22.9
มากกว่า 15 ปี	97	37.0
รวม	262	100.0
3. ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	10	3.8
ขนาดกลาง	30	11.5
ขนาดใหญ่	222	84.7
รวม	262	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่า ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน เป็นครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.7 รองลงมาเป็นครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 18.3 ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.1 รองลงมามีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.0 และมีประสบการณ์การทำงาน 10-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.9 อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.7 รองลงมาสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 11.5 และสถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 3.8

ตอนที่ 2 การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

ผลการศึกษามีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาปรากฏผลตามตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยรวมและรายด้าน

ด้าน	การดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.87	.73	มาก
2.	ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	4.23	.59	มาก
3.	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.02	.69	มาก
4.	ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.15	.59	มาก
5.	ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	3.93	.63	มาก
6.	ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.23	.60	มาก
7.	ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.98	.64	มาก
8.	ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	4.13	.60	มาก
	รวม	4.07	.53	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพในระดับมากทุกด้าน โดยแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาและด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.23$) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.15$) ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.13$) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.02$) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 3.98$) ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.93$) และด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.87$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ
 ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน
 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จำแนกเป็นรายข้อ(๒62)

ด้าน	การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการ บริหารงานทั่วไป อย่างชัดเจน	3.78	.88	มาก
2.	ครูมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.76	.90	มาก
3.	ครูมีส่วนร่วมจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ประกอบด้วยข้อมูล สถานศึกษา ข้อมูลผู้บริหาร ข้อมูลครู และข้อมูลนักเรียน เป็นระบบปัจจุบัน	4.06	.80	มาก
4.	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลเพียงพอใน การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.91	.79	มาก
5.	ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ อย่างต่อเนื่อง	3.86	.87	มาก
	รวม	3.87	.73	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน
 คุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$)
 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ
 ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน
 ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ(๓๕2)

ด้าน	การพัฒนามาตรฐานการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	4.03	.77	มาก
2.	ครูมีส่วนร่วมในการประชุมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.40	.69	มาก
3.	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ตามศักยภาพผู้เรียน	4.24	.72	มาก
4.	ครูมีส่วนร่วมพัฒนางานให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน	4.30	.67	มาก
5.	ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงและใช้มาตรฐานการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	4.19	.68	มาก
	รวม	4.23	.59	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ
 ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน
 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ(n=262)

ด้าน	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ทั้งสภาพภายในและภายนอก สถานศึกษา	4.06	.76	มาก
2.	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5 ปี และกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี	3.90	.79	มาก
3.	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย พันธกิจของสถานศึกษา	4.05	.77	มาก
4.	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	4.07	.80	มาก
5.	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน	4.03	.80	มาก
	รวม	4.02	.69	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน
 คุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.02$)
 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ
 ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน
 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำแนกเป็นรายข้อ (n=262)

ด้าน	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ครูมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบดำเนินโครงการ / กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.49	.62	มาก
2.	ครูมีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน	4.10	.77	มาก
3.	ครูมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุน การดำเนินงาน เช่นเอกสาร สื่อเทคโนโลยี ระบบข้อมูลสารสนเทศ อาคารสถานที่ และงบประมาณ	4.00	.78	มาก
4.	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตาม ระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยเน้นกระบวนการทำงาน มีระบบการควบคุมคุณภาพที่ชัดเจนต่อเนื่อง	4.09	.71	มาก
5.	ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.07	.76	มาก
	รวม	4.15	.59	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกัน
 คุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ
 ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน
 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ(๒62)

ด้าน	การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา	3.84	.73	มาก
2.	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีที่หลากหลาย เหมาะสม	3.83	.72	มาก
3.	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดให้มีร่องรอยและหลักฐานที่ปรากฏตามการ ดำเนินงานทุกด้าน	4.00	.75	มาก
4.	ครูมีส่วนร่วมให้สถานศึกษาตรวจสอบ ทบทวนการปฏิบัติงาน โรงเรียน	3.97	.72	มาก
5.	ครูมีส่วนร่วมในการนำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.01	.67	มาก
	รวม	3.93	.63	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
 การศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$)
 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ
 ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน
 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ(n=262)

ด้าน	การประเมินคุณภาพการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาของกรุงเทพมหานครและกรอบ SMART SCHOOL	4.40	.61	มาก
2.	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษาให้ครอบคลุม ทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร	4.32	.71	มาก
3.	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีการที่ หลากหลาย เหมาะสม	4.20	.70	มาก
4.	ครูมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมใน การประเมินคุณภาพการศึกษา	3.96	.85	มาก
5.	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและเตรียมความพร้อมในการประเมิน คุณภาพศึกษายานนอก	4.28	.73	มาก
	รวม	4.23	.60	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกัน
 คุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี จำแนกเป็นรายข้อ(๒62)

ด้าน	การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.95	.76	มาก
2.	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.00	.75	มาก
3.	ครูมีส่วนร่วมในการนำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีที่จัดทำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณะชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.91	.80	มาก
4.	ครูมีส่วนร่วมในการนำข้อมูลจากรายงานคุณภาพการศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร	4.10	.69	มาก
5.	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.91	.79	มาก
	รวม	3.98	.64	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการ
 ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน
 ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ(๒๖๒)

ด้าน	การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการทำงานอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมาย ทำงานเป็นหมู่คณะ และทำอย่างต่อเนื่อง	4.00	.76	มาก
2.	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานตาม โครงการกิจกรรมอยู่เสมอ	4.07	.66	มาก
3.	ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงกิจกรรม/โครงการที่มีปัญหา อุปสรรค เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น	4.18	.68	มาก
4.	ครูมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ดี ที่เกิดประโยชน์ต่อ ผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.22	.65	มาก
5.	ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาและรักษาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	4.15	.71	มาก
รวม		4.13	.60	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกัน
 คุณภาพการศึกษา ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ผลการศึกษการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ปรากฏผลตามตาราง 12

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การดำเนินงาน	วุฒิการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี (n = 214)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 48)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.89	.70	3.78	.80	1.01	.311
2. ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	4.23	.60	4.21	.56	.28	.774
3. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.02	.68	4.00	.77	.16	.872
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.15	.59	4.11	.58	.37	.714
5. ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	3.92	.60	3.93	.75	.07	.944
6. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.25	.56	4.12	.72	1.39	.166
7. ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.98	.62	3.95	.75	.26	.799
8. ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	4.14	.59	4.05	.65	.85	.396
รวม	4.08	.51	4.02	.61	.64	.525

จากตาราง 12 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การดำเนินงาน	ประสบการณ์การทำงาน					
	น้อยกว่า 10 ปี (n=105)		10 – 15 ปี (n=60)		มากกว่า 15 ปี (n=97)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการจัดระบบบริหารและ						
สารสนเทศ	3.72	.72	3.93	.72	3.99	.72
2. ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	4.17	.52	4.24	.62	4.29	.64
3. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ						
การศึกษา	3.86	.69	4.00	.68	4.21	.66
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา						
คุณภาพการศึกษา	4.02	.49	4.12	.69	4.29	.59
5. ด้านการตรวจสอบและทบทวน						
คุณภาพการศึกษา	3.79	.59	3.89	.61	4.09	.65
6. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.13	.59	4.21	.66	4.34	.55
7. ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา						
ประจำปี	3.91	.63	3.88	.71	4.10	.59
8. ด้านการผดุงระบบการประกัน						
คุณภาพการศึกษา	4.07	.60	4.02	.68	4.25	.53
รวม	3.96	.49	4.04	.57	4.19	.52

จากตาราง 13 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ช่วงประสบการณ์การทำงาน

ตาราง 14 ค่าความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประเภทการทำงาน

การดำเนินงาน	แหล่งของความ				
	แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.943	1.971	3.797*
	ภายในกลุ่ม	259	134.471	.519	
	รวม	261	138.418		
2. ด้านการพัฒนามาตรฐาน การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.654	.327	.934
	ภายในกลุ่ม	259	90.622	.350	
	รวม	261	91.276		
3. ด้านการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	5.907	2.954	6.416*
	ภายในกลุ่ม	259	119.235	.460	
	รวม	261	125.143		
4. ด้านการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	3.615	1.808	5.340*
	ภายในกลุ่ม	259	87.673	.339	
	รวม	261	91.289		
5. ด้านการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	4.908	2.454	6.387*
	ภายในกลุ่ม	259	99.514	.384	
	รวม	261	104.422		
6. ด้านการประเมินคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.305	1.152	3.285*
	ภายในกลุ่ม	259	90.835	.351	
	รวม	261	93.140		
7. ด้านการรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี	ระหว่างกลุ่ม	2	2.545	1.272	3.132*
	ภายในกลุ่ม	259	105.219	.406	
	รวม	261	107.764		
8. ด้านการผดุงระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.428	1.214	3.408*
	ภายในกลุ่ม	259	92.266	.356	
	รวม	261	94.694		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.837	1.419	5.215*
	ภายในกลุ่ม	259	70.461	.272	
	รวม	261	73.299		

* p < .05

จากตาราง 14 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี ของเชฟเฟ (Scheffe') ผลปรากฏดังตาราง 15-22

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

	ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 10 ปี	10 – 15 ปี	มากกว่า 15 ปี
			3.96	4.04	4.19
โดยภาพรวม	น้อยกว่า 10 ปี	3.96	-	.07	.23*
	10 – 15 ปี	4.04	-	-	.16
	มากกว่า 15 ปี	4.19	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 15 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปีกับมากกว่า 15 ปีมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การดำเนินงาน	ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 10 ปี	10 – 15 ปี	มากกว่า 15 ปี
			3.72	3.93	3.99
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	น้อยกว่า 10 ปี	3.73	-	.21	.27*
	10 – 15 ปี	3.93	-	-	.06
	มากกว่า 15 ปี	3.99	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 16 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปีกับมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การดำเนินงาน	ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 10 ปี	10 – 15 ปี	มากกว่า 15 ปี
			3.87	4.00	4.21
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	น้อยกว่า 10 ปี	3.87	-	.14	.34*
	10 – 15 ปี	4.00	-	-	.20
	มากกว่า 15 ปี	4.21	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 17 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปีกับมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การดำเนินงาน	ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า	10 – 15	มากกว่า
			10 ปี	ปี	15 ปี
			4.02	4.12	4.29
ด้านการดำเนินงานตาม	น้อยกว่า 10 ปี	4.02	-	.09	.27*
แผนพัฒนาคุณภาพ	10 – 15 ปี	4.12	-	-	.17
การศึกษา	มากกว่า 15 ปี	4.29	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 18 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการดำเนินงานตามแผนคุณภาพการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปีกับมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การดำเนินงาน	ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 10 ปี	10 – 15 ปี	มากกว่า 15 ปี
			3.79	3.89	4.09
ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	น้อยกว่า 10 ปี	3.79	-	.09	.31*
	10 – 15 ปี	3.89	-	-	.21
	มากกว่า 15 ปี	4.09	-	-	-

* p < .05

จากตาราง 19 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปีกับมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การดำเนินงาน	ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 10 ปี	10 – 15 ปี	มากกว่า 15 ปี
			4.13	4.21	4.34
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	น้อยกว่า 10 ปี	4.13	-	.08	.21*
	10 – 15 ปี	4.21	-	-	.13
	มากกว่า 15 ปี	4.34	-	-	-

* p < .05

จากตาราง 20 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปีกับมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การดำเนินงาน	ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 10 ปี	10 – 15 ปี	มากกว่า 15 ปี
			3.91	3.88	4.10
ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	น้อยกว่า 10 ปี	3.91	-	.03	.19*
	10 – 15 ปี	3.88	-	-	.22
	มากกว่า 15 ปี	4.10	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 21 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปีกับมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การดำเนินงาน	ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 10 ปี	10 – 15 ปี	มากกว่า 15 ปี
			4.07	4.02	4.25
ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	น้อยกว่า 10 ปี	4.07	-	.06	.17*
	10 – 15 ปี	4.02	-	-	.23
	มากกว่า 15 ปี	4.25	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 22 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปีกับมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดย ภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การดำเนินงาน	ขนาดสถานศึกษา					
	ขนาดเล็ก (n=10)		ขนาดกลาง (n=30)		ขนาดใหญ่ (n=222)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.ด้านการจัดระบบบริหารและ						
สารสนเทศ	3.68	1.03	4.06	.53	3.85	.73
2. ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	4.04	.70	4.19	.55	4.24	.59
3. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ						
การศึกษา	3.64	.71	4.10	.65	4.03	.69
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา						
คุณภาพการศึกษา	3.80	.69	4.19	.55	4.15	.59
5. ด้านการตรวจสอบและทบทวน						
คุณภาพการศึกษา	3.58	.75	4.05	.51	3.93	.64
6. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.04	.87	4.19	.55	4.24	.59
7. ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา						
ประจำปี	3.54	.79	4.09	.56	3.98	.64
8. ด้านการผลัดระบบการประกัน						
คุณภาพการศึกษา	3.82	.82	4.19	.64	4.13	.59
รวม	3.77	.73	4.13	.49	4.07	.52

จากตาราง 23 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนใน สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่า ครูมีส่วนร่วมในการ พัฒนา การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 24 ค่าความแปรปรวนของการดำเนินการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การมีส่วนร่วม	แหล่งของความ					
	แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1.ด้านการจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.535	.762	1.452	.236
	ภายในกลุ่ม	259	136.883	.529		
	รวม	261	138.418			
2.ด้านการพัฒนามาตรฐาน การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.446	.223	.635	.531
	ภายในกลุ่ม	259	90.830	.351		
	รวม	261	91.276			
3.ด้านการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.655	.827	1.735	.178
	ภายในกลุ่ม	259	123.488	.477		
	รวม	261	125.143			
4.ด้านการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.279	.639	1.839	.161
	ภายในกลุ่ม	259	90.010	.348		
	รวม	261	91.289			
5.ด้านการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.634	.817	2.058	.130
	ภายในกลุ่ม	259	102.789	.397		
	รวม	261	104.422			
6.ด้านการประเมินคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.456	.228	.637	.530
	ภายในกลุ่ม	259	92.684	.358		
	รวม	261	93.140			
7.ด้านการรายงานคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.316	1.158	2.845	.060
	ภายในกลุ่ม	259	105.447	.407		
	รวม	261	107.764			
8.ด้านการผุดงระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.075	.538	1.487	.228
	ภายในกลุ่ม	259	93.618	.361		
	รวม	261	94.698			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.030	.515	1.845	.160
	ภายในกลุ่ม	259	72.269	.279		
	รวม	261	73.299			

จากตาราง 24 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนใน สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนใน สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

ผลการศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนใน สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ปรากฏผลตามตาราง 25-32

ตาราง 25 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ปัญหาด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	ความถี่	ร้อยละ
1	ด้านข้อมูลสารสนเทศขาดการจัดเอกสารที่เป็นระบบ	7	46.67
2	ขาดการประสานงานและขาดความร่วมมือของบุคลากร ชุมชน	6	40.00
3	ขาดความรู้ความสามารถ และความถนัดเฉพาะด้านของบุคลากรในหน่วยงาน	4	26.67
4	การจัดทำสารสนเทศขาดความเป็นปัจจุบัน	3	20.00
5	เทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน	3	20.00
6	ครูยังไม่ให้ความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสืบค้นข้อมูล	3	20.00
7	ขาดการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องของผู้บริหาร	2	13.33
8	การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศยังไม่ต่อเนื่อง	2	13.33
9	บุคลากรส่วนใหญ่ยังยึดติดกับบุคคลมากกว่าผลที่เกิดกับการทำงานเป็นการทำงานเฉพาะกลุ่ม	1	6.67

จากตาราง 25 แสดงว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ พบว่า มีปัญหาด้านข้อมูลสารสนเทศขาดการจัดเอกสารที่เป็นระบบมากที่สุด ร้อยละ 46.67 รองลงมา ได้แก่ ขาดการประสานงานและขาดความร่วมมือของบุคลากร ชุมชน ร้อยละ 40.00 และขาดความรู้ความสามารถและความถนัดเฉพาะด้านของบุคลากรในหน่วยงาน ร้อยละ 26.67

ตาราง 26 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ปัญหาด้านพัฒนามาตรฐานการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1	เกณฑ์มาตรฐานการศึกษายังไม่คำนึงถึงสภาพนักเรียน ครอบครัว เศรษฐกิจและชุมชน	6	40.00
2	มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างบ่อย ทำให้มาตรฐานต่ำกว่าเกณฑ์	4	26.67
3	ระบบการศึกษาที่มีกิจกรรม/โครงการมากเกินไป ทำให้ขาดความเข้มแข็งด้านใดด้านหนึ่ง	4	26.67
4	ครูยังไม่เข้าใจในการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนในแต่ละด้าน	3	20.00
5	การพัฒนาครูยังอยู่ในวงจำกัด ยังไม่สนองความต้องการและสภาพปัญหาที่แท้จริง	2	13.33
6	ผู้ปกครองไม่รับรู้และเข้าใจในเป้าหมายการจัดการศึกษา ขาดการพัฒนาคุณภาพชีวิต	2	13.33
7	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และไม่มีประสิทธิภาพด้านการอ่าน เขียน คณิตวิเคราะห์	2	13.33
8	ครูขาดความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอน	1	6.67
9	ค่านิยมของการเรียนแค่ผ่าน โดยไม่ได้พัฒนาตนเองของผู้เรียน	1	6.67
10	การทำงานที่ขาดความเป็นเอกภาพ ยังมีลักษณะต่างคนต่างทำ	1	6.67

จากตาราง 26 แสดงว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการพัฒนา มาตรฐานการศึกษา พบว่า มีปัญหาด้านเกณฑ์มาตรฐานการศึกษายังไม่คำนึงถึงสภาพนักเรียน ครอบครัว เศรษฐกิจและชุมชนมากที่สุด ร้อยละ 40.00 รองลงมา ได้แก่ มีการปรับเปลี่ยน โครงสร้างบ่อยทำให้มาตรฐานต่ำกว่าเกณฑ์ และระบบการศึกษาที่มีกิจกรรม/โครงการมากเกินไป ทำให้ขาดความเข้มแข็งด้านใดด้านหนึ่ง ร้อยละ 26.67 และครูยังไม่เข้าใจในการกำหนดมาตรฐานที่ ชัดเจนในแต่ละด้าน ร้อยละ 20.00

ตาราง 27 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ปัญหาด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1	ไม่นำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	5	33.33
2	งบประมาณในการจัดทำแผนไม่เพียงพอ	4	26.67
3	จัดทำแผนโดยไม่ได้มีการประชุม ระดมความคิดร่วมกับบุคลากรทั้งหมดในสถานศึกษา	4	26.67
4	บุคลากรในสถานศึกษาไม่รู้เป้าหมายและแผนปฏิบัติงานสถานศึกษา	3	20.00
5	งานที่ปฏิบัติกับงานในแผนปฏิบัติไม่สอดคล้องกัน	3	20.00
6	มีงานนโยบายแทรกเข้ามามาก แต่ไม่เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา	3	20.00
7	การทำแผนแล้วไม่นำแผนมาปฏิบัติอย่างจริงจัง	2	13.33
8	ทำงานแบบแยกส่วน ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพ	1	6.67

จากตาราง 27 แสดงว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนใน สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า มีปัญหาการไม่นำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมากที่สุด ร้อยละ 33.33 รองลงมา ได้แก่ งบประมาณในการจัดทำแผนไม่เพียงพอและจัดทำแผนโดยไม่ได้มีการประชุม ระดมความคิดร่วมกับบุคลากรทั้งหมดในสถานศึกษา ร้อยละ 26.67 และบุคลากรในสถานศึกษาไม่รู้เป้าหมายและแผนปฏิบัติงานสถานศึกษา งานที่ปฏิบัติกับงานในแผนปฏิบัติไม่สอดคล้องกัน ตลอดจนมีงานนโยบายแทรกเข้ามามาก แต่ไม่เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาร้อยละ 20.00

ตาราง 28 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการดำเนินงานแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ปัญหาด้านการดำเนินงานแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1	ขาดการสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผน โครงการ/ กิจกรรม	6	40.00
2	มีกิจกรรมอื่นมากเกินไปมาแทรกในการดำเนินงานตามแผน	4	26.67
3	ขาดการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน	4	26.67
4	ขาดความรู้ความเข้าใจและความชัดเจนในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน	3	20.00
5	ขาดการประชุมวางแผนก่อนดำเนินกิจกรรมตามโครงการ	3	20.00
6	ขาดความร่วมมือและความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินงาน	2	13.33
7	ไม่นำผลการดำเนินในครั้งก่อนมาวิเคราะห์ปรับแนวทางการปฏิบัติงานในครั้งใหม่	2	13.33

จากตาราง 28 แสดงว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการดำเนินงานแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า มีปัญหาด้านการขาดการสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนโครงการ/ กิจกรรมมากที่สุด ร้อยละ 40.00 รองลงมา ได้แก่ มีกิจกรรมอื่นมากเกินไปมาแทรกในการดำเนินงานตามแผนและขาดการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนร้อยละ 26.67 และขาดความรู้ความเข้าใจและความชัดเจนในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน และขาดการประชุมวางแผนก่อนดำเนินกิจกรรมตามโครงการร้อยละ 20.00

ตาราง 29 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ปัญหาด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1	ไม่มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	5	33.33
2	ครูขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน	3	20.00
3	ผู้บริหารและครูขาดการประสานงานที่ดี	3	20.00
4	ขาดระบบการตรวจสอบที่ไม่ได้มาตรฐาน	2	13.33
5	ขาดการวางแผนงานที่ดี	1	6.67
6	ขาดความเป็นเอกภาพ ทำให้การทำงานขาดทิศทาง	1	6.67
7	ไม่นำผลการประเมินไปแก้ไขในการพัฒนาครั้งต่อไป	1	6.67
8	ไม่มีการประชุมเพื่อสรุปผลการประเมิน	1	6.67

จากตาราง 29 แสดงว่าปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา พบว่า มีปัญหาด้านการไม่ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องมากที่สุด ร้อยละ 33.33 รองลงมา ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันและผู้บริหารและครูขาดการประสานงานที่ดีร้อยละ 20.00 และขาดระบบการตรวจสอบที่ไม่ได้มาตรฐานร้อยละ 13.33

ตาราง 30 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ปัญหาด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1	บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจ	5	33.33
2	ความเคยชินกับการทำงานในรูปแบบเดิมๆของบุคลากร	4	26.67
3	ไม่ได้กำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน	4	26.67
4	ผู้บริหารขาดการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง	3	20.00
5	ครูมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมากกว่าเรื่องการสอน	3	20.00
6	ผู้บริหารขาดการวางแผนการประเมินอย่างเป็นระบบ	3	20.00
7	ขาดความร่วมมืออย่างจริงจังของบุคลากร	1	6.67
8	วิธีการใช้การประเมินไม่หลากหลาย	1	6.67

จากตาราง 30 แสดงว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า มีปัญหาบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจมากที่สุด ร้อยละ 33.33 รองลงมา ได้แก่ ความเคยชินกับการทำงานในรูปแบบเดิมๆของบุคลากรและไม่ได้กำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนร้อยละ 26.67 และผู้บริหารขาดการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง ครูมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมากกว่าเรื่องการสอน และ ผู้บริหารขาดการวางแผนการประเมินอย่างเป็นระบบร้อยละ 20.00

ตาราง 31 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ปัญหาด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	ความถี่	ร้อยละ
1	ครูบางส่วนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการรายงานคุณภาพการศึกษา	6	40.00
2	การรายงานเอกสารไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง	5	33.33
3	การรายงานผลขาดการระบุปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข	5	33.33
4	ไม่ได้นำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4	26.67
5	ข้อมูลสารสนเทศการบริหารจัดการไม่สมบูรณ์	3	11.59
6	บุคลากรที่รับผิดชอบกิจกรรม/โครงการ ขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ	3	20.00

จากตาราง 31 แสดงว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี พบว่า มีปัญหาครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการรายงานคุณภาพการศึกษามากที่สุด ร้อยละ 40.00 รองลงมา ได้แก่ การรายงานเอกสารไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงและการรายงานผลขาดการระบุปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขร้อยละ 33.33 และไม่ได้นำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องร้อยละ 26.67

ตาราง 32 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ปัญหาด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1	กระบวนการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง	6	40.00
2	ขาดการนำกระบวนการคุณภาพการศึกษา มาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา	4	26.67
3	ครูมีงานมาก มีกิจกรรม/นโยบายมากเกินไป	4	26.67
4	ขาดการศึกษา วิเคราะห์ รูปแบบ กฎเกณฑ์ วิธีการในการทำงาน	2	13.33
5	ขาดการประชุมปรึกษาหารือในการวางแผนการทำงาน	2	13.33
6	คุณภาพที่ไม่ได้เกิดกับผู้เรียนอย่างแท้จริง	2	13.33
7	ขาดความร่วมมือในคณะครูและผู้บริหาร	1	6.67
8	นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน มีการปรับเปลี่ยนไปตามความคิดเห็นส่วนตัวมากกว่ายึดหลักการตามระเบียบปฏิบัติ	1	6.67

จากตาราง 32 แสดงว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า มีปัญหากระบวนการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องมากที่สุด ร้อยละ 40.00 รองลงมา ได้แก่ ขาดการนำกระบวนการคุณภาพการศึกษา มาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ครูมีงานมาก มีกิจกรรม/นโยบายมากเกินไป ร้อยละ 26.67 และขาดการศึกษา วิเคราะห์ รูปแบบ กฎเกณฑ์ วิธีการในการทำงาน ขาดการประชุมปรึกษาหารือในการวางแผนการทำงาน คุณภาพที่ไม่ได้เกิดกับผู้เรียนอย่างแท้จริงร้อยละ 13.33

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ปรากฏผลตามตาราง 33-40

ตาราง 33 ค่าความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ข้อเสนอแนะด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรมีการติดตาม และนำข้อมูลมาปรับใช้อย่างต่อเนื่อง	5	33.33
2	ควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ	4	26.67
3	มีปฏิทินการปฏิบัติงาน	4	26.67
4	ควรมีห้องจัดเก็บเอกสารที่เป็นข้อมูลสารสนเทศ	4	26.67
5	จัดทำข้อมูลสารสนเทศให้ครอบคลุมงานทุกด้าน เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการ	3	20.00
6	ควรจัดหมวดหมู่สารสนเทศให้เป็นระบบ สอดคล้องกับระบบบริหารจัดการในสถานศึกษา	3	20.00
7	มีการประชุมทำความเข้าใจในขอบข่ายของงานทุกด้านที่เกี่ยวข้อง และดึงข้อมูลสารสนเทศมาใช้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงาน	2	13.33
8	ควรมีการอบรมพัฒนาผู้รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับสารสนเทศของสถานศึกษา	1	6.67
9	จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้ตรงกับงาน/กิจกรรม	1	6.67

จากตาราง 33 แสดงว่า ข้อเสนอแนะด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ พบว่า มีข้อเสนอแนะด้านการติดตามและนำข้อมูลมาปรับใช้อย่างต่อเนื่องมากที่สุด ร้อยละ 33.33 รองลงมา ได้แก่ ควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ มีปฏิทินการปฏิบัติงาน และควรมีห้องจัดเก็บเอกสารที่เป็นข้อมูลสารสนเทศร้อยละ 26.67 และจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้ครอบคลุมงานทุกด้าน เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการ ควรจัดหมวดหมู่สารสนเทศให้เป็นระบบ สอดคล้องกับระบบบริหารจัดการในสถานศึกษาร้อยละ 20.00

ตาราง 34 ค่าความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของคุณในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถตรงตามเป้าหมาย	4	26.67
2	ครูควรศึกษา พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงมาตรฐาน และเป้าหมายของหลักสูตร	4	26.67
3	ผู้บริหารควรวางแผนการจัดการบริหาร ให้เป็นไปตามแนวทางการ พัฒนามาตรฐานการศึกษา	4	26.67
4	ควรมีการประสานความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่าย	4	26.67
5	ควรมีการทำวิจัยเพื่อแก้ไขการพัฒนางานที่สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาแต่ละมาตรฐาน	3	20.00
6	ปลูกฝังนักเรียนให้มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิต อาสาที่เกิดอย่างคงทน ไม่ใช่ทำเพื่อผ่านหรือให้ผ่านไปเท่านั้น	3	20.00
7	จัดอบรมให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจถึงความสำคัญของ มาตรฐานการศึกษา	2	13.33

จากตาราง 34 แสดงว่า ข้อเสนอแนะ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา พบว่า มี ข้อเสนอแนะด้านพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถตรงตามเป้าหมาย ครูควรศึกษา พัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงมาตรฐานและเป้าหมายของหลักสูตร ผู้บริหารควรวางแผนการ จัดการบริหาร ให้เป็นไปตามแนวทางการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ควรมีการประสานความ ร่วมมือกับชุมชนและเครือข่ายมากที่สุด ร้อยละ 26.67 รองลงมา ได้แก่ ควรมีการทำวิจัยเพื่อแก้ไข การพัฒนางานที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแต่ละมาตรฐานและปลูกฝังนักเรียนให้มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตอาสาที่เกิดอย่างคงทน ไม่ใช่ทำเพื่อผ่านหรือให้ผ่านไปเท่านั้น ร้อยละ 20.00 และจัดอบรมให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจถึงความสำคัญของมาตรฐาน การศึกษาร้อยละ 13.33

ตาราง 35 ค่าความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของคุณในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ข้อเสนอแนะด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1	มีการประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อรับทราบและสรุปการทำงานที่ได้ปฏิบัติผ่านมา	6	40.00
2	แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อกำกับติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	5	33.33
3	งานที่ปฏิบัติและเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและจัดทำแผน	3	20.00
4	ใช้กระบวนการวางแผน มอบหมายงาน การกำกับติดตามและการประเมินแผนในการดำเนินการบริหารสถานศึกษา	3	20.00
5	วิเคราะห์งานที่ปฏิบัติทั้งหมด จำแนกงานประจำและงานตามนโยบายการพัฒนา	2	13.33
6	สถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรทุกคน	2	13.33

จากตาราง 35 แสดงว่า ข้อเสนอแนะ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า มีข้อเสนอแนะให้มีการประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อรับทราบและสรุปการทำงานที่ได้ปฏิบัติผ่านมามากที่สุด ร้อยละ 40.00 รองลงมา ได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อกำกับติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องร้อยละ 33.33 และงานที่ปฏิบัติและเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและจัดทำแผน ใช้กระบวนการวางแผน มอบหมายงาน การกำกับติดตามและการประเมินแผนในการดำเนินการบริหารสถานศึกษาร้อยละ 20.00

ตาราง 36 ค่าความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของคุณในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนใน สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1	มีการตรวจสอบ/ประเมินผลจากการทำกิจกรรม/โครงการทุกครั้ง เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุง	7	46.67
2	มีปฏิทินปฏิบัติงานที่ชัดเจน และปฏิบัติได้จริง	6	40.00
3	ควรมีการทำความเข้าใจ ให้ความรู้แก่บุคลากรทุกคนได้รับทราบถึง รายละเอียดของแผน	5	33.33
4	ควรมีผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมและดำเนินการตามแผนและกำกับ ติดตามเป็นรายคณะ	5	33.33
5	มีการมอบหมายงานและการกำกับติดตามการปฏิบัติงานอย่างเป็น ระบบทุกขั้นตอน	2	13.33
6	ควรจัดหาวิทยากรมาอบรม เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับครูและ บุคลากรในการปฏิบัติงาน	2	13.33

จากตาราง 36 แสดงว่า ข้อเสนอแนะ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา พบว่า มีข้อเสนอแนะให้มีการตรวจสอบ/ประเมินผลจากการทำกิจกรรม/โครงการทุกครั้ง เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงมากที่สุด ร้อยละ 46.67 รองลงมา ได้แก่ มีปฏิทิน ปฏิบัติงานที่ชัดเจน และปฏิบัติได้จริงร้อยละ 40.00 และควรมีการทำความเข้าใจ ให้ความรู้แก่ บุคลากรทุกคนได้รับทราบถึงรายละเอียดของแผน ควรมีผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมและดำเนินการ ตามแผนและกำกับติดตามเป็นรายคณะ ร้อยละ 33.33

ตาราง 37 ค่าความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โรงเรียนใน สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ข้อเสนอแนะด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1	นำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและแก้ไขในข้อบกพร่อง	7	46.67
2	สร้างความตระหนักและความเข้าใจว่าการตรวจสอบและการทบทวนคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคน	5	33.33
3	ควรมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพเป็นระยะ ๆ ตลอดปีการศึกษา	3	20.00
4	ทุกฝ่ายต้องร่วมคิด ร่วมทำเพื่อให้งานนั้นสำเร็จตามเป้าหมาย	2	13.33
5	จัดวิทยากรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	1	6.67
6	พาไปศึกษาดูงาน จากหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ	1	6.67

จากตาราง 37 แสดงว่า ข้อเสนอแนะด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา พบว่า มีข้อเสนอแนะให้นำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและแก้ไขในข้อบกพร่อง มากที่สุด ร้อยละ 46.67 รองลงมา ได้แก่ สร้างความตระหนักและความเข้าใจว่าการตรวจสอบและการทบทวนคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนร้อยละ 33.33 และควรมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพเป็นระยะ ๆ ตลอดปีการศึกษา ร้อยละ 20.00

ตาราง 38 ค่าความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของคุณในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ข้อเสนอแนะด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1	ผู้บริหารจะต้องกระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบร่วมกันดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	5	33.33
2	ให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับด้านการประเมินคุณภาพ	5	33.33
3	มีการตรวจสอบและทบทวนเป็นระยะๆ	5	33.33
4	ควรนำวิธีการประเมินคุณภาพที่หลากหลาย	4	26.67
5	มีการอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจถึงมาตรฐาน ตัวชี้วัดในการพัฒนาและการประเมินคุณภาพสถานศึกษา	4	26.67
6	แต่งตั้งผู้รับผิดชอบและภาระงานที่ชัดเจนในการประเมิน	3	20.00
7	ครูต้องมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3	20.00
8	ผู้บริหารควรศึกษาข้อมูลมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพให้ถูกต้องชัดเจน	3	20.00

จากตาราง 38 แสดงว่า ข้อเสนอแนะ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารจะต้องกระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบร่วมกันดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับด้านการประเมินคุณภาพ และมีการตรวจสอบและทบทวนเป็นระยะๆ มากที่สุด ร้อยละ 33.33 รองลงมา ได้แก่ ควรนำวิธีการประเมินคุณภาพที่หลากหลาย มีการอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจถึงมาตรฐาน ตัวชี้วัดในการพัฒนาและการประเมินคุณภาพสถานศึกษา ร้อยละ 26.67 และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบและภาระงานที่ชัดเจนในการประเมิน ครูต้องมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารควรศึกษาข้อมูลมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพให้ถูกต้องชัดเจนร้อยละ 20.00

ตาราง 39 ค่าความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของคุณในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ข้อเสนอแนะด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรมีการตรวจสอบในเชิงคุณภาพที่ปรากฏต่อผู้เรียน ไม่ใช่ตรวจเฉพาะเอกสาร ควรรายงานตามสภาพความเป็นจริง	6	40.00
2	กำหนดรูปแบบการจัดทำรายงาน การปฏิบัติงานมีการระบุปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขทุกครั้ง	5	33.33
3	มีการรายงานผลทุกกิจกรรม/ โครงการอย่างต่อเนื่อง	5	33.33
4	แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงาน	4	26.67
5	นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3	20.00

จากตาราง 39 แสดงว่า ข้อเสนอแนะ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา พบว่า มีข้อเสนอแนะควรมีการตรวจสอบในเชิงคุณภาพที่ปรากฏต่อผู้เรียน ไม่ใช่ตรวจเฉพาะเอกสาร ควรรายงานตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ร้อยละ 40.00 รองลงมา ได้แก่ กำหนดรูปแบบการจัดทำรายงาน การปฏิบัติงานมีการระบุปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขทุกครั้ง มีการรายงานผลทุกกิจกรรม/ โครงการอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 33.33 และแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานร้อยละ 26.67

ตาราง 40 ค่าความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (n=15)

ข้อ	ข้อเสนอแนะด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1	สร้างความตระหนักให้ครูและผู้เกี่ยวข้องรู้หน้าที่และเน้นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา	6	40.00
2	มีการติดตามงานและนำผลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	5	33.33
3	ผู้บริหารและครูต้องมีการประชุมวางแผนที่ดีในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	3	20.00
4	ควรพัฒนามาตรฐานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามบริบทของสถานศึกษา	2	13.33
5	ส่งเสริมบุคลากรและสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานร่วมกัน	1	6.67
6	กำหนดภารกิจ ผู้รับผิดชอบในด้านการประกันคุณภาพเพื่อปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ	1	6.67

จากตาราง 40 แสดงว่า ข้อเสนอแนะ ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า มีข้อเสนอแนะในการสร้างความตระหนักให้ครูและผู้เกี่ยวข้องรู้หน้าที่และเน้นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด ร้อยละ 40.00 รองลงมา ได้แก่ มีการติดตามงานและนำผลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 33.33 และผู้บริหารและครูต้องมีการประชุมวางแผนที่ดีในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาร้อยละ 20.00

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมุติฐานของการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษาที่ครูทำการสอน

3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

2. สมมุติฐานของการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน
2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูที่ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน
3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ปีการศึกษา 2551 จำนวน 16 โรงเรียน มีจำนวนประชากร 739 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ปีการศึกษา 2551 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 262 คน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นและทำการสุ่มอย่างง่าย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำนวน 15 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .98

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผลจากระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

5.การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ดำเนินการส่งข้อมูลของแบบสอบถามตามโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยใช้เวลา 1 วัน จากนั้นผู้วิจัยได้นัดมารับข้อมูลคืนจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยได้นัดวันและเวลาในการรับข้อมูลอย่างชัดเจน รวมได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 262 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. ขอรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะล่วงหน้าเป็นจำนวนทั้งหมด 15 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง จากนั้นได้นัดวันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ โดยนำข้อมูลมาประมวลผลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคิดค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยรวม รายด้านและรายข้อ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้สถิติการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ตอนที่ 4 ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน วิเคราะห์ ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละ

6.สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษามีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และ ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษามีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายใน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ผลปรากฏดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามวุฒิการศึกษาและขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่า ปริญญาและครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างก็มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.2 การมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษามีการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษาไม่แตกต่าง

7. การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน มีประเด็นซึ่งนำมาอภิปรายดังนี้

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน พบว่าครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเช่นนี้เพราะการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่สถานศึกษาได้มีการจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนด้วยระบบประกันคุณภาพ พร้อมทั้งจัดทำเอกสารเผยแพร่เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในระบบประกันคุณภาพโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา (2552: 53) ที่กล่าวว่า การนำ การประกันคุณภาพการศึกษาสู่โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้ได้ประสิทธิภพนั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องรู้ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานเพื่อนำการประกันคุณภาพการศึกษาสู่โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้ตามเป้าหมาย

สำหรับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวางระบบโครงสร้างการบริหารภายในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยพิเชษฐ์ วายูวรรณ (2550: 97) พบว่า ด้านการจัดระบบบริหารสารสนเทศ มีระดับการดำเนินการมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวางระบบโครงสร้างการบริหารภายในโรงเรียน และจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน โดยจะเห็นได้ว่าสถานศึกษาทุกแห่งจะมีโครงสร้างการบริหาร สายงานที่ชัดเจน ระบุหน้าที่การทำงานและบุคคลที่รับผิดชอบดำเนินการเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนมีการจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ เช่น ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลครูและบุคลากร หรือข้อมูลสถานภาพของโรงเรียนในด้านต่างๆที่มีความจำเป็นต่อการตัดสินใจ การวางแผนพัฒนาโรงเรียนในด้านต่างๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คจิตร พงษ์คำพันธ์ (2549: 69) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ พบว่า การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อมูลเพียงพอและสอดคล้องกับภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การที่สถานศึกษาจัดทำระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีระบบสารสนเทศที่สมบูรณ์ ครบถ้วน เป็นปัจจุบันเรียกใช้ได้สะดวกและตรงตามต้องการ จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานพัฒนาคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงที่

สามารถตรวจสอบได้ มีกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกะและความสมเหตุสมผล เพราะสารสนเทศทั้งหลายนั้นนอกจากจะใช้วางแผนการดำเนินงานและประกอบการตัดสินใจแล้ว ยังนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดและสร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการดำเนินการต่าง ๆ ด้วย

ด้านการพัฒนามาตรฐาน ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อที่จะเป็นตัวกำหนดทิศทางของการศึกษาในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ การศึกษาที่ดีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คจิตร พงษ์คำพันธ์ (2549 : 69) พบว่า การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาโดยมีขั้นตอนที่ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดมาตรฐานศึกษาที่มีขั้นตอนชัดเจน มีความสำคัญและประโยชน์สำหรับทุกคนในสถานศึกษาให้มีมาตรฐานหลักเพื่อประกอบการพัฒนางาน สร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องใช้สถานศึกษาประกอบการวางแผนตัดสินใจ กำหนดทิศทางและนโยบายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ดังนั้นผู้ใช้มาตรฐานสถานศึกษาจึงหมายถึงทุกคนไม่เฉพาะแต่ผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น มาตรฐานสถานศึกษาแสดงถึงผลการปฏิบัติงานยอมทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบการทำงานของตนเอง ตลอดจนข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นสามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหาและนำมาปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถศึกษาผลการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งแนะหรือช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ได้ง่ายและงานวิจัยของช่อเพชร เบ้าเงิน (2548: 82) พบว่า สถานศึกษาให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาและเตรียมการในเรื่องที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานในด้านต่างๆ มาก ได้แก่ แผนการสอน การจัดทำหลักสูตร ระบบการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและสื่อการเรียนการสอน

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะครู ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการประชุม ปรึกษาหารือแนวทางในการดำเนินงาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของวิเชียร จันทวิเศษ (2549 : 119) พบว่า สภาพการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก มีปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเห็นความสำคัญของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกรอบงานเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ จึงได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและดัชนีชี้วัดความสำเร็จไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรทุกคนรับผิดชอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้อย่างชัดเจนและจัดทำแผนพัฒนาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของคจิตร พงษ์คำพันธ์ (2549 : 70) การ

จัดทำแผนพัฒนามาตรฐานการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาทุกแห่งย่อมมีการแข่งขันกันที่คุณภาพการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการเอาใจใส่ดูแลผู้เรียน คุณภาพของสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนและที่สำคัญคือคุณภาพของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนมาตรฐานของสถานศึกษา และความพึงพอใจของบิดา มารดา ผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา ภาวลักษณะที่ทำหายความสามารถในการจัดการด้านคุณภาพของสถานศึกษาและเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อการแสวงหาคือ การที่ผู้เรียนมีคุณภาพสำคัญที่สุด

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะครูได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และมีการดำเนินกิจกรรม/โครงการอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นส่วนในการการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร จันทวีเศษ (2549 : 120) พบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สภาพการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก มีปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในที่เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูอาจารย์และบุคคลอื่นๆในสถานศึกษาต้องช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันสถานศึกษาให้มีคุณภาพ จึงจำเป็นต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วมใช้เทคนิคการบริหารและการจัดการที่ทำให้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย ตามวงจร PDCA ซึ่งจากผลการวิจัยสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการกำหนดบุคลากรทุกคนรับผิดชอบงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีไว้อย่างชัดเจน จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีครอบคลุมงาน/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและปฏิบัติงานโครงการ/กิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้ทันตามกำหนดเวลา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี สามารถปฏิบัติงานโครงการ/กิจกรรมได้ทันตามเวลากำหนด

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพของการศึกษา โดยมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของช่อแพชร เบ้าเงิน (2548 : 83) พบว่าสถานศึกษาให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนในเรื่องเกี่ยวกับการกำกับและควบคุมในด้านต่างๆมาก อันได้แก่การกำกับและควบคุมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนการเรียนหลักสูตรและการวัดผล การประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาในเรื่องดังกล่าวเป็นการตรวจสอบทางด้านวิชาการ และงานวิจัยของคจิตร์ พงษ์คำพันธ์ (2549 : 70) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

พบว่า การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สถานศึกษาให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งในการดำเนินงาน เพื่อติดตามรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามแผนที่กำหนดไว้ อีกทั้งการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการประเมินตนเองในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป้าหมายจุดเน้นและทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะครู ผู้บริหารมีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินการประเมินอย่างจริงจัง มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อพัฒนารูปแบบการทำงานและนำวิธีการประเมินที่หลากหลายมาใช้ให้สอดคล้องกับสภาพ และมีการดำเนินการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประครอง มิทะลา (2549: 154) สรุปว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับข้อที่มีส่วนร่วมจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรกคือ ประเมินคุณภาพการศึกษาด้วยวิธีที่หลากหลาย ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างครอบคลุม และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร จันทวิเศษ (2549: 121) สรุปว่า ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา สภาพการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก มีปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาตระหนักว่าระบบการประกันคุณภาพมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษามีกิจกรรมสำคัญ ๆ คือ การเก็บข้อมูลในแต่ละตัวบ่งชี้และมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบเกณฑ์ เพื่อลงข้อสรุปว่าตัวบ่งชี้และมาตรฐานใดอยู่ในระดับที่น่าพอใจหรือไม่พอใจ เพื่อเสนอผลการประกันคุณภาพภายในต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลจากการประกันคุณภาพนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานในปีต่อไปและเพื่อเป็นการรองรับการประเมินภายนอก สถานศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการจัดให้นักเรียนทุกคนในชั้น ป.3, ป.6, ม.3 และ ม.6 ได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ระดับชาติ และประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกคนในทุกระดับชั้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาและนำผลจากการประเมินไประบุไว้ในรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี รวมถึงจัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาทุกมาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะครู ผู้บริหารมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงดาว ทองผ่อง (2545: 108) ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน พบว่า มี

การปฏิบัติมากคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ในเรื่องการรวบรวมผลงานของนักเรียนเพื่อสะท้อนให้เห็นความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียนมีปัญหาน้อยที่สุดในเรื่องการเสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน และงานวิจัยของนคร ผ่าน แสเนอร์ (2550 : 171) สรุปว่า ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก คือ การดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินภายนอก การนำเสนอรายงานการประเมินตนเองต่อสาธารณชนและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง มีความเหมาะสมในการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานการประเมินตนเองในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เมื่อพิจารณาตามสภาพของบุคลากร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเห็นอยู่ในระดับมาก และครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะครู ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งจะนำมาพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร จันทวิเศษ (2549: 123) สรุปว่า ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษาเห็นความสำคัญในการสร้างจิตสำนึกการพัฒนางานให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จะเห็นได้จากผลการวิจัยสถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษามาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน การบริหารและจัดการและการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษามาใช้ปรับปรุงและพัฒนา การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้และนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษามาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเป็นการพัฒนาสถานศึกษาที่ยั่งยืน บุคลากรในสถานศึกษาเป็นบุคลากรแห่งการเรียนรู้ คือรู้จักพัฒนาตนเองและพัฒนางาน สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และงานวิจัยของคจิตร์ พงษ์คำพันธ์ (2549 : 71) พบว่า การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการดำเนินการสนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาจะต้องให้มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และรายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ และมีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิค วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำกับ สนับสนุน ติดตาม ประเมินผลการผุดงประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วย

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน เป็นเช่นนี้เพราะคณะครูที่ทำหน้าที่การสอนในสถานศึกษาที่จบระดับปริญญาตรีและสูงกว่าระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ต่างต้องดำเนินการตามนโยบาย การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามที่กำหนดให้มีการปฏิบัติงาน การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพตามระบบการประกันคุณภาพ อีกทั้งมีส่วนร่วมในการเข้ารับการประชุม อบรม และให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของช่อเพชร เบ้าเงิน (2548: 80) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญา ปรารค์ทอง (2545 : 117) สรุปว่า โรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของโชติกา บุญเวียง (2551 : 82) สรุปผลการวิจัย จำแนกตามวุฒิการศึกษาระหว่างวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาตรี พบว่าภาพรวมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปีกับมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพแตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี เป็นเช่นนี้เพราะครูที่มีประสบการณ์การทำงานเป็นเวลานานได้สะสมความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่า และผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประทุมทิพย์ ศรีเมือง (2546 : 112) สรุปว่า สภาพการดำเนินงานของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ต่างกัน ระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปี 10-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ

สมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของชอเพอร์ เบ้าเงิน (2548 : 81) สรุปว่า ระดับการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างก็มีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน และงานวิจัยของชวลิต ศรีพวงผกาพันธ์ (2543: 104) ซึ่งได้ศึกษาระดับปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพของโรงเรียน เฉพาะด้านการประกันประสิทธิภาพการศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกันจะมีการสั่งสมองค์ความรู้ทักษะในการปฏิบัติงานต่างกันจึงทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันด้วย

2.3 การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดสถานศึกษาศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษาไม่แตกต่างกัน เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางหรือสถานศึกษาขนาดใหญ่ต่างได้นับนโยบายเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเหมือนกันเพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาจึงตระหนักและเห็นความสำคัญในการประกันคุณภาพซึ่งเป็นผลสะท้อนให้ทราบถึงคุณภาพการศึกษา คุณภาพการเรียนการสอนของแต่ละสถานศึกษาด้วย ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรพันธ์ จันท์สว่าง (2547:90-97) ที่ได้ศึกษาทัศนคติครูประถมวัยต่อการประกันคุณภาพในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05 ในด้านการปฏิบัติ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของโสวัฒน์ วลัยศรี (2552: 191) สรุปว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและมีความเห็นไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของนเรศ รณรงค์ฤทธิ์ (2547 : 79) พบว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของประภา สิทธิเชษฐ (2548: 118) สรุปว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมตัดสินใจในการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน แสดงว่า ขนาดของโรงเรียนไม่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของครู ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในระบบของการประกันคุณภาพการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนทุกขนาดเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนของตนเอง โดยครูแกนนำของโรงเรียนประมาณ 1-2 คน ได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้มีความตระหนักและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน และเพื่อแกนนำในการพัฒนาโรงเรียนของตนเอง ถึงแม้ว่า

โรงเรียนขนาดเล็กจะเป็นโรงเรียนที่มีความขาดแคลนเกี่ยวกับปัจจัยในการบริหาร มีครูอาจารย์น้อย การดำเนินงานต่าง ๆ ขาดขั้นตอนที่ต่อเนื่อง แต่โรงเรียนขนาดเล็กมีความสัมพันธ์แนบแน่นกับชุมชน และมีบทบาทในการเป็นผู้นำชุมชนที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้
  - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องให้มีความสามารถสอดคล้องกับภารกิจในการดำเนินงาน/ กิจกรรมภายในสถานศึกษา
  - 1.2 หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องควรมีนโยบายและมาตรการในการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้องสมบูรณ์และเป็นระบบอยู่ตลอดเวลา
  - 1.3 หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้เกิดการสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรผู้เกี่ยวข้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
  - 2.1 การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ สำนักงานทดลองการศึกษา. (2544). การประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา : ภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2542). เอกสารชุด การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญ
ศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กองวิชาการ สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2541). สารระนำรู้เกี่ยวกับคุณภาพ
การศึกษาและการประเมินผล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- คจิตร พงษ์คำพันธ์. (2549). การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3.
วิทยานิพนธ์ (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- จรัส นองมาก. (2546). ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัท
พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- จันทิมา พงษ์สมาน. (2548). การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สารนิพนธ์. กศ.ม. (การ
บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรนนท์ จันท์สว่าง. (2547). ทศนคติของครูปฐมวัยต่อการประกันคุณภาพ ใน
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กศม.(การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชวลิต ศรีพวงผกาพันธ์. (2543). ระดับปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกัน
คุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
นครพนม. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ช่อเพชร เบ้าเงิน. (2548). การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัด
สุราษฎร์ธานี. กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ชาติรี รัตนพิพชชัย. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทักษะการบริหารงานของ
ผู้บริหารโรงเรียนกับการประกันคุณภาพการภายในของโรงเรียน สังกัด
สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาราชบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชูชาติ บุญสม. (2546). การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวิเศษชัยชาญ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โชติกา บุญเวียง. (2551). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินภายนอก (รอบที่สอง) ในระดับดีและดีมาก ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต3. วิทยานิพนธ์ (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ณรงค์ ณ ลำพูน. (2546). การบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: The Knowledge Center.
- ณัฐพล ชุมวรฐายี. (2545). บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- ดวงดาว ทองผ่อง. (2545). สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. (2542). การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนาศ แสงศักดิ์. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นคร ผ่านแสนเสาร์. (2550). สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2548). โน้ตย่อบริหาร. เชียงใหม่: Orange Group Tactis Desing.
- นิตย์ โรจน์รัตนวาณิชย์. (2551). เอกสารประกอบการสอน เรื่องการพัฒนาและการประกันคุณภาพการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นเรศ ธรณรงค์ฤทธิ์. (2547). ผลของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- บำรุง แสณณรงค์. (2550). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงาน
โรงเรียนวิถิพุทธโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัด
กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประครอง มิทะลา. (2549). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2. ปริญญา ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ประจิม ปัญโญ. (2548). กระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1. ปริญญา
กษ.ม. (การบริหารการศึกษา)
- ปราศรี บัวสุวรรณ. (2548, กรกฎาคม-ธันวาคม). ผลงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาการ
การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.
วารสารร่มไทรทอง 15(2): 30-36.
- ประภา สุทธิเชษฐ์ . (2548). การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินการประกัน
คุณภาพการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประทุมทิพย์ ศรีเมือง. (2546). การศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหาการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ.
- ประธาน ทวีผล. (2546). การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจในการบริหาร
โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตราด. งาน
นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- ปัญญา ปรารค์ทอง. (2545). สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพ
การศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนทிர่า โกสุม. (2543). การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2545). **ชุดฝึกอบรมครู ประมวลสาระ การประกันคุณภาพ การศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ไพบุลย์ คนเสียม. (2547). **สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.** สารนิพนธ์. กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม.** กรุงเทพฯ: บুদ্ধบอยท์.
- ยงยุทธ ชัดผาบ. (2545). **การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำปาง.** การค้นคว้า แบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รุ่ง แก้วแดง.(2544). **ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก.พิมพ์ครั้งที่2.** กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2550). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วัชระ เจริญรัตน์. (2547). **การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี.** วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทระเกษม.
- วันทยา วงศ์ศิลปกรมย์. (2545). **การประกันคุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด. (2543). **การประกันคุณภาพการศึกษา ISO 9000 ธรรมนุญ สถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: สยามมิตรการพิมพ์.
- วินัย ดิสสงค์. (2550). **การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา.** กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- วิเชียร จันทวิเศษ. (2549). **สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสระแก้ว.** ปรินญา. (การบริหารการศึกษา).
- วิเชียร พันธุ์บุตร. (2548, พฤศจิกายน-มีนาคม). **การพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน.** วารสารศึกษาศาสตร์ 16 (2): 89-101.

- ศรีสุภาวงศ์ หอมไกรลาศ. (2548). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญา. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สมคิด พรหมจ้อย และสุพักตร์ พิบูลย์. (2544). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: จตุพร ดีไซน์.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2544). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : ยุทธศาสตร์สำคัญเพื่อเตรียมรับการประเมินจากภายนอก. วารสารวิชาการ. ปีที่ 4 ฉบับที่ 9 (18-24).
- สมโชค เลหะจินดา. (2547). การศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ. สารนิพนธ์. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2551). ข้อมูลนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 2551. จาก <http://www.bmaeducation>.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ชุดเสริมประสบการณ์การพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2549). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. ปทุมธานี: พี เอ็น เค แอนด์ สกายพริ้นติงส์.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). ชุดฝึกอบรมผู้นำชุมชน : ประมวลสาระ. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: สกศ.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). **ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. แห่งชาติ พ.ศ.2542.** กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2544). **กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2550). **เอกสารเผยแพร่การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2550** สารະการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). **เอกสารแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้การสอนตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนรู้การสอน”** แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2541). **การกระจายอำนาจทางการบริหารและการจัดการศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- โลวัฒน์ วลัยศรี. (2552). **การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. ปรินญา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2552). **คู่มือการนิเทศโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร** สู่การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อมรพรรณ ประจันตวนิชย์. (2550). **ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานและปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา** ของบุคลากรใหม่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ปรินญา นพพันธ์. กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- อิทธิรงค์ ปานะถึก. (2549). ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 1. สารนิพนธ์. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุดม เหลืองสด. (2545). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและคุณภาพนักเรียน ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านเก่าวิทยา จังหวัดกาญจนบุรี. สารนิพนธ์. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Barnes, Rhoda Ann. (1995, April). "African American parente' Involvement in Their Children's Schooling." **Dissertation Abstracte International**. 55(10):3152-A.
- Brooks, Elizabeth A. (1999, October). "Quality Assurance and Involvement Planning And the Education of Special Education Studente," **MUI Prequest Digital Dissertation-Full Citation & Abstract** DIA-A60/14: 946.
- Owens, Robert G. (1995). **Organization Behavior in Education**. 5th ed. Needham Heights : A Simon and Schuster Company.
- Patricai, Broadfool. (1994, April). Apporach to Quality Assurance and Control in Other Contry, **Paper Present at the Annual Meeting of The American Education Research Association**. 54(8): 2041-A.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา 8 ด้าน คือ ด้าน การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2. แบบสอบถามนี้ สำหรับครูผู้สอนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

3. แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน คำตอบของท่านทุกข้อมีความสำคัญยิ่งต่อความสมบูรณ์ของการวิจัย และจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่ประการใด ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้งานวิจัยได้ข้อมูลที่ต้องการและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณครู อาจารย์ทุกท่านที่กรุณาได้สละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามฉบับนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวจิริภา เพชรสงคราม

นิสิตปริญญาโท การบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์การทำงาน

น้อยกว่า 10 ปี

10 – 15 ปี

15 ปีขึ้นไป

4. ขนาดสถานศึกษา

ขนาดเล็ก

ขนาดกลาง

ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามแนวทางการดำเนินงาน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความข้อความและทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านมีการดำเนินงานหรือปฏิบัติงาน ตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ที่	การดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
A	ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 1.1 จัดระบบโครงสร้างการบริหารงานจัดการให้ เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา	/				

คำอธิบาย การมีส่วนร่วมด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา

ข้อ A สถานศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานจัดการให้เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา อยู่ในระดับ 5 แสดงว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ที่	การดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปอย่างชัดเจน					
2	ครูมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
3	ครูมีส่วนร่วมจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ประกอบด้วย ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลผู้บริหาร ข้อมูลครู และ ข้อมูลนักเรียน เป็นระบบปัจจุบัน					
4	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลเพียงพอในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
5	ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ					
6	ด้านการพัฒนามาตรฐานของการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร					
7	ครูมีส่วนร่วมในการประชุมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
8	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ตามศักยภาพผู้เรียน					
9	ครูมีส่วนร่วมพัฒนางานให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน					
10	ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงและใช้มาตรฐานการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา					

ที่	การดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
11	<u>ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</u> ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ทั้งสภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา					
12	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5 ปี และกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี					
13	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย พันธกิจของสถานศึกษา					
14	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา					
15	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน					
16	<u>ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</u> ครูมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบดำเนินโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
17	ครูมีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของสถานศึกษา					
18	ครูมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น เอกสาร สื่อเทคโนโลยี ระบบข้อมูลสารสนเทศ อาคารสถานที่ และงบประมาณ					
19	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยเน้นกระบวนการทำงาน มีระบบการควบคุมคุณภาพที่ชัดเจนต่อเนื่อง					
20	ครูมีส่วนร่วมในการการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					

ที่	การดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
21	<u>ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา</u> ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา					
22	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีที่หลากหลาย เหมาะสม					
23	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดให้มีร่องรอยและหลักฐานที่ปรากฏตามการดำเนินงานทุกด้าน					
24	ครูมีส่วนร่วมให้สถานศึกษาตรวจสอบ ทบทวนการปฏิบัติงานของตนเอง					
25	ครูมีส่วนร่วมในการนำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
26	<u>ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา</u> ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร และกรอบ SMART SCHOOL					
27	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษาให้ครอบคลุมทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร					
28	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เหมาะสม					
29	ครูมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษา					
30	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก					

ที่	การดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
31	ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี					
32	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี					
33	ครูมีส่วนร่วมในการนำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีที่จัดทำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
34	ครูมีส่วนร่วมในการนำข้อมูลจากรายงานคุณภาพการศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร					
35	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี					
36	ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการทำงานอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมาย ทำงานเป็นหมู่คณะและทำอย่างต่อเนื่อง					
37	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมอยู่เสมอ					
38	ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงกิจกรรม/โครงการที่มีปัญหา อุปสรรคเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น					
39	ครูมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ดี ที่เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					

ที่	การดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
40	<u>ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพ</u> <u>การศึกษา</u> ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาและรักษาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง					

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน
สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้สัมภาษณ์.....

ผู้ถูกสัมภาษณ์

ชื่อ.....สกุล.....ตำแหน่ง.....

โรงเรียน.....ขนาด.....

เวลาสัมภาษณ์.....

1. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ด้านปัญหา ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคใดในด้านการบริหารและสารสนเทศที่มีผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาของท่าน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ด้านข้อเสนอแนะ ท่านมีข้อเสนอแนะใดในการจัดทำระบบโครงสร้างการบริหารงานและระบบข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษาของท่านให้มีระบบข้อมูลที่ถูกต้อและมีประสิทธิภาพ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

2. ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ด้านปัญหา ท่านคิดว่าปัญหาใดที่มีผลในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาในปัจจุบัน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ด้านข้อเสนอแนะ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาของท่าน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

3. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านปัญหา ท่านคิดว่าปัญหาใดที่ทำให้การจัดทำแผนพัฒนาพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของท่านไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ด้านข้อเสนอแนะ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการวางแผนจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานในสถานศึกษาของท่านให้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านปัญหา ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคใดที่ทำให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ด้านข้อเสนอแนะ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพให้มีระบบการควบคุมที่มีประสิทธิภาพต่อสถานศึกษาของท่าน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

5. ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ด้านปัญหา ท่านคิดว่าปัญหาใดที่มีผลต่อการตรวจสอบและทบทวนการปฏิบัติงานในสถานศึกษาของท่าน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ด้านข้อเสนอแนะ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการนำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาต่อสถานศึกษาของท่าน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

6. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

ด้านปัญหา ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคใดที่มีผลต่อการวางแผนและเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพการศึกษา

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ด้านข้อเสนอแนะ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรที่ช่วยส่งเสริมการดำเนินการประเมินคุณภาพในสถานศึกษาของท่าน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

7. ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ด้านปัญหา ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคใดที่มีผลต่อการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีในสถานศึกษาของท่านต่อหน่วยงานต้นสังกัด

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ด้านข้อเสนอแนะ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการตรวจสอบรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

8. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ด้านปัญหา ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคใดที่มีต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของท่าน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ด้านข้อเสนอแนะ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประกัน
คุณภาพการศึกษาต่อการทำงานในสถานศึกษาของท่าน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ไพบูลย์ อ่อนมั่ง
อาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.นิตย์ โรจน์รัตนวาณิชย์
อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง
อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. นางศิริวรรณ จันทน์กะพ้อ
หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพ
สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
5. นายสุวิทย์ สุวรรณศิลป์
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าแพง กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ

การตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
การศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา
 0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา
 -1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ที่	การดำเนินงาน	คะแนนพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
1	<u>ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ</u> ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปอย่างชัดเจน	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
2	ครูมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศประกอบด้วยข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลผู้บริหาร ข้อมูลครู และข้อมูลนักเรียน เป็นระบบปัจจุบัน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลเพียงพอในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	1	-1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
5	ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศอย่าง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6	<u>ด้านการพัฒนามาตรฐานของการศึกษา</u> ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ที่	การดำเนินงาน	คะแนนพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
7	ครูมีส่วนร่วมในการประชุมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา กรรมการเครือข่าย ผู้ปกครองเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1	-1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
8	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ตามศักยภาพผู้เรียน	1	1	-1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
9	ครูมีส่วนร่วมพัฒนางานให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน	1	1	-1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
10	ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงและใช้มาตรฐานการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
11	<u>ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</u> ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ทั้งสภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5ปี และกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
13	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย พันธกิจของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
14	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
15	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16	<u>ด้านการพัฒนางานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</u> ครูมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบดำเนินโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ที่	การดำเนินงาน	คะแนนพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
17	ครูมีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
18	ครูมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น เอกสาร สื่อ เทคโนโลยี ระบบข้อมูลสารสนเทศ อาคารสถานที่ และงบประมาณ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
19	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยเน้นกระบวนการทำงาน มีระบบการควบคุมคุณภาพที่ชัดเจนต่อเนื่อง	1	1	-1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
20	ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
21	<u>ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา</u> ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีที่หลากหลายเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
23	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดให้มีร่องรอยและหลักฐานที่ปรากฏตามการดำเนินงานทุกด้าน	1	1	-1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
24	ครูมีส่วนร่วมในสถานศึกษาตรวจสอบ ทบทวนการปฏิบัติงานของตนเอง	1	1	-1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
25	ครูมีส่วนร่วมในการนำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ที่	การดำเนินงาน	คะแนนพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
26	ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานครและกรอบ SMART SCHOOL	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
27	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษาให้ครอบคลุมทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร	1	1	-1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
28	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เหมาะสม	1	1	-1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
29	ครูมีส่วนร่วมในการจัดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษา	1	-1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
30	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพการศึกษายานนอก	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
31	ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ครูมีส่วนร่วมในการแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
32	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	1	0	0	1	1	3	0.6	ใช้ได้
33	ครูมีส่วนร่วมในการนำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีที่จัดทำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1	0	0	1	1	3	0.6	ใช้ได้
34	ครูมีส่วนร่วมในการนำข้อมูลจากรายงานคุณภาพการศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
35	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ที่	การดำเนินงาน	คะแนนพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
36	<u>ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา</u> ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการทำงาน อย่างเป็นระบบ มีเป้าหมาย ทำงานเป็นหมู่คณะ และทำอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
37	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนการ ดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมอยู่เสมอ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
38	ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงกิจกรรม/โครงการที่มี ปัญหา อุปสรรคเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
39	ครูมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ดี ที่เกิด ประโยชน์ต่อผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
40	ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาและรักษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ-สกุล	นางสาวจิรภา เพชรสงคราม
วัน เดือน ปี เกิด	13 กรกฎาคม 2520
สถานที่เกิด	อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1002 รีเวียร์อพาร์ทเมนท์ แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู รับเงินเดือนในอันดับ คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดกำแพง สังกัดกรุงเทพมหานคร 453 ถนนพระราม 2 แขวงสามตำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษา จากโรงเรียนนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2542	ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย จากสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2554	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร